

A. A.

Kunigas

Jonas Petrėnas

Kun. Jonas Petrėnas antra-
dienio vakarą 7 val. mirė
Laidojimui patarnauja M.
P. Ballas, pašarvotas St. Ni-
ckolas klebonijoj, 26 Olive St.,
Brooklyne. Laidojamas iš St.
Nickolas bažnyčios gruodžio
20d. 10 val.

Kun. Jonas Petrėnas mirė
staiga nuo širdies smūgio, be-
sikalbant su Darbininko re-
daktorium S. Sužiedėliu, kuris
ir buvo jo mirties pirmasis
liudininkas. Paskutinius Sak-
ramentuspaskubom patarnavo
tėvai pranciškonai. Paskuti-
nėm dienom velionis skundėsi
gavęs influenzą, vaikščiojo su
mažu temperatūros pakilimu.
Tas dienas praleido pas Tėvus
Pranciškonus. Pas juos ir mi-
rė.

Velionis buvo gimęs 1911
balandžio 7 Gulbinų kaime
Biržų ap. Baigęs Kauno kuni-
gų seminariją, į kunigus buvo
įšventintas 1935 birželio 15 ir
nuėjo vikarauti Anykščiuose,
paskui Rokiškyje ir Linkuvoje
buvimo gimnazijos kapelionas.
Nuo 1944 gyveno Vokietijos
Freiburge ir nuo 1951 Ameri-
koje. Paskutiniu metu buvo
vikaras prie St. Nicolas para-
pijos Brooklyne.

Kun. J. Petrėno gyvenimas
reiškėsi trejopom kryptim —
nuolatinio mokymosi, nuolati-
nio bendravimo su jaunimu ir
nuolatinio dalyvavimo spaudoje.

Po studijų Kaune dar mo-
kėsi paskiau Freiburgo uni-
versitete, Romoje ir Washing-
tone.

Su jaunimu bendravo kape-
lionaudamas, globodamas mo-
ksleivius ateitininkus ir pava-
sarininkų jaunimą. Amerikoje
veikė su studentais ateitinin-
kais.

Spaudoje pradėjo reikštis
nuo 1931 RYTE, XX amžiuje,
Ateity, paskiau jau Drauge,
Darbininke, Paskutiniu laiku
buvo redagavęs Ateitį ir Lux
Christi.

Kun. J. Petrėno rašytas ir
sakytas žodis plaukė iš jo sa-
vito dvasios stiliaus — origi-
naliais, išgyventos formos, kar-
tais žaismingai linksms, sa-

**AMERIKOS
RAKETOS JAU
PAKILO**

Aviacijai gruodžio 17 buvo
laiminga diena. Jos paleista tą
dieną raketa Atlas pakilo ir
nusileido į jūrą už kelių šim-
tų mylių pagal numatytą pla-
ną. Tos raketos mėginimas du
kartu anksčiau buvo nepavy-
kęs.

Atlas raketa yra 90 pėdų
ilgio ir sveria 100 tonų. Teo-
retiškai šita raketa turės nu-
skristi 5,500 mylių per 30 mi-
nucių, pakilus viršum žemės
600 mylių.

Atlas pasisekimas laikomas
didele moraline parama Eisen-
howeriui Nato konferencijoje.

Armija savo raketą Jupi-
terį paleido gruodžio 18 iš
Floridos. Skelbiama, kad sėk-
mingai, tačiau pripažįstama,
kad tikslas nevisai buvo pa-
siektas.

Pinigų nebuvo

Senato komisijoje, kuri tyri-
nėja raketų reikalus, aviaci-
jos sekretorius J. H. Douglas
gruodžio 17 pareiškė, kad a-
viacija turės paruoštų kovai
raketų bombas už 5000 mylių,
per porą metų. Sovietai per
vienėrius metus turės raketą
kelionei į mėnulį. Sovietai esą
Ameriką pralenkė, bet Ameri-
ka galėsianti prisivyti.

Gen. Lemay, dabar aviaci-
jos komandos vicešefas, pa-
reiškė ir tokių dalykų:

esą pereitą vasarą strategi-
nės komandos bombų esą
negalėjo penkias savaites pa-
kilti, nes nebuvo gavę pinigų
benzinui pirkti.

**SVEICARIJAI JAU
REIKIA PINIGŲ**

Sveicarijai visada padarė
gerą biznį iš tarptautinių kon-
ferencijų, ypačiai kai suva-
žiuoja "viršūnės". Ir dabar
Sveicarijos vyriausybė esanti
pasiruošusi formaliai pasiūlyti
Rytų ir Vakarų viršūnėm pa-
daryti naują "Ženevos konfe-
renciją" ateinančiais metais.

mojingos, kartais poetiškai
pakiliios. Ir pro tą formą rei-
škėsi visada gyva dvasia — di-
delis žmoniškumas, draugišku-
mas, minties naujumas.

Paskutinis jo viešai tartas
žodis buvo jo atsiveikimas
su savo mokytoju kan. J. Meš-
kausku. Paprastas, nuoširdus,
šiltas atsiveikimas.

Paskutiniu jo rašytas žodis
buvo jo pasikalbėjimas Drau-
ge su rašytoju P. Jurkum apie
"Smilg aičius". Žaismingas
linksmas pasikalbėjimas apie
mažų žmonių mažus rūpesčius.

Užgeso staiga žmogus, ku-
rio buvimas dar buvo labai
labai reikalingas.

Vienybės žodžiai neuždengia suskilimo

Europa nustoja pasitikėjus Amerika ir linksta klauptis prieš Maskvą

Nato konferencijoje prezi-
dentas Eisenhoweris Amerikos
nusistatymą pareiškė:

"Kalbėdamas savo krašto
vardu, aš jus kuo iškilmin-

giausiai užtikrinu, kad Ameri-
ka ateis į pagalbą su visa jė-
ga bet kuriam Nato nariui, jei
jis būtų užpultas".

Amerikos siūlymą duoti Na-

PREZ. D. EISENHOWERIS, būdamas Paryžiuje, aplankė Nato
generalinį štabą, kurio viršininku buvo ligi 1952. Stovi dabartinis
Nato viršininkas gen. Lauris Norstad.

Ką reiškia Nato be Vokietijos?

Anthony Nutting (NYHT),
buvęs Anglijos ministeris už-
sienio reikalams aliarminoja taip
pat, kad Bulganino ir Kennano
kombinacija padarė didelės
įtakos Europos politikai galvo-
jimui. Bulganino ir Kennano
siūlymai veda į Nato suardy-
mą, nes kas buvo iš Nato be
Vokietijos? Nutting kel'a net
klausiama: o kas bus, jeigu vo-
kiečių tauta nenorės būti "ne-
utrali" ir stengsis laikytis Va-
karų; ar tada bus naujas Bu-
dapeštas? Ar tada Amerika su
Anglija rizikuos nauju karu,
ar leis visą Vokietiją praryti
Sovietam?

Amerika galėsianti Angli-
jai pristatyti raketas tik 1958
gale. Kitom valstybėm dar vė-
liau.

Vokietijoje stiprėja nusi-
statymas, kad Amerikos rake-
tų nepriimtų į Vokietijos teri-
toriją.

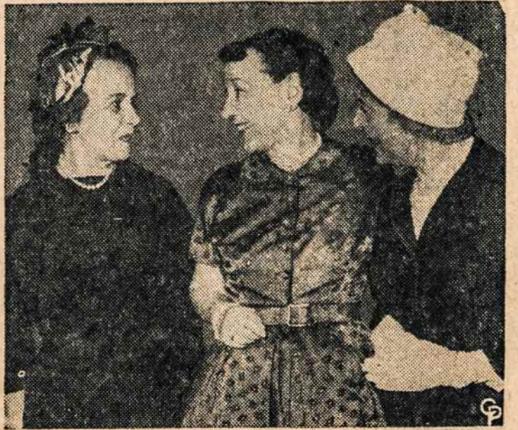
Paryžiaus policija laikė
kalėjime keturis komunistus,
kurie mėgino suorganizuoti
demonstraciją prieš prez. Ei-
senhowerį.

Chruščiovas paskelbė lai-
šką, kuriame sako, kad Euro-
pai tėra tik toks pasirinkimas
— arba koezistencija arba
jos bus nušluotos.

Valst. departamentas atė-
mė 22 Amerikos piliečiam pa-
sus. Jie buvo nepaklausę de-
partamento įspėjimų nevykti
į komunistinę Kiniją.

Amerikos karys Girard,
kuris buvo japonų teisiamas
už japonės nušovimą, dabar
yra atleistas iš Amerikos ka-
riuomenės.

Sen. Eastland, dem., įpė-
jo, kad Amerikos komunistai
sustiprino savo pastangas įei-
ti į organizacijas, kurios netu-
ri komunistinio vardo.

TRIS MOTERŲ "konferencija" Baltose Rūmuose. Prezidento
E. Eisenhowerio žmona suruošė arbatėlę moterim koresponden-
tėm. Ji kalbasi su Gladys Montgomery, moterų tautinio spaudos
klubo pirmininke, ir Mary Haworth, pirmininke moterų laikra-
stinių klubo.

to nariam, kurie norės, rake-
tų Europos sąjungininkai suti-
ko betgi santūriai. Jie parodė
daugiau nori tartis su Maskva
negu nori laikytis jėgos politi-
kos — ginkluotis raketom. Tą
mintį skelbė visi europiečiai,
neišskiriant Vokietijos. Ade-
naueris taip pat aiškino, kad į
Bulganino laiškus nereikia žū-
rėti tik kaip į propagandą.

Kai Prancūzijos ministeris
pasiūlė priimti Amerikos rake-
tas ir sykiu derėtis su Mask-
va, tai Norvegijos ir Danijos
atstovai kalbėjo apie derybas
su Maskva, susilaikant iki to
nuo raketų priėmimo. Tokis
Skandinavijos, arba Nato šiau-
rinio sparno siūlymas buvo
suprastas kaip palinkimas į
neutralumą.

Kompromisas

Nato konferencija gruodžio
18 sutarė kompromisą tarp A-
merikos siūlymų ir Europos.
Amerika laimėjo tik tiek,
kad konferencija

pritarė iš principo aprū-
pinti Europą Amerikos rake-
tom Nato vyr. karo vado ži-
nioje.

Šitas sutarimas praktinės
vertės neturi, nes neaišku, ar
kas norės raketas priimti. Tuo
tarpu aiškūs noras yra parei-
štas Anglijos, Turkijos ir Olan-
dijos.

Amerika nusileido Europos
reikalavimui —

lygia greta su raketiniu
ginklavimu pradėti derybas su
Maskva dėl nusiginklavimo,
jei derybų neatnaujins Jung-
tinės Tautos. To labiausiai rei-
kalavo Anglija, Vokietija;

**Kiek nuostolių pri-
darė streikas**

New Yorko traukinių srei-
kas buvo baigtas pirmadienio
vakarą. Nulėmė majoro Wag-
nerio pažadas, kad susisieki-
mo valdyba nesims jokių bau-
smių streikavus'iem, kol kiek-
vieno kaltinamo reikalas ne-
bus iširtas teisėjo S. H. Rif-
kind. Taip pat Wagneris pa-
dėjo, kad bus sudarytas fon-
das, kuris atsižvelgs į specia-
listų darbininkų atlyginimą.
Tiesioginio savo tikslo strei-
kininkai nepasiekė — nepasie-
kė, kad susisiekimo valdyba
tartųsi dėl darbo tiesiai su
jais, o ne su Transporto darbi-
ninkų unija. Tačiau šia unija
pasitikėjimas taip pat sumažė-
jo. Iš 32,000 turinčių teisę
balsuoti pirmadienio rinkimuo-
se ji gavo tik 10,029 balsus, o
1945 iš 27,000 ji buvo gavusi
25,000. Streikininkai ją kalti-
no, kad neg'na kvalifikuotų
darbininkų.

Susisiekimo valdybai strei-
kas kaštavo 2 mil. dol. Miesto
prekyba nuostolių turėjo 20
mil. Miesto savivaldybė moke-
sčių iš to neteko 600,000 dol.
Tarnautojai, kur'e streikavo
neteko 166,500 dol. atlygini-
mo, nes jie gauna valandai po
2,32, o streikavo 1500 žmonių
6 dienas.

**BULGANINAS
NATO TARPE**

Amerikos spauda demaskuoja,
į kur veda Europos nuolan-
kumas Maskvai

Nato konferencijos eiga A-
merikos spauda vertina alar-
muojamai. R. Drummondas
(NYHT) rašo iš Paryžiaus,
kad Nato konferencijoje yra
ne 15 kėdžių, bet 16. Šešio ka-
toje yra nematomas Bulgani-
nas į kurį nuolat atsižvelg'a
Europos atstovai ka siūlyda-
mi. O į kur jų siūlymai veda,
Drummondas aštriai išreškia:
Norvegija ir Danija suka į
neutralumą; tam padrasina ir
kitas mažesnes valstybes; kiti
turi aiškiai galvoja, nors šioje
vietoj ir nekalba, kad derybo-
se reikia sutikti Vokietiją li-
jungti iš Nato ir neutralizuoti,
Amerikos jėgas iš Europos pa-
šalinti. Kokis bus to viso re-
zultatas, Drummondas šlaip iš-
reškia:

KARDINOLAS FR. SPELLMANAS
prieš Kalėdas išvyko į Korėją lan-
kyti JAV karinių dalinių. Grįžda-
mas bus Romoje pas popiežiu Pijū
XII.

"Galutinis rezultatas, man
rodo, gali būti tas, kad žings-
nis po žingsnio Vokietija būtų
izoliuota ir įsukta į Sovietų
ratą, paliekant plačiai atvertas
duris Sovietam paraližuoti,
infiltruoti ir pagaliau praryti
likusią Europos kontinento da-
lį".

**Atominė elektra
yra brangesnė**

Amerikos pirma atominė
elektros jėgainė prie Ship-
pingport, Pa., per 25 mylias
nuo Pittsburgho gruodžio 18
atidaryta ir jau teikia srovę
civiliniam reikalams. Gali ap-
rūpinti 250,000 gyventojų. Ta-
čiau srovę tuo tarpu išėina
dešimt kartų brangiau nei
ligišiolinė elektros jėgainė,
varoma anglim. Su išlaidom skir-
tom tyrinėjimam, jėgainė at-
siėjo 120 mil. dol. Pastatė per
32 mėn.

**BALFO PIRMININKAS KAN.
J. KONČIUS LANKESI
WASHINGTONE**

Washingtono gruodžio 18
žemės ūkio sekretorius Ezra
Taft Bensonas buvo susikvie-
tęs atskirų valstybių, žemės
ūkio organizacijų ir labdaros
įstaigų atstovus. Iš lietuvių
dalyvavo Balfio pirmininkas
kan. J. Končius ir Washingto-
no Balfio skyriaus pirm. K.
Skirpa. Konferenciją svarstė
paskirstymą žemės produktų,
kurie dalinami kitiem kraš-
tam, JAV per metus išdalinta
viso septynių milijardų svarų
maisto. Kan. J. Končius, kal-
bėjęs Balfio vardu, pabrėžė rei-
kalą kreipti dėmesį pirmiau-
sia tiem žmonėm, kurie sve-
tur atsidūrė ir vargan pakliu-
vo dėl jų kraštų sovietinės
okupacijos. Balfas iš tų dali-
namųjų produktų gauna virš
3 milijonų svarų per metus.

Indonezijoje kritės pasiti-
kėjimas Amerika nuo to mo-
mento, kai Amerika pasisakė
esanti neutrali Indonezijos
ginče su Olandija. Auga Sovie-
tų įtaka, nes Sovietai palaiko
Indoneziją prieš olandus.

Paryžiuje Nato konferen-
cijos stebėti buvo sulėkę 1500
korespondentų. Tik iš Ameri-
kos 200.

Lietuvos Pranciškonai —

Darbininko Leidėjai

KRISTAUS GIMIMO SVENTEJE NUOŠIRDŽIAI
SVEIKINA LIETUVIŲ VISUOMENĘ. KARSTAI DĖ-
KOJA JAI UŽ PARAMĄ IR SAVO MALDOSE PRASO
DIEVĄ SEKMES IR PALAIMOS KILNIEM JOS DAR-
BAM.

Kristaus Gimimo Šventėje

MIELIEMS MŪSŲ SKAITYTOJAMS, BENDRA-
DARBIAMS IR RĖMEJAMS LINKIME SKAIDRAUS
KALĖDŲ DŽIAUGSMO IR GERIAUSIOS SEKMĖS
NAUJAIŠ METAIS.

"DARBININKO" REDAKCIJA
IR ADMINISTRACIJA

Kaune 1955-1957 metais

LAISVĖ laikraštis Nr. 14(51)
spausdina atsiminimus vienos iš deportuotųjų, kuri išbuvo Sibire penkerius su puse metų ir 1955 buvo paleista. Ji grįžo į Kauną ir jame išgyveno iki 1957.

LAISVĖ redakcija pastebi, kad autorė išbuvo ilgas metus "numeriu", išreiškė norą ir toliau likti anonimū, tad jos pavardės neskelbia.

...Red.

Monotoniška dunda vaagonų ratai. Pro šalį slenka Sibiro taiga, miškai, maži, vargingi kaimeliai — krūvelės iš molio susilpdytų trobelių su iškrypusiais mažais langeliškais ir tuose pačiuose labai mažai stiklo... Stogo dalis vėjo nunešta: likę šiaudai stovi pasišauše... Visa tai primena išsigandusį žvėrelį žiauriam Sibire.

Tai tremtinių kaimai. Bet mano širdis plaka džiaugsmu. Aš palieku tą liūdną, ašarom primirkytą kraštą. Aš negaliu tikėti savo laime — "dvidešimt penkeri metai Sibiro lageruose ir penkeri metai ištėrimime", — skambėjo man skirta baismė... O didis Dieve, tavo gerumas neišmatuojamas. Tu leidi man po penkerių su puse metų grįžti į Lietuvą.

Kiek daug metų nutekėjo amžinybėn, kai aš tavę, brangi mano širdžiai, miela žemele, turėjau palikti. Tada negalvoju, koki skaudūs aplinkiniai keliai atves mane į Lietuvą.

Kaip kaleidoskope vaizdas keičia vaizdą — liūdni, puikūs, nematyti; galų gale ramus uostas — šeimos džiaugsmas, ir po viso to staiga — juodas limuzinas, kuris išplėšė man laisvę, atskyrė nuo viso, kas man buvo brangiau už gyvybę; toliau — kamera, drėgnas rūšys, augštai apkaustytas langelis. Duryt taip pat apkaustytos geležim, ir už jų dieną naktį budintis raudonarmiestis.

Laisvę, laisvę gražinkit man — šaukė visa mano jauna širdis. Rūšio sienos ir raudonarmiestis tam šauksmui buvo kurtūs.

Etapai, kalėjimai, pilnos kameros žmonių ir vis — 58 paragrafas! Peresilkos, ešalonai, bausės kriminalinių nusikaltėlių veidai ir jų žudynės. Kolyma, žiaurūs garlaivio triūmai — viskas jau praėjus. Viskas turi būti pamiršta... Bet ar yra pasauly galia, kuri pajėgtų tuos vaizdus iš pasamoni ištrinti? Ar galima juos pamiršti? Užtenka tik žvilgtelėti į veidrodį į sutinusias rankas ir kojas, į iškraipytus visus sąnarius, ir atgyja iš naujo bausios pilnos skausmo ir nemigos naktys. Tai kūnas, o siela? Siela — ji liks amžinai sužalota, ir niekas jos daugiau nebepagydyt.

Staiga iškyla tarp skrendančių vaizdų veidas senutės, jos mielo šypsniio ir begalinės meilės akys. "Mama, mama, kaip ilgai lauki tu manęs; kiek tu iškentėjai, jausdama mano kančias. Dabar jau greitai, greitai aš pamatysiu tave. Po tiek metų...? Smolenskas. Artinasi Lietuvos žemelė primirkusi nekaltu didvyrių krauju. Norėčiau išlipti iš traukinio ir atsiklaupus pabučiuoti tą drėgną žemę...

Stoties perone vaikšto keletas žmonių. Merginos su paprastais kliošų sijonais, "telegreika" ir balta skara, ant kojų auliniai batai. Tai dabartinė šios šalies mada. Vyrai — irgi tokia pat "telegreika", vatinės kelnės, kerziniai batai (odos imitacija) ausinė paprasta kepurė. Girdžiu lietuviškai kalba. Vyrukas išdidžiai ištraukia, kaip relikviją, sudėta, seną "Pravdos" numerį ir tvarkingai atplėšęs gabaliuką, įspila machorkos ir oriai traukia troškiantį dūmą.

Traukinys šniškėja, dunda, skuba toliau. Viduj gana jauku. Platūs suolai gulėti. Keletą kartų per dieną traukinio palydovė atneša "kipetoką" — karštą vandenį. Keletą kartų per dieną palaiščius vandeniu šluoja grindis šluota. Didžiausia krūva popiergalių ir nuorūkų.

Per garsiakalbį perduoda žinias, kalbas ir plokštelių muziką. Plokštelės vis tos pačios, kartojasi. Pati populiariausia iš Indijos filmo "Brodiaga — Avara ja. Ta plokštelė man patinka, ir aš kiekvieną kartą nudžiungu ja išgirdusi.

JAU IR KAUNE

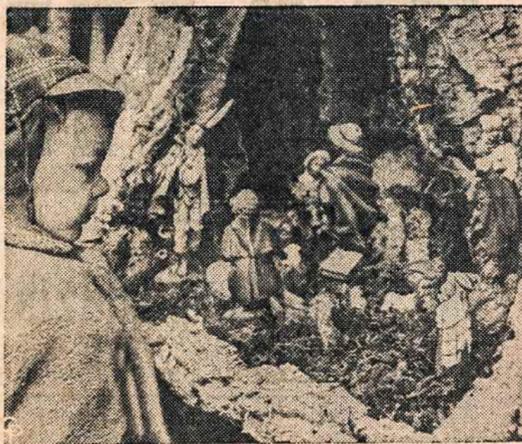
Už lango vėl vaizdai. Tai jau kaitaliojasi Lietuvos laukai, miškai, kalneliai. Godžiai ryju tuos vaizdus. Vilnius, Lentvaravas ir pagaliau Kaunas. Susijaudinimo šurpas užtvinstina vienas po kito. Jau ir Tunelis. Ant kalno medi-

nis namas, kuriame išaugau. Kalnas, aplinkui apaugęs medžiais. Kiek kartų sapnavau tą brangų vaizdą, tuos įmintus takelius ir kalną, kur su knygu prikimštu portfelium bėgau į mokyklą, vėliau į gimnaziją. Tylūs vasaros vakarai kalno pašlaitėse ir kiek ten likusių jaunystės svajonių...

Zemai stovi tas pats geležinkeliečių namas. Salia išdygo keli nauji. Ant kalno irgi keletas naujų. Jau ir stotis, kurią taip gerai nuo pat jaunystės pažinojau. Bet dabar prieš akis iškyla visai kitas pastatas. Ne tas pilkas, jaukus pažįstamas. Tai naujas, didelis, masyvus, tamsiai raudonos spalvos. Viršuj įprasta rusiška emblema — vyras ir moteris išdidžiai stovi ir viršum galvos laiko kūjį ir pjautuvą. Ir to dengto stiklinio perono nėra. Viskas atvira. Stovi keletas kioskų su sitro ir alumi. Viduj — erdvios salės, laikraščių kioskai, bufetai ir stoties restoranas.

Mano traukinys "Moskva - Kalingrad" stovi trumpai Kauno stotyje. Išlipus dairausi, nekantriai įieškau akim tarp skubančių žmonių. Staiga pamatau per sniegą skubančią senutę su balta skarele. Jos lūpos dreba. Akys pilnos ašarų. "Mama, mama", ir ant jos krūtinės pamirštu visas kančias.

Salia stovi mano vaikystės draugė Genutė. Prieš metus ji lygiai taip sutiko savo vyrą inžinierių po dešimties metų Si-

ROMOJE berniukas prie krautuvės lango — Kalėdų prakartėlis.

biro... Sirdyje man sumirgėjo: kaip viskas pasikeitė — mama tokia senutė kiek naujų raukšlelių, ir poros dantų priekyje trūksta... Genutė palikau jauną merginą. Siandien jos vaikai — du sūnūs jau dideli. Dešimt metų augino juos viena. Ir jos gražus veidas pažymėtas sielvartu ir nuovargiu. Nors siandien vasario 22 ir aštrus šaltis žnybia veidus, ji apsiėngusi lengvu lietpalčiu ir sportiniais bėteliais brenda per gilų sniegą. Godžiai traukiu į save Kauno orą, ir akys skraidyte skraido aplink.

Siek tiek pasikeitęs Kaunas. Atrodo, pasimistiškai atsidaugė likimui — nuvargęs ir apšepęs... Priešais stotį, kur kitados viljojančiai buvo užrašyta restoranas "Lozana" — dabar Komunistų Partijos biblioteka.

Toliau tie patys namai, tik visur tvorų trūksta. Jas vagia naktimis kurui — paaiškino Genė.

Einame buvusią Ciurlonio gatvę. Štai ir žalias medis profesoriaus Būgos namas. Vaikystės laikais dažnai čia buvodavau. Sode rengdavau pamokas. Čia mane Būgos dukte Gražina pianinu skambinti mokydavo... Pasakojo, Būgienė beveik visai apakusi, vėliau buvo iš to namo išvaryta ir gyvenanti kažkur kitur. Jos namuose būtų valdyba ir svetimi gyventojai.

Tunelio gatvė ta pati — augšti šlaitai, toliau ažuolynas. Tiltelį skersai geležinkelio pereinam ir užlipant ant mūsų kalno. Kiek metų praėjo, bet čia niekas nepasikeitė — laiptų kaip ir seniau nėra. Kalnas labai status ir žiemą, kada pašalę, slidus, kaip ledinis. Genės mama kopia daug lengviau, bet aš visai netenku kvapo ir uždūstu. Tik akimis su ilgesiu geriu seną Kauno vaizdą. (Bus daugiau)

YRA VIENA TOKIA ŠALIS PASAULYJE

T. Žiburių gruodžio 12 veidamsis atkreipia dėmesį į bolševikų siuntinėjama laikraštuką "Tėvynės Balsą" su jo raginimais grįžti. Dėl tų raginimų pastebi:

"Ar kas žino pasatulyje dar kurią nors šalį, kuri turėtų šaukti savo piliečius grįžti? Kiekvieną kraštą jo išeivis gali bet kada sugrįžti ir bet kada iš jo išvykti. Gi Sovietų Sąjungon grįžusieji jau nebe-grįžta. Didelė jų dalis po kurio laiko kažkur visiškai dingsta."

Taip, koks skirtumas tarp Amerikos ir Sovietų? Amerika rūpinasi žmonių neįsileisti ir stato visokių kliūčių. Sovietai rūpinasi neįsileisti ir pastato kliūtis, kad niekas neišspruktų iš Sovietų rankos. Amerika, baudama žmogų, atima jam pilietybę ir išvaro. Sovietuose pats buvimas sovietiniame režime yra pakankama piliečių bausmė.

NETEKĖ LIETUVOS SUSIKURĖ "MAŽĄ LIETUVĄ" ANGLIJOJE

Europos lietuvių lapkričio 28 J. Lūža informuoja apie "Lietuvių sodybą" Anglijoje. Esą per vasarą, nuo gegužės 1 iki lapkričio 1 joje buvo 314 savaitinių vasarotojų. Sodyba gali sutalpinti tik 50 va-

SPAUDA

sarotojų, bet protarpiais būdavo iki 65. Visų vasarotojų 30% buvo vaikai. Vabisi tik tuo, kad sodybą pirkto ir įkūrė lietuviai, bet naudojosi ja vasarą daugiausia lenkai vasarotojai. Jų buvo 78,6% pačių lietuvių tebuvo 17%.

Viena nelietuvė, ištėkėjusi už lietuvių, kasmet atvyksta čia vasaroti ir taip atsiliepi apie sodybą:

"Aš Lietuvoje niekada nesu buvusi ir gal niekada negalėsiu ten nuvažiuoti. Lietuvių Sodyba man yra tarsi maža

Lietuva. Joje aš jaučiuosi esanti savo vyro tėviškėje, nes girdžiu jo gimtąją kalbą ir pamatau tą gyvenimo būdą, prie kurio jis iš mažens buvo pripratęs."

Perkant Lietuvių Sodybą buvo galvojama įtaisyti joje prieglaudą lietuviams seneliams. Bet tokių yra dar tik du seneliai ir vienas invalidas, tad sodyba tarnauja kaip vasaravimo vieta, viešbutis. Sodyba tarnauja ir kaip vieta atskiram progom lietuviams susitelkti. Siemet rengiamos Kūčios, kad Londono lietuviai pajustų tikrai esą mažoje Lietuvoje.

Ramybės žemėje ir tarp žydų neramu

Jeruzalė — religinis centras, žydų ir krikščionių. Tačiau jis dabar valdomas netikinčių žmonių. "Hamodia", žydų laikraštis Jeruzalėje, skundėsi, kad ir policija yra netikinčių žmonių rankose. Konfliktai tarp tikinčių žydų ir netikinčių esą nuolatinis dalykas šeštadieniais. Tikintieji žydai švenčia, ne tikintieji važinėja automobiliais, birgia motociklais. Tai piktna tikinčiuosius, ir jie šaukia: "Šabbes, šabbes, šabbes". Netikintieji manė, kad tais šauksmais jiems trukdo judėti. Gerai, jei baigiasi pasikolijimu. Bet tas pats laikraštis aprašė atsitikimą, kaip tikintieji ir netikintieji, remiami policijos, šūsi-mušė. Rezultatai — ligoninė.

Automobilistų sunkioji nuodėmė

Montrealio arkivyskupas kardinolas Leger, o taip pat Steubenville, Ohio, vyskupas Mussio ganytojiškame laiške priminė: Žmogus, kuris sau ar kitiem sudaro susisiekimo pavojų, sunkiai nusideda; važiavimas beprotišku tempu ar nusigėrus yra nusikaltimas prieš moralę. Susisiekimo taisyklių peržengimas turi būti išpažintas kaip ir kitos nuodėmės.

Ar moterys Anglijoje turi lygias teises?

Seniausios demokratijos krašte moterys turi ne visas tas teises, kurias turi vyrai. Anglijos moterys, kurios dirba diplomatiijoje, turi būti netekėjusios. Jei jos išteka, turi iš diplomatiijos pasitraukti. Anglai nesutinka imti pavyzdžio iš Amerikos Clare Boothe Luce, kuri buvo Amerikos atstovė Italijoje. Panašiai žiūri ir eilė kitų kraštų. Costa Ricos atstovė pernai susizadėjo su Urugvajaus atstovybės patarėju, ir teko jai su diplomatiija atsiveikinti.

Ir Vengrijos Kadaras kaip lietuviškas Sniečkus

Vengrijos komunistinio režimo galva Kadaras, pasirodo, turi brolių, kuris gyvena Kana-

PO NATO KONFERENCIJOS

W. Lippman'is vėl puola valstybės sekr. Dulles. Esą konferencijoje jo politika buvusi atmesta.

R. Drummond aiškina, kad Europa negalėjo pasisakyti už Amerikos raketų priėmimą, nes jų dar nėra. Europos valstybės pasisakiusios už derybas su Maskva, norėdamos laimėti laiko, iki Amerika paruoš raketas.

N. Y. H. Tribune vedamajame sako, kad Amerikai reikia iš konferencijos pasidaryti pamoką: daugiau dirbti ir mažiau kalbėti.

SIUNTINIAMS Į LIETUVĄ!

Tamsta rasi didelį pasirinkimą vilnonių medžiagų vyrų kostiumams ir švarkams, moterų eilutėms, suknelėms bei švarkams. Mūsų kainos vyrų drabužiams prasideda nuo 9.50 už pilną eilutę (wholesale) kainomis.

K and K FABRICS

1158 East Jersey Street, Elizabeth, N. J.

PRIE CITY SAVINGS BANK Tel. EL 4-1711
ATDARAS KETVIRTADIENIAIS IKI 9 VAL. VAKARO
Mūsų kainos vyrų drabužiams prasideda nuo 9.50 už pilną eilutę

Vilnonės Medžiagos Lietuvon

Pradžiuginkite savo gimines ir artimuosius LIETUVOJE, LATVIJOJE, ESTIJOJE, GUDIJOJE, UKRAINOJE IR UZKARPACIO RUSIJOJE!

Pasiųskit jiems vilnones atlaikas suknelėms, eilutėms, apsiaustam. Miltas už vilnones atlaikas yra mažesnis, negu už pasiūtus suknelės. Vilnonės medžiagos iš ritinių ir atlaikas pačiom priemamiuosiom kainom visam nieste jums siūlo 3 stambios krautuvės.

S. BECKENSTEIN, Inc., 118-125-130 ORCHARD ST., cor. Delancey, NYC. GR 5-4525
S. Beckensteino krautuvėse kalbama rusiškai, lenkiškai ir ukrainetiškai. KRAUTUVĖS ATVIROS KASDIEN, IR SEKMADIENIAIS, IŠSKYRUS SEŠTADIENIUS, NUO 9 RYTO IKI 6:30 VAKARO. Atneskite šį skelbimą, kuris bus ypatingai įvertintas.

MEDŽIAGOS Į LIETUVĄ

Turime medžiagų vyrų ir moterų rūbams; vilnonės bei šilkinės medžiagos moterų suknelėms ir skaroms. Visa, ką norite siųsti į Lietuvą gausite:

I. CIGMAN, INC.
161 Orchard Street, New York 2, N. Y.
Telef. GR 5-0160

Kalbame rusiškai, lenkiškai, vokiškai ir lietuviškai. Atdara šokiadieniais, šeštad. bei sekmad.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP.

Urmo (wholesale) bei smulkmenų (retail) importuotos bei vietinės vilnonės ir maišytos medžiagos, suknelių bei paltų medžiagos, šalkos.

Mes parduodame geriausios rūšies pigiausiomis kainomis

DUODAMA SPECIALI NUO LAIDA UŽ MEDŽIAGAS SIUNCIAMAS Į LIETUVĄ

200 Orchard St. New York 2, N. Y.
Kampas Houston St.
Telef. AL 4-8319

SVEIKINU BROLIUS

ANTANĄ IR JUOZAPĄ KIREILIUS

Linksmų šventų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų
PAUL J. KYRIUS

368 Hooper St.

Brooklyn 11, N. Y.

Linksmiausių Kalėdų ir laimingų Naujų Metų
visiems pažįstamiems ir draugams linki

STANLEY MISUNAS IR VISA ŠEIMA

PARAMOUNT BAR & GRILL

502 GRAND STREET

Kampas Union Ave.

Brooklyn, N. Y.

Tel. EV 4-8934

Linksmiausių Kalėdų ir laimingiausių Naujų Metų
linkime visiems mūsų prieteliams ir bičiuliams

I. Sutkus ir visa šeima

REPUBLIC BAR & GRILL

492 GRAND STREET

Tel. EV 4-8969

Brooklyn, N. Y.

Wine & Liquor Store

322 Union Ave. Brooklyn 11, N. Y.

Tel. EV 7-2089

SAV. M. IR J. JOKUBAICIAI

Didelis pasirinkimas įvairių vynų, degtinių, konjakų, midų šventėms bei kitoms progoms

Latest Dividend Declared at the Increased Rate of

3 1/4% a year

(3% regular plus 1/4% extra)

Compounded QUARTERLY

Save Here — And Profit More — Right Now!

THE Kings County SAVINGS BANK

Incorporated 1890

2 CONVENIENT OFFICES:

155 Broadway at Bedford Avenue

339 Eastern Parkway at Nostrand Avenue

Member Federal Deposit Insurance Corporation

DARBININKAS

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

THE WORKER (Title Copyright) By FRANCISCAN FATHERS
Eina nuo 1915 metų. 1951 sujungė AMERIKA, LDS
ORGANĄ DARBININKĄ ir LIETUVIŲ ŽINIĄS.

Second-class mail privileges authorized at Brooklyn, N. Y.

SUBSCRIPTION RATES

Domestic yearly \$6.00
Brooklyn, N. Y. \$6.50
Half year \$3.50
Foreign \$6.50

PRENUMERATOS KAINA

Amerikoje metams \$6.00
Brooklyn, N. Y. \$6.50
Pusei metų \$3.50
Užsienyje \$6.50

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA. Vyr. red. S. SUZIEDĖLIS

straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuostatais. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako. REDAKCIJA: 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y. Tel. GLENMORE 5-7281

Satelitai žemėje ir danguje

Satelitai yra sudrumstę jau antrųjų Kalėdų taktikas nuotakas. Pernai — satelitas žemėje, šiemet — danguje. Abu tuo pačiu metu — spalio ir lapkričio mėnesiais, kad iki Kalėdų žmonės dar turėtų laiko susimąstyti ir įsibaiginti, kad ramių švenčių laukimas virstų nerimu. Pernai tą nerimą sukėlė nekaltųjų žmonių, sakydami, nekaltųjų berniukų išduodamas Vengrijoje. Šiemet tas pats Erodas išsrovė dangaus satelitus su šunimi ir Chruščiovo pypenimu: "mes jus palaidosime". Kaip reaguoti laisvasis pasaulis į tuos du žvėries ženklus?

Nato konferencijos, įvykusios pernai ir šiemet prieš pačias Kalėdas, yra laikytinos atsakymu į tuos sovietų grasinimus. Pernai Nato konferencijoje dalyvavo valstybės sekretorius Dulles, šiemet — pats prez. D. Eisenhoweris. Pernai Europa buvo įgašdinta Amerikos neutralumo Vengrijos sukilimu. Iš Amerikos vyriausybės sluoksnių buvo pareikšta, kad "Amerika nešims jėgos sukilusiems satelitams laisvinti". Sukilusiems vengrai nieko kito nesulaukė, išskyrus užuojautos žodžius. Europą tai įgašdino. Prancūzijos užsienio reikalų ministeris Pineau išreiškė baime, kad JAV susitaikymas su Sovietų Sąjunga neapsilentų su Europos interesus. Nato konferencijoje JAV aprašino, kad to nebus. Aprašino ir Sovietų Sąjungą, kad jos "nesup nedraugingų valstybių juosta". Tebuvo kalba apie neutralią juostą tarp Skandinavijos ir Balkanų. Tai dar labiau patvirtino Amerikos nusistatymą pavergtuosius palikti savo likimui. Bet ir iš tos neutraliosios juostos nie-

ko neišėjo. Gi per metus laiko sovietai išėjo už visų žemės juostų savo paleistomis raketomis. Jų ženkle praėjo šiųmetinė Nato konferencija.

Amerika šiemet atsidūrė visai kitoje padėtyje. Jei žemės satelitas (Vengrija) pernai JAV tiesiogiai nepalietė, tai dangaus satelitas (spūtnikas) prašneko jau kita kalba — anuo Chruščiovo pasakymu: "mes jus palaidosime". Vis dėlto tai labiau įgašdino Europą, negu Ameriką. Europa pasijuto įstatyta į pirmąją ugnį, jeigu sovietų raketos pradėtų leistis šiaipus geležinėse uždangose. Dėl to šiemet nebe Amerika, o Europos valstybės šokosi įtikinėti bolševikus, kad jiems iš europiečių negresia joks pavojus. Tam parodyti Nato konferencijoje šaltai buvo priimtas Amerikos siūlymas Europos valstybes apirūpinti raketomis. Vokietijos kancleris dr. K. Adenaueris pareiškė, kad "Vokietija yra priešinga bet kokiam Nato konferencijos karinės jėgos demonstravimui". Bijomą bolševikus provokuoti, tariant, kad tuo būdu bus įgyta jų "malonė". Ameriką norima palikti vieną sovietų nemaloni.

Pavergtieji, kurių jau niekas negali įgašdinti, nes jie visą laiką stovi ant mirties slenksčio, lieka vieninteliai patikimi JAV sąjungininkai. Bet kiek jais Amerika sugėbės atsiremti, tai jos politikos reikalas. Sovietų gi reikalas gašdinti dangaus satelitus, kad būtų nukreiptas dėmesys nuo daug pavojingesnių jiems žemės satelitų.

Rūpintojėlio vieta - ne kryžiuje, bet koplytėlėje

Lietuviškųjų kryžių tradicijos ir deformacijos

DR. J. GRINIUS

Neužilgo sulauksime keturiasdešimt metų sukakties nuo Lietuvos valstybės atstatymo. Reikia manyti, kad šios sukakties proga bus parapijų, organizacijų ir gal net atskirų šeimų, kurios norės pastatyti lietuvišką kryžių ar koplytėlę, nes sukakčių ir jubilėjų metais tokie paminklai Lietuvoje buvo statomi. Jie nebuvo pamiršti 1928 ir 1938 metais, kai buvo minimos dešimties ir dvidešimties metų nepriklausomos Lietuvos sukaktys.

Suprantama, kad statydami svarbiai sukačiai tautinį religinį paminklą, žmonės nori, kad

jis būtų gražus ir prasmingas.

Tačiau, to tautinio grožio besiekdami, jie kartais nuolina iki kraštutinumų. Šito pasėkoje atsiranda tokie paminklai, kurie nebesiderina su lietuviškųjų kryžių ir koplytėlių tradicija. Šitaip yra atsitikę 1928 ir 1938 metais nevienoje vietoje. Tautinius kryžius statant, tada dažniausiai pagrindinis dėmesys buvo nukreiptas į ornamentus, tartum jų deriniai būtų svarbiausi elementai. Neviename tokiame kūriny religiniai simboliai ir architektūrinė logika atsidūrė antroje vietoje, lyg būtų užmiršta, kad

kryžius ar koplytėlę pirmiausia yra architektūros religinis paminklas.

Kaip ryškų tokios deformacijos pavyzdį, čia galime paminėti Kurklių miestelio sukaktutinį kryžių, kurio stiebas (kotas) yra išmargintas gausiais ornamentais, neturintiais loginio ryšio su architektūra, o aukštutinė kryžiaus dalis (sankryža), kur yra religiniai simboliai, pasiliko menkai ornamentuota, beveik skurdi, palyginus su jo kotu (žiūr. V. Augustino "Lietuvos" albumą).

Panašios tendencijos paminklų buvo pastatyta ir Vokietijoje prie didžiųjų lietuvių stovyklų 1946—50 metais. Dar keistesnis dalykas atsitiko Anglijos lietuviams. Šiemet jie savo sodyboje pastatydino kryžiu — Rūpintojėlių bendromis aukomis, kaip tautinį paminklą. Nors intencijos buvo geros, tačiau rezultatas — liūdnas, nes paminklas architektūrinės estetikos ir tautinės tradicijos atžvilgiais iš-

jo neįmanomas. Būtent, Rūpintojėlio medinė statula, kuri pagal tradiciją statoma koplytėlėje (koplytėlėje prie gyvo medžio, arba koplytėlėje ant stiebo), atsidūrė kryžiaus sankryžoje, kur

turi būti Nukryžiuotojo statula arba krucifiksas.

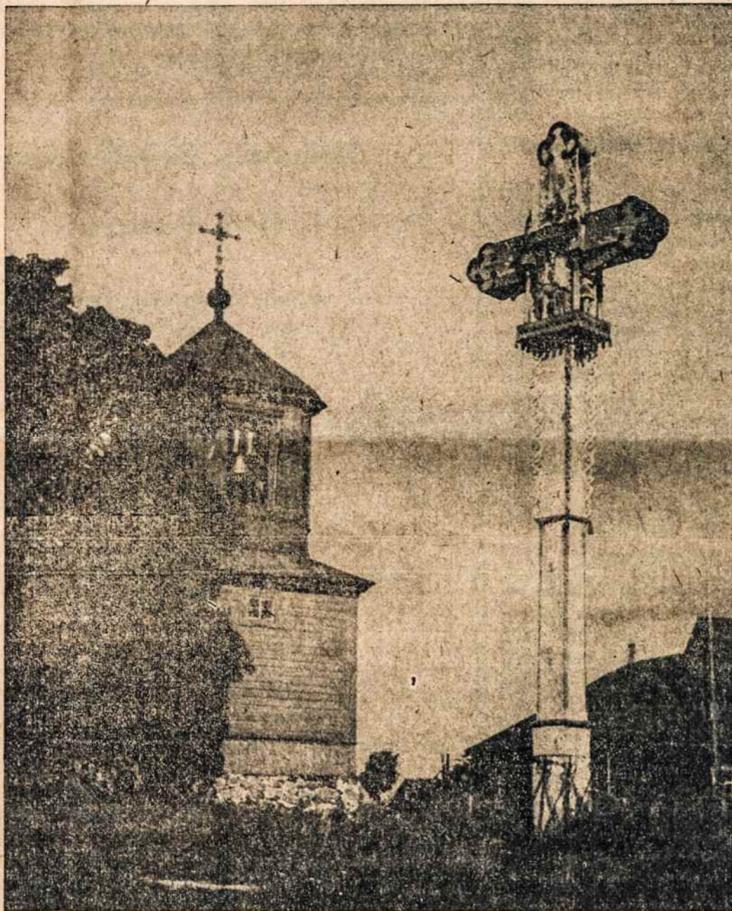
Kadangi Rūpintojėlio statula reikalauja plačios pastogės, einančios į horizontalinę plotmę, sankryžoje ji susikiro su plokščia spinduliu aureole, pabrėžiančia vertikalinę plotmę. Tų dviejų priešingų plotnių kirtimasis, nepateisintas architektūrine logika, padikta nemalonus estetinį įspūdį.

Šito pavyzdžio man, pašalėčiui, nesinorėjo plačiau liesti, nes paminklas Anglijos lietuviuose ir be to yra susilaukęs nemažos kritikos. Tačiau jį liečiu dėlto, kad šis nenusisekė geros valios darbas pažidina kitus, kurie išsina dar menkesni, bet rodomi syetim-

taučiams, kaip lietuviško meno pavyzdys. Turiu galvoj lietuvių skautų kryžių — Rūpintojėlių, kuris šių metų vasarą buvo

pastatytas tarptautinėje skautų džemborėje Anglijoje.

Ir čia buvo geri norai, bet jaunimą suklaidino Anglijos vyresniųjų lietuvių nevykęs pavyzdys — jų sodybos kryžius. Jei kas svetimtaučių, dalyvavusių džemborėje, bent šiek tiek nusimanė estetikoje, kad ir būdamas palankus lietuviams, tas tikriausiai negalėjo nepakraipyti galvos dėl tokio lietuvių skonio ir meno, kurį atstovavo kryžius — Rūpintojėlis. Šis pastarasis pavyzdys ir pastūmėjo šių eilučių autorių surašyti keletą pastabų, kurių padėtų geros valios lietuviams išvengti stambių klaidų, statant lietuvišką kryžių ar koplytėlę.

TAURAGNŲ šventoriuje -- varpinė ir kryžius.

Nuotr. V. Augustino.

(Nukelta į 5 pus.)

KAREIVIO SHUNO GARBĖ

Mine Yamanaka

3.

Atėjo diena, kada reikėjo išvažiuoti. Kareivius vežė į Daironą, paskui jie plaukė laivu į Moji, o iš čia į igulos miestą Kumamoto.

Atleisti Saka ir Miha buvo išsiųsti kartu su Shun Shirai. Jų sugrįžimas buvo garbingas, ir jie savo džiaugsmo negalėjo paslėpti. Jų veiduose spindėjo išdidis ir linksma šypsena. Pėstininko Shun Shirai veidas buvo išbalęs ir paniuręs. Jis nekaltai nė žodžio, kaip ir per paskutiniąsias savaites.

— Prašau atkreipti dėmesį į pėstininką Shirai, — tarė sanitarijos kapitonas, kuris Shun nuolat lydėdavo ir kiekviena proga padėdavo.

Kai traukinys su grįžtančiais kareiviais atėjo į Kumamoto, stotis buvo pilna jaunimo ir moterų organizacijų na-

rių ir sugrįžtančių nugalėtojų giminių bei pažįstamų. Bet ir šiaip jau žmonių iš miesto susirinko, nes jie taip pat norėjo pasitikti savo sugrįžtančius kareivius.

Pačiame minios gale stovėjo sena moteriškė ir slėpėsi. Tai buvo pėstininko Shun Shirai motina. Bankininko Oka žmona griežtai reikalavo, kad ji ateitų į stotį ir pasitikėtų savo sūnų. Nebuvo lengvą ją prikalbėti.

Shun sugrįžta ligonis. Ji drebėjo ir stovėjo džiūgaujanti minioje; ji kentėjo ir džiaugėsi dėl tokio sugrįžtančio sūnaus.

— Ar jūs čia? Banzai! Žmonės, kurie stovėjo priešaky, šaukė iš džiaugsmo. Shun motina žvalgėsi pro minią savo sūnaus. Kareiviai išlipo iš vagono. Vienas buvo

jų tarpe, kuris, galvą nuleidęs ir dviem lazdomis pasiramsciodamas, ėjo baltais ligonių trinityčiais.

— Jis sugrįžo. Mano sūnus, — norėjo šaukti motina per visą minią savo sūnui, tačiau balsas užspringo gerklėje. Ji pasiliko kieta ir stovėjo tiesiai.

— "Shun, — galvojo ji, — tu vėl sugrįžai. Prastos tavo kojos. Juk vis tiek, ar tu turi kojas, ar jų neturi!"

Nors visi jos šanariai drebėjo, ji stovėjo tiesiai ir tvirtai.

Staiga prie jos priėjo banko direktorius Oka, pamojavo savo cilindriu ir šaukė:

— Banzai! Ponas Shun Shirai! Banzai!

I šį šauksmą atsakė garsūs jaunimo organizacijų džiūgavimai.

— Ponas Shun Shirai! Banzai! Banzai!

Jie visi buvo atėję, kad galėtų pasveikinti pėstininką Shun Shirai. Miesto gyventojai jau buvo girdėję visą istoriją ir skubėjo į stotį, kad galėtų šį kareivį ypatingai nuoširdžiai tėvynėje pasveikinti.

Shun su savo lazdomis sekė paskui grandinį Miha. Kai jis ėjo pro jaunimo organizacijų eiles ir girdėjo entuziastiskus, jam skirtus banzai šauksmus sykiu su savo vardu, pakėlė galvą. Jam atrodė, kad jis pabudo iš kažkokio sapno.

— Sveikas, pone Shirai! — šaukė viena ponis nuo ašarų pusiau pridusiusiu balsu. Tuo metu moterų organizacijų narės lenkėsi prieš Shun Shirai ir sveikino jį.

Ponia Oka jau buvo joms papasakojusi apie jį.

Iš abiejų geležinkelio stoties pusių pasigirdo valiavimai Shirai. Jis rauda iš gėdos ir nuleido galvą. Jis nedrįso pakelti akių ir galvojo sau: "Ka reiškia man šie valiavimai. Manęs jie neliečia. Ką aš pasakysiu, kai pamatysiu savo motiną?"

Su šia viena mintimi Shun sekė paskui grandinį Miha, tartum jis norėjo paslėpti. Skubiai šlavavo jis prie išėjimo.

Motina, kuri savo sūnų matė šioje spūstyje praeinančią, visiškai nepasikeisdama žiūrėjo į jį ir galvojo: — Kaip jis gali eiti!

Shun Shirai sugrįžo į savo pulką. Jį tuojau nugabeno į karo ligoninę, ir netrukus paleido iš kariuomenės. Jis gavo įsakymą grįžti namo, nes jo žaizda jau esanti sugijusi.

Keliu, kuris ėjo nuo mažos jo kaimo stoties iki namų, Shun Shirai ėjo labai nusiminęs, akis į žemę įsmeigęs.

Krautuvėje jis nieko nerado. Savo lazdomis pasiramsciodamas, jis šlavavo į gyvenamuosius kambarius ir tyliai pašaukė savo motiną.

Atsidarė virtuvės durys, ir motina puolė prie sūnaus.

— Ar tai tu čia? Įeik! Ar gali tu laiptais lipti? Sakyk, ar jau gali?

Ji norėjo savo sūnui padėti, bet pradėjo graudžiai verkti.

— Motute, aš...

Besikeldamas viena koja laiptais, apkabino jis ją ir sakė:

— Aš nesu sergantis kareivis... Tai man pasakė net vyriausias štabo gydytojas. Garsiai verkdamas atsakė motina: — Ne, tu nesi ligonis. Lipk aukštyn. Shun, tavo motina

Lietuviams nuo seno brangus yra Rūpintojėlis koplytėlėje ir aukštas medinis kryžius, išpuoštas ornamentais aplink sankryžą. Tačiau reikia gerai atsiminti, kad

lietuvių tradicijoj Rūpintojėlio koplytėlė niekada nekonkuruoja su kryžium iškelto į padangę. — Rūpintojėlis niekada neatšiduria kryžiaus sankryžoje, kur yra vieta nukryžiuoto Išganytojo statulėlei, arba mažam krucifiksui,

nes XIX ir XX amž. pradžios lietuviai gerai suprato, kad pusuogis, nuplaktas, erškėčiais vainikuotas ir liūdnas Kristus (Rūpintojėlis) dar nereikia Kristaus kančios pilnybės. Todėl, kaip taisyklė, lietuviško kryžiaus svarbiausioje vietoje (sankryžoje) tebūna tik nedidelė nukryžiuoto Išganytojo statulėlė, arba nedidelis krucifiksas (kryželis su Nukryžiuotojo statulėle), arba pagrindinės Kalvarijos

kalno figūros (nukryžiuotas Kristus tarp šv. Jono apaštalo ir Dievo Motinos). Tik retais (išimtiniais) atvejais lietuviško kryžiaus sankryžoje nebūna Kalvarijos kalno priminimo. Tačiau, ir tūkstančius senų lietuviškųjų kryžių peržiūrėję, jų sankryžoje nerastume Rūpintojėlio. Viena, dėlto, kad jo prasmė negali atstoti nukryžiuoto Išganytojo; antra, jis ten netinka architektūriškai, nes

reikalauja nemažos koplytėlės su plačiu stogu, kuris nesiiderina su kryžiaus vertikaliu kryptimi.

Išganytoji religinei pagarbai pareikšti viršum Nukryžiuotojo statulės, arba viršum krucifikso lietuvių kryžiuose dažniausiai būna trikampis medinis stogelis, arba jį atstojantis kitokios formos geltonas dangtelis. Tie stogeliai yra liekana mažos negilios koplytėlės — dėžutės, kurioje būdavo įstatomas krucifiksas, nes tokia dėžutė Nukryžiuotojo medinę statulėlę geriau apsaugo nuo oro permaitinų negu pastogėlė iš vieno stogelio. Tiesa, yra pavyzdžių, kurie rodo mėginimą visą kryžiaus sankryžą apsupti koplytėle su stogu. Tačiau tokie pavyzdžiai reti. Rytų aukštaičiuose taip pat yra nevienas pavyzdys, kuris rodo kryžių meisterius stengiantis kryžiaus sankryžą įkomponuoti į koplytėlę, paslepiant jos stogelį, panaikinant koplytėlės šonus ir tepaliekant kampuose tik kolonėles. Bet ir šitokiose kompozicijose visa sankryža su krucifiksu palieka atvira ir aiškiai matoma. Kitaip sakant, XIX ir XX amž. pradžios

lietuvių kryžiuose visa pagalba (ir apsauga nuo oro permaitinų) sutelkiama aplink nukryžiuoto Išganytojo simbolį, kurio neturi nustelbti nė aplink jį esantys ornamentai.

Kadangi svarbiausia vieta yra sankryža su išganyto simboliu, todėl aplink tą sankryžą ir telkiami įvairūs ornamentai (spinduliuotos aureolės, gėlių aureolės, girliandos, sauliniai zafirai, dažnai iš gėlių sukomponuoti, bažnytiniai frankiai ir kita). Tuo tarpu stiebas tuose senesniuose kryžiuose arba visai neornamentuojamas, arba labai nežymiai, kad jie nenustelbtų sankry-

— Motute, aš greitai gausiu dirbtinę koją, kuri bus pritaikyta prie sveikosios, — sakė Shun, rišdamas tvarslus.

— Shun! — staiga tarė motina griežtu ir kietu balsu.

— Ką, motute?

— Vyras neturi verkti dėl tokių niekniekių. Gerai, Nebeverk, Juk tiek daug yra žmonių, kurie savo gyvybę paaukojo savo tėvynei.

— Taip, motute, tavo teisybė.

— Bet dėl kojų tu neturi verkti. Aš nesu nepatenkinta, kad tu luošas pasidarei. Aš jau nebeverkiau!

Direktorius Oka, kuris visu keliu sekė paskui Shun Shirai ir dabar stovėjo krautuvėje, girdėjęs visą motinos ir sūnaus pasikalbėjimą. Jis pats vos galėjo sulaukyti ašaras.

Pirmiausia jis buvo nuėjęs į ligoninę, kur sužinojo, kad Shun Shirai išėjo namo. Jis sekė paskui kareivį ir, nieko neįanksto nepranešęs, ėjo į kambarį. Jis atsisėdo šalia jų ir tarė:

(Nukelta į 6 psl.)

Kalėdų senio apmąstymai prie eglutės

Pažvelk, žmogau, į šią eglutę. Ji dega, o gesinti pristatomi vaikų žaislai. Ir kaip nuostabu, kad jie negesina?

Ar tai ne mūsų gyvenimas!

Kai Balfas šaukiasi pagalbos, vietoj kalėdinių sveikinimų paauciojame 10 dol. Už visus sveikinimus būtų reikėję sumokėti mažiausiai 20 dol.

Kur kas ekonomiškiau paaucoti tik pusę, ir dar jokio triušo nereikia. Dažnai per visus šventiškus skubėjimus ir pirkinėjimus nė to nepasiunčiama. Tai dar ekonomiškiau.

Kai Lietuvių Bendruomenė rengia pasaulinį seimą, Altas skubina į talką — pats rengia savo suvažiavimą ir aiškina: juo daugiau tuo pačiu metu seimų, juo didesnis veikimas...

Kai mokykloms trūksta vaškelių, išleidžiame pasiskaitymus apie svetimus karo vadus...

Kai reikia sumokėti draugijom nario mokesčius, tą mėnesį būtinai turime ekonominių sunkumų, nes ateina ramos mokėti už automobilį, televiziją, baldus, pirkinius...

Kai kviečia kas į susirinkimą, esame užimti svarbiais visuomeniniais reikalais — ei-

name pas draugą į svečius arba į kino teatrą.

Kai rengiamas lietuviškas koncertas, išskubame į amerikonišką koncertą, nes siekiame kuo platesnio išsilavinimo...

Kai pagaliau parodome tiek entuziasmo ir pasiryžtame eiti į lietuvišką vakarą, būtinai ateiname tokiu metu, kai programa baigiama ir kai atidaromas bufetas, pradėdami šokiai.

Kai reikia švęsti kokią žymenę sukaktį, būtinai atsiranda kitų sukaktių, žinoma, kur kas svarbesnių.

Prašom atsiminti

Iš redakcijos gali atsiimti Kalėdų Senio paliktus linkėjimus, kad ateitų ramybė:

LL Komitetui — nesitikėti, kad bus savanorių atsisakyti nuo pareigų ir atlyginimo.

Lituanus — nelaukti paramos iš baltiaus, kurio pelnas skiriamas viešbučiai paremti.

Dailininkams — per LB pasaulinį seimą surengti ne dvi parodas, bet kiekvieno dailininko atskirą parodą, nes tuo bus pasiekta vienybė įvairumo.

GREITTOJI PAGALBA rintame pavojuje.

KALĖDINĖS LINKSMYBĖS

Veiklios draugystės sėkminga veikla.

Didžiai veiklios draugystės, kuri jau atšventė 39 metų sukaktį, susirinkime dalyvavo tik 5 asmenys: pirminink, protokolų sekretorius, finansų sekretorius ir du nariai. Priėmus visus raportus ir išrinkus tą pačią valdybą naujiem metam, pirmininkas pasiūlė po mėnesio vėl susirinkti.

— Negalėsiu, — atsiliepė fin. sekretorius, — lygiai po mėn. išvykstu biznio reikalais.

— Tai po dviejų mėnesių.

— Aš negalėsiu, — atsiliepė protokolų sekretorius, — nes lygiai po dviejų mėnesių turiu paruošti raportą kitos draugystės subuvimui.

— Tai po trijų mėnesių.

— Neateisime, — atsiliepė abu nariai, — nes abu dalyvausime savo laidotuviuose.

Literatūros kritiko įvertinta suknelė.

Susirinkus būreliui poetų ir rašytojų su savo žmonomis, vien as iš literatūros kritikų priėjo prie Brazilijos rašytojo Manuel Vieira de Andrade ir jam pastebėjo:

— Jūsų žmonos suknelė — tai tikras eilėraštis, tokia skoninga ir poetiška.

— Tamsta apsirinkti, — atkirtu rašytojas, tai penketas eilėraščių viena novelė ir dvi pasakos.

Didžiausia nelaimė

„Išvaizduok, kokia nelaimė vakar įvyko. Buvau pakviestas į svečius ir prie stalo apverčiau

vyno butelį. Visą staltiesę suliejau baltuoju vynu“.

„Bet tai ne tokia didelė nelaimė, galima juk išskalbti“.

„Taip, išskalbti galima, bet nelaimė, kad tai buvo vienintelis butelis, kurį mano šeiminkai turėjo“.

Ar antausius mokiniui galima duoti?

Vokietijoje teisme atsidūrė mokytojas, kuris savo mokiniui, 13 metų, tvojo gerą antausį. Antausis buvo už tai, kad mokiny, užuot skaitęs iš knygos, kaip jam buvo liepęs mokytojas, tik šaipėsi iš paties mokytojo. Teisėjas mokytoją išteisinio, paskelbdamas: „Droždamas antausį, mokytojas neperžengė drausmės teisės ir nepadarė nieko neko- rektiško, o tik sustiprino mokytojo autoritetą prieš visą klasę“.

Redakcijos atsakymai

B. Brazdžioniui. Tamstos eilutės silpnos ir pasinaudoti jomis negalėsime. Esi tamsta dar labai jaunas, neskubėk su spausdinimu. Gabumų yra — ateityje rasis gal ir ryškesnio aido.

A. Vaičiulaičiui. Peržiūrėję Tamstos vertimus, nespausdinsime. Goethe, Uhlandas, Šileris, Heine — tai lyrikai klasikai. Tamsta savo vertimais daboji originalų turinį, bet per tai žymiai nukentėjo forma ir tokioje išvaizdoje jie spaudai negali tikt.

N. Mazalaitei. Jauna, silpna — nedėsimė. („Krivulė“, 1925, Nr. 2 ir 11)

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

EDGAR'S DEPT. STORE

195 MAIN STREET
BROCKTON, MASSACHUSETTS

Linksmų
Kalėdų
ir
Naujų
Metų

Member Federal Deposit Insurance Corporation

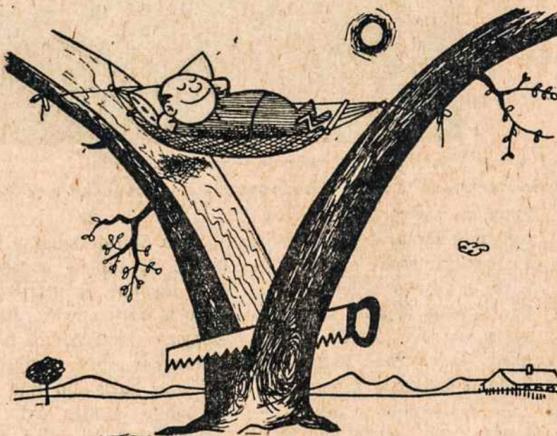
Modernūs Naujieji Metai

BALYS PAVABALYS

Nauji Metai! Nauji Metai!
Senas kuinas, seni ratai!
Automobilis greit juda,
Bet jis turi kuino būdą.

Jį mėnulis baido senas.
Jam ir sputnikai vaidenas.
Kremliaus blusos kojas kiša,
Iš vėžių išverčia visa.

Mums gi spiaut į
Kremliaus blusą!
Mergužele, duok šen ūsą!
Tegu plyšta, seni batai!
Šokim polką! Nauji Metai!

KAS SKALDO, tas ir naudojasi.

Danny's Hide-A-Way

Famous For Steaks
Filet Mignon - Lobsters
151 East 45 St.
New York City
PL 9-1277

Charles French Restaurant

452 6th Ave.
(10th & 11th Streets)
New York City
GR 7-3300

BROCKTON SAVINGS BANK

Two Convenient Locations

1 NORTH MAIN STREET • 443 BELMONT ST.
BROCKTON, MASS.

Garden Bar & Grill

137 Third Avenue
NEW YORK, NEW YORK
GR 3-8891

U. S. TRUCK CORPORATION

66 Murray St.
New York City
WO 2-4900

Fein's Tin Can., Co.

50th Street & 1st Ave.
BROOKLYN, N. Y.
ST 8-2200

CRESTLINE MOTORS INC.

6165 Metropolitan Ave.
MIDDLE VILLAGE
New York City
EV 6-5900

Israel Streger, Inc.

81 Centeh Ave.
NEW ROCHELLE, N. Y.
NE 2-6869

Myer 1890 Dated Beverages Inc.

1 Nassau Ave., Brooklyn
STagg 2-4800
FOR ALL OCCASIONS
GINGER ALE - CLUB SODA

Rappaport Restaurant, Inc.

93 2nd Ave.
New York City
GR 7-9338

Linksmų Švenčių

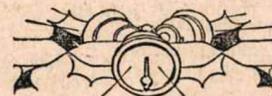

BROCKTON EDISON COMPANY

JUMS LINKI

LINKSMIAUSIŲ ŠV. KALĖDŲ Montello Federal Savings and Loan Association of Brockton

Walter E. Johnson Prezidentas
Wallace L. Youngstrom Iždininkas
820 NORTH MAIN STREET
BROCKTON, MASS.

Merry X-mas to our friends and patrons from the officers and employees

THE HOME NATIONAL BANK OF BROCKTON, MASS.

MAIN OFFICE: 34 SCHOOL ST., BROCKTON, MASS.
BRANCH: 836 NORTH MAIN, BROCKTON, MASS.
18 CENTRAL SQUARE, BRIDGEWATER
6 CENTRAL ST., E. BRIDGEWATER
584 WASHINGTON ST., WHITMAN, MASS.

Linksmų Kalėdų Švenčių

BROCKTON 62, MASSACHUSETTS

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų

LAWRENCE
CO-OPERATIVE BANK
21 LAWRENCE STREET
LAWRENCE, MASS.

SPORTAS

Juodas savaitgalis

Pereitas šeštadienis ir sekmadienis mūsų sportininkams buvo pats nesėkmingiausias.

Šeštadienį LAK krepšininiai YMCA pirmenybėse pralaimėjo pernkščiam meisteriui Killee'ns Tavern (58:53). Iš mūsiškių taškus gavo: Kurvla 22; Čičius 12; Tulaba 7; Bačanskas II — 6; Bačanskas I — 4; Bagdonas 2. Žaidė dar Daukša ir Birutis II. Mūsiškiai ši kartą žaidė visai be galvos. Taktiškos klaidos ir nulėmė pralaimėjimą. Trūko vadovaujančios rankos, nes vadovas Birutis, džiaugdamasis sulaukęs antrojo sūnaus, negalėjo į rungtynes atvykti.

Sekmadienį LSK pirmoji futbolo vienuolikė pirmenybių rungtynėse gavo iš Blau-We'ss Gotschee pylos net 10:0! Tuo būdu pasiektas ne tik šių metų oberlygos rekordas, bet pirmas dvizenklis pralaimėjimas visoje LSK septynerių metų istorijoje. Atsidūrę pasakutinėje lentelės vietoje mūsiškiai gali pradėti galvoti apie kelionę žemesnėn lygon.

Rezervinė irgi liko ištikima tradicijai — nesurinkti pilno sąstato ir nelaimėti ši kartą gavę tik 6:0.

Jauniai, nenorėdami senųjų įskaudinti taip pat pralaimėjo pirmenybių rungtynes prieš Gotschee 0:4.

Vadinasi, pralaimėjome visa trejetą susitikimų, nepasiekėme vieno įvarčio. Tikrai juodas savaitgalis!

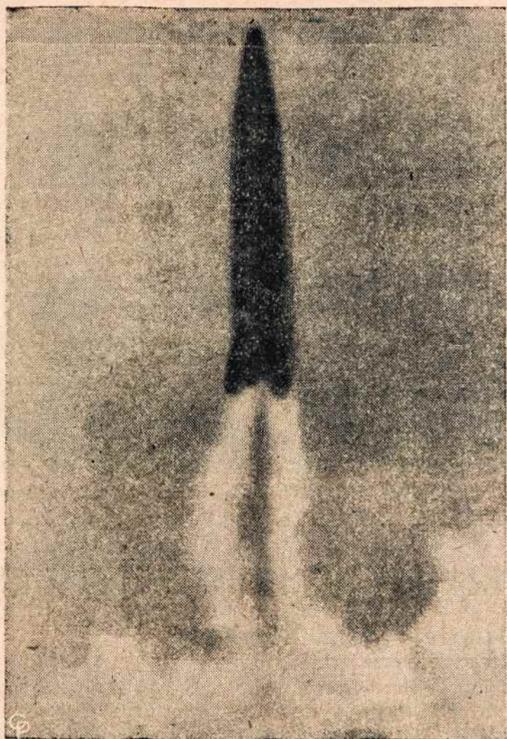
Šį savaitgalį krepšinis ir futbolas

Šeštadienį 8 val. vak. LAK krepšinio ekipa YMCA pirmenybėse turi priešininką latvių ekipai. Su latviais iki šiolei mūsiškiai per metų eilę vis šiaip taip susitvarkydavo, bet dabar gali turėti sunkų bandymą.

Sekmadienį LSK visos trejos futbolo ekipos žaidžia pirmenybių rungtynes. Pirmoji savo aikštėje 2:30 val. su SC New York, su kuriuo pirmame rate baigė 1:1. Laimėjimas išlaisvintų mūsiškius iš pareigos nešioti lentelėje raudoną lemputę. Rezervinė kovos su SC New York rezervine 12:45 v.; prieš ją pirmame rate prakišome 0:2. Jaunių pirmenybių rungtynes ten pat 11:30 val. su Giuliana FC. **Atletas**

YOU ARE INVITED

to join with the Sisters of Reparation of the Congregation of Mary in making a monthly novena in Honor of the Miraculous Infant Jesus of Prague. A Novena will be held in the Convent Chapel from the first to the ninth of every month. Send your intentions which will be placed at the Shrine of the Infant Jesus during the Congregation of Mary 143 West 14th St. New York 11, N. Y. sent upon request.

ATLAS, aviacijos raketa, sėkmingai išbandyta Cape Canaveral, Florida. Ji svėrė 5 tonų, pakilo iki 5,500 mylių.

OMAHA, NEBRASKA

Parapijos vakariinė

Sv. Antano parapijos 50 metų sukakties minėjimo pabaiagai buvo vienos savaitės misijos ir klebono kun. Juozo Juzevičiaus ir pagalba parapijiečių suruošta skani vakariinė, kurioje dalyvavo virš 400 svečių. Vakariinė davė 1800 dol. pelno. Ši suma atrodo gana graži. Bet palyginimui su Čikagos žydų suruoštais pietum kuriuose dalyvavo 400 žydų ir sudėjo 2,600,000 dol. Tai vienintelė pasauly tauta, kuri savo tautiečiams tiek duoda. Vis dėlto parapijos klebonas džiaugiasi poros tūkstančių naštos palengvėjimu.

Drabužių rinkliava

Omahos apylinkės Balfo skyriaus vadovybė (J. Povilaitis, m.)

KAREIVIO . . .

(Atkelta iš 3 psl.)

— Motin, atiduok man savo sūnų. Leisk jam nuo rytojaus dienos — galima būtų ir šiandien — dirbti mano banke. Aš prašau jus.

★

Kumamoto banke šiandien dirba pavyzdingas, darbštus valdininkas, iš kurio eisenos vos galima pastebėti, kad jis turi dirbtinę koją. Tai Shun Shirai, sąskaitų skyriaus vedėjas. Vienintelė šventa Shirai šeimos brangenybė yra mažas maišelis su dovanomis, kurių pėstininkas Shirai kadaise norėjo priimti. Tamsioje spintoje, kuri stovi gyvenamajam kambary, motina rūpestingai saugo šį atminimą savo narsaus sūnaus, kuris jai ir tėvynei priklauso.

E. Totilienė ir J. Navakas) pravedė drabužių rinkliavą pasilikusiem lietuviams Vokietijoje. Rinkliavos darbo talkon buvo pakviesti: J. Agurk's, Damijonaičiai, Mackevičius, Mickevičienė, Lepniakovienė, Totilienė ir Rakauskas. Buvo gauta gana daug gerų drabužių. Pinigų daugiausia surinko Mickevičienė — virš 60 dol. Ypatingai nemaloni yra piniginė rinkliava, bet Mickevičienė moka paveikti aukotojus.

Spaudos parodėlė

Bendruomenės iniciatyva gruodžio 8 parapijos salėje buvo suruošta Amerikoje leidžiamų lietuviškų laikraščių ir žurnalų parodėlė su valdybos pirm. J. Jonykus paskaita. Spaudos parodėlėje galima buvo matyti visi Amerikoje leidžiami liet. laikraščiai ir žurnalai (35), išskyrus komunistinius. Pirmininkas apgailestavo, kad paskutiniu laiku lietuviška spauda vis mažiau beskaitoma. Mums visiems yra žinoma, kiek spaudos draudimo metais už lietuvišką spaudą yra padėta gyvybių. Dabar laisvame krašte ir laisva lietuviška spauda visai mažai besidomima. Taip pat su apgailestavimu pastebėjo, kad į šią spaudos parodėlę nesiteikė atvykti mūsų rašytojai, korespondentai ir net tie, kurie prieš keletą metų šiuo reikalu karštai kalbėjo.

Mums reiktų daugiau susirūpinti lietuviška spauda, neleisti jai gesti, ypatingai pratinti augantį jaunimą skaityti nes lietuviški reikalai yra brangesni už automobilių.

Kl: 15' kas

NEWARK, NEW JERSEY

Kalėdų ir N. Metų pamaldų tvarka šv. Trejybės bažnyčioje: Gruodžio 24 — Kūčios. Jas pradedama valgyti 6 v.v. plotkelių laužymu. Kas dar neturi plotkelių, gali gauti klebonijoje.

Išpažinties klausoma nuo 3 iki 6 v. ir nuo 7:30 v. iki 9 v.v. Bernelių mišios 12 val. naktį. Per mišias bus dalinama komunija. Užtenka tris valandas nevalgyti, kad būtų galima priimti komuniją.

Kitos mišios per Kalėdas bus: 8, 9, 10, 11 ir 12 val. Per Naujus Metus pamaldos kaip sekmdienį — 8, 9, 10:30 ir 12 val.

Kviečiami visi parapičiai ir kaimynai gausiai dalyvauti Kalėdų ir N. Metų pamaldose. Parapijos choras, ved. vargoninko Klemenso Bagdanavičiaus, šventu giedojimu nukels visų mintis į Betliejaus prakartę, kur gimė pasaulio Išganytojas.

Prel. Ig. Kelmelis

Gruodžio 5 širdies liga staug mirė Kazimieras Kairukštis, gyvenęs Newark, N. J. Velionis buvo kilęs iš Pakuonių prie Garliavos. I Ameriką atvyko 1906 m., gyveno Bridgeport, Conn., vėliau Newark, N. J. Paliko įjūdinčią žmoną Marijoną Anastaziją (Ruseckaitę), kurią buvo vedęs 1928 m., posūnius Albiną, Alfonsą ir Vytautą. Velionis turėjo keturius brolius: Mykolą, Antaną, Petrą, Andrių ir vieną seserį Marijoną Baranauskienę. Visi jau mirę.

Velionis dalyvavo pirmame pasauliniame kare, ilgai dirbo siuvykloje, buvo veteranas Newark, o Bridgeporte, Conn., priklausė jaunųjų vyrų draugijai, Palaidotas iš šv. Trejybės bažnyčios šv. Kryžiaus kapinėse gruodžio 10 d.

BALFO VAJAUS ŽINIOS

Balfo vajuos prašesiamas iki Naujų Metų

Didžiojo New Yorko ir New Jersey vaju nutarta pratęsti iki Naujų Metų. Vajaus aukas siųskite: United Lithuanian Relief Fund of America, Inc., Campaign Committee, 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

Yonkers lietuvių klubas aukojo \$100

Yonkers lietuvių klubas ir šiemet paaukojo \$100,00 Balfo rtikalams. Klubo pirm. Mr. Revuckui, valdybai ir visiems nariams reiškiami gili padėka už jautrią lietuvišką širdį, parodytą vargstantiems tautiečiams.

Baltimorės žinios

(Atkeltas iš 5 pusl.)

Knygnešys

Sv. Alfonso bažnyčios prianga kiekvieną sekmadienį po mišių galima nusipirkti lietuviškų knygų bei žurnalų. Šią Knygnešio pareigą ištikimai atlieka poetas Kazys Bradūnas. **Jonas Obelinis**

★

Bendruomenės susirinkimas

Gruodžio 8 įvykęs bendruomenės susirinkimas buvo gana gausus. Pranešimus padarė valdybos nariai: pirm. B. Brazauskas, C. Surdokas, V. Volertas, M. Simkus ir E. Silgalis. Daugiausia svarstyta kultūros ir švietimo, finansų, naujų narių prirašymo ir solidarumo mokesčio išrinkimo reikalai.

Susirinkime taip pat išklausyta pranešimo apie rengiamą šv. Alfonso par. klebono prel. Liudviko J. Mendelio pagerbimą jo 60 m. amžiaus ir 30 metų apaštalavimų lietuvių parapijoje sukakčių proga. Pagerbimas bus balandžio 20.

Mokė puošti eglutę

Lietuvių katalikių moterų būrelis, kuris jau keleri metai gana aktyviai veikia, mokė kaip papuošti eglutę pagal lietuviškus papročius ir tradicijas. Gražus būrelis jaunimo pamokymais gyvai domėjosi. Pamokas pravedė G. Radžiuviene, talkininkaujama A. Ankienies, S. Balčiūnienės, M. Noreikienės ir k.

Pagerbtas a. a. kan.

J. Meškauskas

Lietuvių melodijos valandėlė, vadovaujama A. Juškevičiaus, ir K. Laskausko, gruodžio 8 perdavė Voice of America užregistruotas pirmojo Lietuvos kariuomenės vyr. kapeliono kan. J. Meškausko laidotuvių apeigas.

Baltimoriečiai

"Lietuvių Dienose"

Paskutiniajam "Lietuvių Dienų" numeryje randame gražią fotografo Urbono nuotrauką Baltimorės šeštadienines mokyklos, Baltimorės tautinių šokių grupę yra pačiam centre Čikagos tautinių šokių šventės nuotraukoj.

Moksleiviai ateitininkai

išsirinko naują valdybą. Moksleivių a-kų susirinkime dvasios vadas kun. K. Pugevičius ypatingai ragino būti gerais mokiniais ir siekti mokslo. Be to, jis parodė filmą iš Mozarto gyvenimo. Kalėdos Švedijoje ir šventąjį miestą Jeruzalę. Siems mokslo metams kuopa išsirinko jauną valdybą: pirm. A. Radžiuonas, vicepirm. G. Nastopkaitis, sekr. V. Norekaitis, išd. E. Drazdytis ir koresp. V. Gailevičiūtė. JS.

Indian Head NATIONAL BANK

NASHUA, NEW HAMPSHIRE

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ

IR

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

LINKI

BAR & GRILL

158 Grand St.

Brooklyn, N. Y.

ELENA POVILAUSKAS ir duklė Alvira

Christmas Greetings BARNEY'S

To all our Friends Men's Wear Shop 5547 W. Belmont Chicago PE 6 8543

It Is Our Wish That 1958 Be

Filled with Peace and Prosperity for All AVONDALE

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

2965 N. Milwaukee Ave., Dickens 2-7700 Chicago, Ill.

Greetings and Best Wishes for Your Health and Happiness

PORETT BROS., INC.

112 Madison Waukegan, Ill.

The Season's Best to All May Your Holiday be blessed with everything your heart desires

Oplatka-Pavek-Oplatka

6207 W. Cermak Road Stanley 8-7600

We're joining in the Universal Chorus by wishing one and all a Very Merry Christmas and a Happy New Year

ST. STANISLAUS KOSTKA

Father Casimir Palinski, Pastor

1331 W. Evergreen Chicago

Midnite Mass. Regular Mass 5 AM.

6 AM - 7:30 AM - 9 AM - 10 AM - 11 AM and 12 AM

SEASON'S CHEER TO ALL

May your Christmas bring Peace and Happiness with enough left over to last thru the New Year to come

CITIES SERVICE OIL COMPANY

3200 S. Western Ave., Chicago

FRontier 6-2600

Merry Christmas

and a

Happy New Year

From

ALLGAUERS RESTAURANT

7200 N. Lincoln Ave., Chicago

Famous for fine SEA FOODS

GENERAL PARCEL and Travel Co., Inc.

(Licensed by USSR)

135 West 14th Street, Tel. CHelsea 3-2583 (bet. 6th & 7th Aves.), NEW YORK 11, N. Y.

Linki linksmy Kalėdų ir laimingų Naujų Metų

visiems savo draugams ir klientams bei dėkoja už pasitikėjimą.

SACHMATAI

Veda K. Merkis

Povilas Vaitonis, Kanados meisteris, pelnijo tašką Hamiltono C. C. rungtynėse su Brantfordu, Vaitonis įveikė Zwetschenbaumą. Hamiltonas bendrai laimėjo 4½-1½.

Toronto Aušra laimėjo antrąsias rungtynes Toronto miesto B lygoje, įveikusi Hart House B, santykiu 5-1. Lošė: V. Petrauskas, V. Genčius, P. Mačiulaitis, V. Rukšys, M. Vitalis ir M. Slapšys. Visi pelnijo po tašką, išskyrus Vitalį.

Bostono lietuvių pirmoji buvo nuvykusi į Woltham rungtynėms su Brandeis universitetu. Mūsų vyrų parsivežė laimėjimą 3½-1½. Lošė: G. Sveikauskas 1, K. Merkis 1, A. Keturakis 0, J. Starinskas 1 ir P. Kontautas ½. Lietuvių A komanda tebesilaiko pirmenybių lentelėje antroje vietoje su 4-2 iš rungtynių ir 19-11 iš suložtų partijų.

Lituvių antroji įveikė G. B. I. Boys komandą 3-2. Lošė: Karosas, A. Ivaška, A. Karosas 1, G. Kuodis 1 ir Edm. Spirauskas 1.

Dallas, Texas tarpt. turnyras jau buvo vedamas Amerikos didmeisterio Reshevskio, bet 12 rate jis sukupo prieš kanadietį Yanofskį. Beliko lošti du ratai. Padėtis: Gligorič ir Reshevskis turi po 7-5, Larsen ir Szab po 6½, Olafsson

KALĖDINĖS NUOTAIKOS tarp vandens sporto mėgėjų (Florida).

ir Yanofsky po 6, Najdorf 5 ir Larry Evans 4 tš.

JAV pirmenybės į kurias sukviesta 14 aukščiausiai įvertintų pgl National Ratingą meisterių, jų tarpe 14-metis Bobby Fischer, prasidėjo gruodžio 17 d, N. Yorke. Fischer jau laimėjo pirmąją partiją iš meisterio Feuersteino. Pgl ištrauktus burtus, dalyviai surašyti tokioje eilėje, nuo 1-14: Sherwin, Kramer, latvis Edmar Mednis, Lombardy, R. Byrne, Denker, Fischer, Feurstein, Seidman, Reshevsky, Evans, Bisguier, Berliner ir Turner.

Šių pirmenybių du pirmieji kvalifikuosis į kitų metų tarptuzones p-bes, Jugoslavijoje. Pasaulis suskirstytas į 7 šachmatų zonas. Kanados zona duoda 1 dalyvį (P. Vaitonis, dabartinis Kanados meisteris). Europos zonos p-bės Wagingen, Olandija, kuriose dalyvavo 18 meisterių rikiuoja laimėtojus tokioje eilėje: Szabo, Olafsson, Larsen, Donner, Stahlberg, Trifunović, Teschner, Ivkov, Niephaus ir kt. 3 pirmieji įeina į tarptuzones p-bes.

Baltijos klubo pirmenybėse New Yorke gruodžio 13 buvo

lošiamos trečiojo rato partijos, Pergales iškovojo Staknys prieš Podrang, Purnmalis prieš Melstrads, o Ditrichs prieš Pagasts. Partija Znotinš - Rankis atidėta geresnėje Znotinš padėtyje. Kitame neuzbaigta-me lošime Allik turi persvarą prieš Pamiljens.

Lentelėje po trijų ratų pirmąją Staknys 3-0, po to seka Rankis ir Ditrichs po 2-0, Znotinš 1½-½, Allik 1-0, Purnmalis 1-1, Zirnīs ½-½, Pamiljens ½-1½, kiti turi mažiau.

Gruodžio 14 ketvirtame rate susitiks: Pagasts - Podrang, Zirnīs - Staknys, Rankis - Havamae, Melstrads - Znotinš, Allik - Purnmalis ir Ditrichs - Pamiljens.

Paguodos turnyre Trojanas įveikė Slapšį, Tamužs nugalėjo Ratą, Tint - Laurentus partija nukelta vėliau.

TO PLACE,
YOUR AD
CANCEL OR CHANGE
CALL LO 3-7291

NATIVITY SETS
33" in height
White Cast Stone
(For outdoor purposes)
Other religious statuary
R. PIERI & SON
W. H. Pike, Atco, N. J.
(Opp. D. ubarton Oaks.)
Ber 7-1188

WINTER GARDEN TAVERN Inc.

KABARETAS
VYT. BELECKAS savininkas

Baras, Salė vestuvėms,
parengimams, susirinkimams, etc.

1883 MADISON ST. BROOKLYN 27, N. Y.
Tel. EV 2-9586 (Prie Forest Ave. stoties) Ridgewood

FOTO STUDIJA P. GAUBYS, savininkas

VESTUVIŲ albumai (mažas — iš 36 nuotraukų 5 x 6 inč. dydžio — 40 dol., didelis — 36 nuotraukų 8 x 10 inč. dydžio — 60 dol.; abu tik 85 dol.), PORTRETAI, VAIKŲ nuotraukos ir kiti foto darbai atliekami greit, gerai ir pigiau nei kitur.

85—27 88th St. Woodhaven 21, N. Y.
(BMT Jamaikos linija, Forest Parkway stotis.)
Tel.: VI 6-2164
po 6 val. vakaro, nedarbo dienom visą dieną.

Draudimo reikalais, taksų (Income Tax) paruošimui, notorinių dokumentų tvirtinimui

kreiptis pas
Juozas Andriušis
GENERAL INSURANCE BROKER
CONSULTANT - NOTARY PUBLIC

Užpildomi federaliniai bei valstybiniai taksai, tvirtinami įvairūs dokumentai.

Įvairiose draudimo įstaigose apdraudžiama automobiliai, namai, baldai, bizniai ir asmeninis turtas nuo ugnies ar įvairių rūšių atsakomybės bei pavogimo. Save galite apsidrausti nuo nelaimingų atsitikimų bei ligos, kartu apmokant ir ligoninės išlaidas.

Gyvybės apdraudimas — TRAVELERS INS. CO., Hartford, Connecticut

Greitas ir sąžiningas patarnavimas.

Kreptis: šokiadieniais 9 val. ryto iki 3 val. vak.

Juozas Andriušis

87—09 Jamaica Ave. Woodhaven, 21, N. Y.
Virginia 7-4477

Lietuvių Amerikos Piliečių Klubas

1. Lietuvių visuomeninių organizacijų (nekommunistinių) susirinkimams leidžia naudotis patalpomis nemokamai.
2. Pobūviams, šokiais, vestuvėms ar šiaip šventėms nuomoja už prieinamą kainą.
3. Geriausi ir įvairiausi gėrimai pigiausiomis kainomis.
4. Lietuviški maisto gaminiai
5. Naujai išpuošta šokių salė

Nuomavimo reikalų kreipkitės į managerį V. E. M. KALAUSKĄ asmeniškai ar telefonu EV 4-9672 arba pas pavad. K. Vaitaitį

BANGA TELEVISION

340 Ridgewood Ave., Brooklyn 8, N. Y.
Tel.: APplegate 7-0349

Su didele nuolaida parduodami ir taisomi

- TELEVIZIJOS APARATAI,
- VOKIŠKI IR VIETINIAI HI - FI RADIJAI,
- FONOGRAFAI BEI STIPRINTUVAI

DARBAS GARANTUOTAS, ATLIEKAMAS PRITYRUSIO TECHNICO, PRIPAZINTO RCA, NEW YORKE

Darbo valandos: kasdien nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak. pirmadieniais nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak.

TALARSKI FUNERAL HOME

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

380 Maple Avenue, Hartford, Conn.
Maloniai patarnauja lietuviams naujai įruošose patalpose prieinama kaina.
Tel. CHapel 6-1377

EVergreen 8-9794

M. and Z. Collision Works

JULIUS MALDUTIS
savininkas

Sulauskstytų automobilių dalių ištiesinimas, paketimas naujomis, dažymas ir poliravimas.

937 GRAND STREET
BROOKLYN 11, N. Y.

JONO IR ANGELINOS ANDRIULIŲ IR JŲ ŠEIMOS

MICHIGAN FARM SŪRIS

Fountain, Michigan

Jūs esate namuose ar kur keliaujate, visuomet reikalaukite Michigan Farm Sūrio. Šis sūris jau per ilgus metus gaminamas Jono ir Angelinos Andriulių ir jų šeimos, Fountain, Mich.

REIKALAUKITE TIK MICHIGAN FARM SŪRIO

Jelgu abejojate, paprašykite pamėginimui. Jūsų skonis jums pasakys. Mes norime, kad Jūs patys būtumėt sprendėjas. Mes esame labai dėkingi sūrio mėgėjams ir geresnėms krautuvėms, kad Jūs tiek išpopuliarinot Michigan Farm Sūrį, kuris paliko visų mėgiamiausių. Mes pasizadame ir toliau jums gaminti tik patį geriausią sūrį.

MICHIGAN FARM CHEESE DAIRY, INC.
Vieninteliai šio sūrio gamintojai FOUNTAIN, MICH.

Aptarnavimui ir informacijai rytuose prašome kreiptis:

- PETER LISAUŠKAS** Tel. TW 4-8087
69-15 53rd Avenue, Maspeth, N. Y.
- VICTOR ABECŪNAS** Tel. BA 3-1342
351 Park Street, New Britain, Conn.
- JONAS JAKUBAUSKAS** Tel. Longwood 6-2622
634 N. Denison Street, Baltimore, Md.
- MECISLOVAS KAVALIAUSKAS** Tel. Hyde Park 3-3975
24 Prospect Street, Hyde Park, Mass.
- GEORGE GALŪNAS** Tel. T. O. 8-7062
1400 Caniff, Detroit, Mich.
- STANLEY METRICK** Tel. Yards 7-8393
1804 W. 47th St., Chicago, Ill.
- JOHN SHURNA** Tel. Grovehill 6-7783
5418 So. Albany, Chicago, Ill.
- ALLAN STEWART** Tel. Glazstone 5-1310
4310 No. Broad St., Phila., Pa.

BOSTON, M855.

BARASEVICIUS ir SŪNUS FUNERAL HOME

254 W. Broadway
South Boston, Mass.
JOSEPH BARACEVICIUS
Laidotuvių Direktorius
Tel. Andrew 8-2590

WAITKUS FUNERAL HOME

197 Webster Avenue
PRANAS WAITKUS
Laidotuvių Direktorius
ir Balsamuotojas
Cambridge, Mass.
NOTARY PUBLIC

Patarnavimas dieną ir naktį
Nauja moderniška koplyčia šermentims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir kitus miestus.
Reikalavimai: Tel. TR 6-6484

NEW YORKAS

Tel. EVergreen 7-4335

Stephen Aromiskis
(ARMAKAUSKAS)
Graborius-Balsamuotojas
MODERNIŠKA KOPLYCIA
423 Metropolitan Ave.
Brooklyn, N. Y.

Tel. Stagg 2-5043

Matthew P. Ballas
(BIELIAUSKAS)
FUNERAL HOME
M. P. BALLAS—Direktorius
ALB. BALTRONAS-BALTON
Reikalų Vedėjas
660 Grand Street
Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC

EVergreen 8-9770

Joseph Garszva
GRABORIUS
BALSAMUOTOJAS
231 Bedford Ave.
Brooklyn, N. Y.

William J. Drake Dragūnas

LIETUVIS ADVOKATAS
Telefonas JAMAICA 6-7272

J. B. SHALINS SALINSKAS

Laidotuvių Direktorius
84-02 JAMAICA AVE.
(Prie Forest Parkway Station)
Woodhaven, N. Y.
Sutekiam garbingas laidotuves. Koplyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventilacija
Tel. Virginia 7-4499

AUKŠTYN SIRDIS

Kun. J. Prunskis
"Pavyzdžius iš šventųjų ir kitų heroiškių asmenų gyvenimo, žmonės ilgiau atsimena; tie pavyzdžiai daro didelės ir geros įtakos".
Tie pavyzdžiai yra suteikti šiame leidinyje. Iš jų gali sužinoti: ar mes žinome, kur skubame? ar perskaitei laišką Tėvo? Kas yra meilė ir draugiškumas?
Kaina: 2 dol. 262 psl.
Gaunama Darbininko administracijoje 910 Willoughby, Brooklyn 21, N. Y.

GRIPSMOLM RESTAURANT

324 East 57th Street, N. Y.
Finest Swedish

Smorgasbord

LUNCHEON
COCKTAILS
DINNER
OPEN
EVERY DAY

RESTAURANTS

Eat in a good restaurant more often and—bring your family too—The restaurants listed below are recommended to individuals—societies—church groups—business organizations—labor unions, etc., as serving excellent food at reasonable prices. For the very best in all types of foods refer to this column regularly.

NEW BRONXWOOD INN.

CATERING TO WEDDINGS, BANQUETS AND PARTIES
Ralph and Lucille Porco, Mgr. OL 4-2400
3821 Bronxwood Ave., 2 blocks East White Plains Road at 220 St.

Wakefield Casino

4421 White Plains Rd. Near 288 St., Bronx 70, N. Y. FA 5-9222
CATERING WEDDINGS & BANQUETS
Fully air-conditioned, ultra modern, private banquet rooms; ample parking facilities. Convenient to Transportation. Capacity 800.
"Let us plan your affair, the pleasure is yours, work ours"
RALPH PORCA, Prop. JACK FUSARO, Mgr.

ITS 10,000 MILES TO HONG KONG BUT ONLY A FEW MILES TO SNUFFY'S STEAK HOUSE Specializing in TEEAKS, SEAFOODS and LOBSTERS. Family Trade, Moderate Prices. • Park & Mountain Ave., Scotch Plains, N. J. FA 2-7726.

Catholic Schools and Colleges

GEORGIAN COURT COLLEGE, Lakewood, N. J. Sisters of Mercy, Mother Marie Anna, Presid ent. Sister Mary Giovanni Dean 250 Students, A. B. B. S. Degree es. Day and Boarding, Tuition \$550. Board and Room \$800. A ddres Secretary or phone LAkewood, (N. J.) 6-0940.

Vocations

SISTERS OF MISERICORDIA WORKS OF MEBCY
IN HOSPITALS AND IN SOCIAL SERVICE
Generous souls who wish to devote their lives to the service of God are invited to write to:
REVEREND MOTHER ST. OLIVER
Misericordia Novitiate, 288 South Avenue, Beacon, N. Y.

DAUGHTERS OF ST. PAUL

Missionaries of the Catholic Edition
(Press — Radio — Cinema)
Girls, who desire to spread the word of God by writing, printing, illustrating and distributing Catholic Literature and are interested in doing social work. Write for further information to
Mother Superior,
78 Fort Place, Staten Island, N. Y.

NEW YORKO NAUJIENOS

A. A. Kun. Jonas Petrėnas, miręs gruodžio 17, buvo pašarvotas St. Nicholas parapijos klebonijoje. Kūnas iš klebonijos gruodžio 19, ketvirtadienį, 8 val. vak. buvo perneštas į bažnyčią. Gedulingose pamaldose dalyvavo gausiai žmonių ir kunigų. Gruodžio 20, penktadienį, 10 val. ryto buvo gedulingos mišios, kurias aukojo kun. A. Sušinskas, asistavo — kun. V. Dabušis ir kun. T. Narbutas, atsisveikinamąjį pamokslą lietuviškai ir angliškai pasakė prel. J. Balkūnas. Bažnyčia buvo pilna lietuvių ir St. Nicholas parapijiečių, kuriems velionis keleris metus tarnavo, eidamas vikaro pareigas, ir buvo didžiai mėgiamas. Palaidotas šv. Jono kapinėse. Laidojimu rūpinosi M. P. Ballas - Bieliauskas.

Darbininko metinis vakaras bus sausio 18, šeštadienį. Hartfordo dramos sambūris vaidina "Pažadėtąją žemę" iš emigrantų gyvenimo. Režisuoja Ipolitas Tvirbutas.

Juozas Blazas, iš Kearny, N. J., uolus liet. parapijos narys, sportininkas, aktyvus Liet. vycių Kearny kuopos narys, vietoj kalėdinės dovanos užsakė Darbininką Lucijai Gudelienei, gyvenančiai Kearny, N. J.

Kunigų Vienybė New Yorko skyriaus susirinkimas įvyko gruodžio 19 pranciškonų vienuolyne. Buvo aptarti svarbūs einamieji reikalai, kalbėta apie šv. Kazimiero, Šiluvos apsireiškimo sukaktis. Pasimelsta už a. a. kun. J. Petrėną.

Maspetho lietuvių parapija, kuriai vadovauja prel. J. Balkūnas, stotasi bažnyčią. Visi architekto J. Muloko planai jau patvirtinti ir atiduoti kontraktoriaus. Darbas numatomas pradėti ankstybą pavasarį.

Išnuomojamas butas iš 4 kambarių be šildymo 2-rame aukšte 35 dol. 752 MacDonough St., Brooklyn (BMT Jamaica Line Halsey St.) Telef. Virginia 8-3138.

Išnuomojami 4 kambariai ir virtuvė; visi šviesūs; be šilumos. 403 Chauncey St., Brooklyn, N. Y. Vaitukaitis. P. Kaina labai prieinama.

Literatūros vakaras įvyks gruodžio 22, sekmadienį, 5 v. v. Apreiškimo par. salėje.

Programoje: J. Aistis, A. Baužinskaitė, V. Jonikas, A. Landsbergis, R. Kisielius, N. Mazalaitė, J. Tysliava, L. Žitkevičius ir V. Žukauskas; D. Audėnaitės piano, J. Matulaitienės vadovaujama tautinių šokių grupė.

Pelnas skiriamas Brooklyno liuanistinėms mokykloms. Įėjimas 1 dol. auka. Karjams, studentams, moksleiviams — 50 ct.

Maironio mokykla savo tradicinę eglutę rengia gruodžio 29, sekmadienį, 4 v. v. Apreiškimo par. salėje. Kalėdų senelis dalins dovanas. Šokiams gros R. Butrimo orkestras. Kviečiami atsilankyti visi — dideli ir maži, taip pat ir vaikučiai dar nelanką mokyklos.

Vitalis Žukauskas, dramos aktorius, su Brooklyno vaidintojų trupe pradėjo repetuoti komediją "Pirmąjį skambutį". Numato pastatyti kovo mėnesį.

Ateitininkų sendraugių susirinkimė, kuris įvyko gruodžio 13 pas prel. J. Balkūną, savo įspūdžius iš kelionės po Europą papasakojo pats šeimininkas. Apie Pax Romana studentų pasaulinį kongresą platų pranešimą padarė dr. V. Vyngantas, išryškindamas Europos, Azijos, Afrikos, P. Amerikos ir Š. Amerikos studentų nusiteikimus, jų pažiūras į studentų organizacijas, į komunistą. Susirinkimas diskutavo dar eilę aktualių klausimų. Prel. J. Balkūnas visus dosniai pavaišino.

Knyga apie šv. Pijų X jau atspausdinta ir išvežta rasyklon. Ji bus baigta sausio mėn. pradžioje. Knygą redagavo, staiga miręs gruodžio 17, kun. J. Petrėnas, leidžia Ateities žurnalas.

Dail. K. Zoromskis vietoj kalėdinių sveikinimų paaukojo 20 dol. Europoje studijuojantiems studentams. Jis paskutiniu laiku dalyvavo dvejeose jūry komisijose, kurios atrinko paveikslus parodai ir paskirstė premijas; viena buvo sudaryta Queensboro Meno draugijos, kita Non Objective dailininkų lygos.

Moksleiviai ateitininkai išleido kalėdinį "Jaunystės keliu" numerį, aprašydami savo kuopos gyvenimą, įdeddami sveikinimų ir juokų pluoštelį.

PARYŽIUJE Kalėdų senis sveikina žmoną gen. Lauris Norstand, Nato viršininko.

LIETUVES MOTERYS DEKOJA

Nuoširdžią padėką reiškiamė Gen. Konsului J. Budriui ir prel. J. Balkūnui už pasakytą žodį neseniai įvykusioje tarptautinėje moterų parodoje New Yorke. Taip pat ir dailininkei A. Merker — Vitkauskaitei, specialiai paruošusiai tai parodai dabartinę Lietuvą atvaizduojančių paveikslų. Dėkojame daug prisidėjusiems prie parodos pasisekimo Vincui ir Emilijai Rasteniems; maloniai sutikusiai dalyvauti mūsų programoje Lionei Juodytei — Mathews, mūsų nuolatiniai talkininkei Jadvygai Matulaitienei ir jos vadovaujamai jaunimo šokių grupei; Marijonai Jokubaitienei, puikiai pravedusiai programą; Kristinai Škemaitei, puikiai atstovavusiai jaunimą.

Dėkojame J. Ginkui ir Poniai už auką ir bilietų platinimą, Moterų Vienybės pir-

Naujų Metų sutikimą rengia studentų Santara ir Liet. Sporto Klubas. Registruotis prašome pas J. Kepenį, 360 Palmetto St., Brooklyn 27, N. Y. Tel.: VA 1-3247. Registruotis galima pavieniai arba stalais (8-10 asmenų). Bilietų kaina 6 dol. užsiskant iš anksto. Prie įėjimo bus ribotas bilietų kiekis po 6,50 dol.

Moterų Klubu Valdyba dalyvavusi tarptautinėje moterų parodoje, iš loterijų ir iš ženkliukų gavo pelno, kurį paskirstė: Moterų Klubui Muenchene, Vokietijoje, — Kalėdų eglutės surengimui — 50 dol., Vasario 16 gimnazijai — 30 dol., Balfui 25 dol.

Ieškomas Šarūnas iš Kauno. Atsiliepti: V. Case, 4 Rockdale St., Worcester, Mass. Ieško šeima iš Kauno.

mininkei P. Simenienei ir M. V. Klubu narėms už nuoširdų bilietų platinimą, A. Dilienei už auką ir talkininkavimą, Onai Lelis už gražią staltiesę loterijai, A. Kopieniui už rankdarbius, J. Trečiokienei, I. Bagdienei, N. Lapytei, J. Maurukienei, B. Paprockienei, J. Simutienei, O. Vyžienei, M. Žukauskienei, pravedusiai vaikų ir tautinių drabužių parodą, visoms lietuvaiteis, dalyvavusioms tautinių kostiumų parade; motinoms, leidusioms vaikučius; p. Z. Didžpinigaičiui, R. Keziui, G. Penikui, J. Šileikiui, S. Zauniui, — nepagalėjusiems laiko mums padėti.

Nuoširdi padėką priklauso Klubu narėms, kruopščiai atlikusioms savo pareigas ir prisidėjusioms darbu ir aukomis. Nuoširdi padėką priklauso spaudai ir šioms mūsų organizacijoms: A. L. Tarybos N. Y. skyriui, P. L. Bendruomenės N. Y. skyriui, Atletų klubui, ateitininkams sendraugiams, studentams ateitininkams, Sporto Klubui, Šviesai, skautams, skautėms, taip pat lietuvių visuomenei, gausiai lankusiai parodą ir visokeriopai parėmusiai.

Dėkodami visiems, linkime linksmy švenčių ir laimingų N. Metų!

L. M. A. New Yorko Klubu Valdyba

Visų laukiamos Šv. Kalėdos

Jau nebetoli. Pas mus jau visa paruošta ir atrodo, lyg tikras Kalėdų laikas. Manome, kad dar neužmiršote mūsų prekybos vietos; tad bus visai nesunku ją surasti.

Mėra kas visai nieko neperka šv. Kalėdoms. Pas mus turėsite didelį pasirinkimą įvairių yertingų ir pigesnių prekių net kokiai dovanai ir taip sau nusipirkti. Primename, kad turime visai naujų bei įvairių lietuviškų ir angliškų sveikinimų atviručių, importuotų eglutės papuošalų. Turime importuotų brangenybėms dėžučių ir albumų su muzika ir be jos; kaina — nuo \$1 iki \$32. Be to, turime įvairiausių saldinių: vietinių, importuotų, šveicariškų ir visų mėgiamų, kelių rūšių Rutos šokoladinių. Pas mus rasite Augustino liet. albumus, brangesnes rašomas plunksnas, įvairių žaislų, įvairaus dydžio lelių, keramikos ir pliušinius gyvuliukus ir daug kitų prekių Jūs pasirinkimui. Krautuė atdara kasdien

Linkime linksmy šv. Kalėdų **J. IR O. BEI SŪNUS GINKAI** 495 Grand St., Brooklyn 11, New York. Tel. EV 4-9293.

BOSTONO ŽINIOS

Pamaldų tvarka Kalėdose Sv. Petro bažnyčioje Kalėdų dieną pamaldos bus šita tvarka: 12 val. nakčia Bernelių mišios, kitos mišios — 7, 8, 9, 10 ir 11:30 val. ryto. Parapijos koplyčioje prie E. 7-tos gatvės: 12 val. nakčia, 8 ir 9:30 val. ryto. Po pietų jokių pamaldų nebus.

Prisimena kareivius Moterų ir merginų klubas kiekvienais metais Bernelių mišias užprašo už žuvusius kareivius, kurie buvo šv. Petro parapijos parapijiečiai.

Stropiai rengiasi Bostono lietuvių skautų tėvų komitetas gruodžio mėn. 29 d. Liet. Piliečių Klubu salėje rengia meninę programą ir šokius. Komitetui talkininkauja Bostono skautai, kurie pažadėjo surengti gražią programą, o šokiams gros Vytauto Strollos vadovaujamas orkestras. Šiuo parengimu komitetas nori sudaryti lėšų, kad ateinančią vasarą visiems skautams galėtų suteikti galimybę atostogauti gamtoje.

Kalėdų eglutė Bostono liuanistikos mokyklos mokinių Kalėdų eglutė rengiama gruodžio 22 d. 5 val. p.p. šv. Petro parapijos pobažnytinėje salėje.

CAMBRIDGE, MASS.

Keturiasdešimt valandų atilaidai pasibaigė gruodžio 8 iškilmingais mišparais ir procesija. Mišparus laikė kun. J. Dambrauskas, MIC, asistavo kun. A. Kneizys ir kun. J. Janušonis. Dalyvavo daug kunigų ir tikinčiųjų per visas tris atilaidų dienas.

B. Žalgėnas mokosi Thompson, Conn., tėvų marijonų mokykloje ir gavo aukštus pažymius.

P. Gedraitį arti namų sužeidė automobilis.

Liet. Kat. Klubu susirinkimas įvyko gruodžio 15. Pradėjo jį vicepirm. Petras Radaitis malda. Dom. Keršis, banketo šeimininkas, ir vyriausia šeimininkė A. Ambrozaitienė padarė pranešimus apie banketą. Susirinkimas visiem darbuotojam išreiškė padėką už gražų pelną. Taip pat padėkota ir J. Tamošiūnui, vist party vedėjui, kuris šeštadienio vakarais su komisija taip sekmingai darbuojasi. Nutarta iškilmingai sutikti Naujus Metus.

Išrinkta nauja 1958 metams valdyba, Pirm. Domininkas Keršis, vicepirm. Juozas Tamošiūnas, sekr. Juozas Mockevičius, fin. sekr. W. Zukas, išdininkas — Ksaveras Pilkonis, maršalka — Petras Kiršlis; direktoriai: Antanas Daukantas, Jonas Rudis, Petras Rudaitis, Juozas Šaras, Jonas Survilas, Petras Paliulis, V. Jaskunas.

Karšt. Pat.

NUOSIRDZIAI SVEIKINU MIELUS PARAPIEČIUS LINKEDAMAS GAUSIOS DIEVO PALAIMOS SULAUKUS

ŠVENTŲ KALĖDŲ ir NAUJŲ METŲ

KUN. NORBERTAS PAKALNIS Apreiškimo Parapijos Klebonas, Brooklyne

Linksmų Šv. Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų

mieliems savo parapijiečiams ir prieteliams linki Sv. Petro, So. Bostono parapijos kunigai:

KUN. PR. VIRMAUSKIS, KLEBONAS
KUN. J. ŽUROMSKIS, KUN. A. KONTAUTAS, KUN. A. KNEIZYS, KUN. J. KLIMAS

VILNIAUS A U S R O S V A R T Ų PARAPIJOS KUNIGAI

nuoširdžiai linki mieliems parapijiečiams

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų

KUN. J. GURINSKAS
KUN. J. PARANSEVIČIUS

MIELIEM PARAPIEČIAM LINKIME DAUG LAIMES IR GAUSIOS DIEVO PALAIMOS

Šventose Kalėdose ir Naujuose Metuose

V. Atsimainimo Parapijos Maspeth, N. Y. Klebonas ir Vikarai

MSGR. JONAS BALKŪNAS
KUN. P. LEKEŠIUS, KUN. PR. BULOVAS

Kristaus Gimimo Šventėje ir Naujuose Metuose

Nuoširdžiai sveikina savo parapijiečius ir linki gausios Dievo palaimos

KUN. JUOZAS A. ALEKSIŪNAS Angelų Karalienės Parapijos Klebonas

LIETUVIŲ SPORTO KLUBAS IR STUDENTŲ SANTARA MALONIAI KVIEČIA

1957 GRUODŽIO 31, ANTRADIENI

Į DIDIJŲ — TRADICINIŲ NEW YORKO

NAUJŲ METŲ SUTIKIMĄ

GRAND PARADISE SALĖSE

320 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.

VAIŠĖS • ŠAMPANAS • STAIGMENOS

ŠOKIAMS GROS: STARLIGHT orkestras (8 asmenų) vad. JOE WRUBEL

Pradžia: 9:30 val. vak. ĮEJIMAS: \$6.00 užsiskant iš anksto \$6.50 prie įėjimo

Informacijos, stalų registracijos (8-10 asmenų) prašomė nedelsiant kreiptis pas J. Kepenis, tel. VA 1-3247, 360 Palmetto Street, Brooklyn 27, N. Y.

LINKSMŲ ŠVENTŲ KALĖDŲ

HOLY LIGHT

BAŽNYTINIŲ ŽVAKIŲ DIRBTUVĖ

B. A. KUČINSKAS

35 SOUTH 8-TH STREET, BROOKLYN 11, N. Y.

Telef. EVERgreen 7-2155, 7-2156

DARBININKAS

NR. 90 II DALIS. PENKTAADIENIS - FRIDAY, GRUODIS - DECEMBER 20, 1957 M.

Žemės ir dangaus žiburiai

Mūsų lėktuvus priartėjo prie New Yorko, kuriame rengiausi praleisti Kalėdas. Apačioje sužibo milijonai miesto žiburių. Miesto, kuris yra virtęs pasaulio sostine. Atokiau nuo didmiesčio žiburių aerodromo bokšto švyturys vienodai ir galingai be paliovos svaidė šviesos pluoštus į nakties gūžią tamsą. Rodė kelią oro keleiviams.

Išvaizdau, kaip didžiojo miesto žiburių šviesoje milijonai skuba iš krautuvės į krautuve, retai kuris sumodamas pažvelgti į savo laikų nerimą ar į anuos porą tūkstančių metų, besibaijančių nuo pirmųjų Kalėdų, kurias vėl rengiamės sutikti. Gal ir anuo metu kiekvienas rūpinosi savo kasdieniniu kąsniu, skurdžia ar ištaiginga pramoga? Gal ir anuo tolimu tamsiu metu tik atskiri švyturiai svaidė šviesos ruožus į ateities tamsą?

Tos minties padilgintas, kai tik lėktuvas nutūpė, pro miesto žiburius leidausi į bičiulio namus ir, kai tik buvau paliktas vienas sau, išsitraukiau iš lagaminėlio vyskupo Fulton Sheen knygą *Life Is Worth Living*. Man rodės, joje turi būti skyrelis apie laikus prieš Kristų.

Jis kalbėjo ne apie žydus prieš pirmąsias Kalėdas. Žydų pranašavimai buvo daugiau ar mažiau girdėti. Žydai buvo išrinktoji tauta, kurioje iš kartos į kartą ėjo pažadas, kad ateis tas, kuris išvaduos žydų tautą. Pažadas sušvisdavo neaiškia šviesa psalmėse, patariųjų knygose. Pažadas žaibu šviesčiojo Izaijo, Melachijo ir kitų pranašų knygose. Per šimtus metų prieš Kristų buvo nusakyta, kad Tas, kuris ateis, bus Karalius, bus pats Dievas; kad jis kils iš Jokūbo—Dovydo giminės ir gims iš Mergelės.

Šiandien su nuostaba seki: juo

žydai gyveno tamsesnius laikus, didesnę priespaudą, juo tada išsakyčiau kalbėjo pranašai apie ateisiantį išvadotoją karalių; juo didesnė tamsa, juo aiškesni buvo žiburiai; juo didesnė desperacija, juo didesni vilties pažadai...

Bet Sheenas kalbėjo ne apie žydus. Jis atkreipė akis į kitas tautas, kuriuos taip pat buvo palikęs ilgesys To, kuris turi ateiti. Pagoniškojo pasaulio tamsoje sušvinta atskiri didieji protai, kurie su nuostabių aiškumu išsako aną laukimą.

Sustoja mintis prie vieno didžiųjų graikų, apie išminčiaus ir mokytojo Sokrato. Tai buvo patys gražiausi Atenų žydėjimo laikai— penktasis amžius prieš Kristų. Sokrato mokinys Alkibiadas, neramus politikas ir karo vadas, sykį, prieš eidamas į šventyklą, užsuko pas mokytoją Socratą ir paklausė:

“Ko aš turėčiau maldauti dievus?”

Sokratas atsakė: “Lauk! Lauk išmintingo žmogaus, kuris turi ateiti; kuris turi mus pamokyti, kaip mes turime elgtis Dievo ir žmonių atžvilgiu”.

Alkibiadas tarė: “Aš pasiryžęs daryti visa, ko jis norės. Kada jis ateis?” Sokratas: “Aš nežinau kada, bet aš žinau, kad jis nori tau gero”.

Atverčiau kitą vietą, apie kinų išminčių Konfucijų. Tai kinų tikėjimo kūrėjas, gyvenęs 551—479 prieš Kristų. Jam priskiriama daug veikalų. Viena iš jų “Moraluose”, Konfucijus taria: “Šventasis turi ateiti iš dangaus, ir jis turės išmanymą apie visus daiktus ir turės valdžią žemei ir dangui”.

Indijos didysis mokytojas, išminčius, palikęs savo turtus ir nuėjęs gyventi neturte, vadinosi Gotama, bet jo mokiniai jį pa-

vadino Buddha t.y. “apšviestuoju”. Ir jis gyveno prieš Kristų beveik tuo pačiu laiku kaip kinų Konfucijus — 563 — 483. Mirdamas jis savo mokiniams kalbėjo:

“Aš nesu primasis Buddha, kuris atėjo į žemę, nesu aš nė paskutinis. Aš mirsiu, bet Buddha gyvens, nes Buddha yra Tiesa. Tiesos karalystė išaugs apie po pienkių šimtų metų... Tuo laiku kitas Buddha kils ir jums pasirodys jis pati amžinoji Tiesa, apie kokią aš mokiau”.

Buddhos mokinys Ananda paklausė mokytoją.

“Iš ko mes jį pažinsim?”

Buddha atsakė: “Buddha, kuris ateis po manęs, bus žinomas kaip Maitreya, o tai reiškia: jis, kurio vardas yra Meilė”.

Kristaus gimimas buvo sutaptas su Romos imperijos išaugimu ir galybe. Romėnų biografas Suetonius (apie 120 pr. Kr.) vėl priėmė Ateisančio laukimą. Rašė: *Gamta augina naują asmenį, kuris bus romėnų karalius*. Senatas buvo tokio primimo sužadintas ir išleido įstatymą nepalikti gyvo nė vieno tais metais gimusio vyriskos lyties kūdikio. Bet įsakymas negalėjo būti įvykdytas, nes daugelio senatorių žmonos turėjo gimdyti... Tai rodė, — kalba vyskupas Sheenas, — kaip to mato atmosferoje buvo laukimo, kad kažkoks didelis karalius turi ateiti į pasaulį.

Patvirtino tai ir Romos istorikas Tacitas savo “Istorijoje”. “Žmonija visuotinai įsitikinusi, kad seni pranašavimai, atėję iš Rytų, įvyks, ir netoli laikas, kada Judėja išaugins Tą, kuris valdys visatą”.

Tai rašė Tacitas pirmame amžiuje prieš Kristų.

Tas amžius buvo nuostabus. (Nukelta į 16 p.)

PRIE KŪČIŲ STALO

(Eilėraščių gautas iš Sibiro)

Tu neverk, motule, kad prie kūčių stalo
Viena kėdė šiemet jau stovės tuščia.
Kad nelaus iš rankos tau baltos plūtelės
Tas, kurs pernai laužė su tavim slapčia.

Mano vieton šiemet padėk eglės šaką
Lietuvos eglyno, kuris globė mus,
O prie jos uždeki Kūčių stalo žvakę,
Ir sūnaus artumas atgavins namus.

Kai prie Kūčių stalo maldos žodžiai liesis
Ir vaikus minėsi sielvarte, tyliai,
Mane atsiminus, ašara riedės tau,
Skausmo kalavijai smigs širdin giliai.

Bet neverk, motule, mano sengalvėle,
Laisvės ir tėvynės įkvepė taip mus.
Daug sūnų ir dukrų Kūčių paplotėlio
Jau nelaužys niekad motinų namuos.

Neliūdėk, motulė, mes tėvų šalelei
Laisvės ryto aušra skelbiam ir iš čia.
Tik uždeki žvakę tu prie Kūčių stalo,
Kad vieta manoji nebebūt tuščia...

Dovanos

KAHLIL GIBRAN

Jūs dovanos yra menkos, jei duodate tik tai, kas jums priklauso. Tikrai duoda tik tasai, kuris save atiduoda.

Ką turite savo nuosavybė, yra daiktai, kurie verčia budėti ir baimintis dėl rytojaus dienos? Bet ką gali tai padėti? Ką duoda rytojaus diena gudriam šuniui, kuris pakasa kaulą sausam smėly, sekdamas iš paskos piligrimų, kurie keliauja į šventąjį miestą?

Jūsų baimė, kad ko nors rytoj truks, kvla dažnai ne iš reikalo, o iš pačios baimės, kaip troškuly to, kuris turi šulinį kupiną vandens. Jį kankina pats troškuly.

Yra žmonių, kurie duoda mažai iš to, ką turi daug. Jie duoda, kad būtų žinomi, ir tas paslėptas

geidimas jų dovanas daro negeras. Yra gi tokių, kurie duoda mažai, bet atiduoda visa. Jie tiki į gyvenimą ir jo teikiama gėrybės, dėl to jų glėbys niekada nebūva tuščias.

Yra žmonių, kurie duoda su džiaugsmu, ir tame džiaugsme randa savo atlyginimą. Yra tokių, kuriems duodant sopa širdį, ir tas sopulys yra jų krikščias. Bet yra ir tokių, kuri duodami nesigraudžia ir neieško savo džiaugsmo nei galvoja apie tai, kad duoti yra dorybė. Jie yra kaip tos klonio mirtos, kurios savo kvapsnį skleidžia į visas palybes.

Tokių žmonių rankomis Dievas kalba; Jis šysosi žemei jų akimis.

Gera yra duoti, kai esi prašomas, bet dar geriau, kai duodi neprašomas.

Ieškojimas to, kuriam reikia duoti, teikia didesnį džiaugsimą, negu tai, kad duodi.

Ar daug yra tokių, kurie nebūtų šio to reikalingi? Visiems gali prireikti kito dovanos.

Taigi, duokite dar šiandien, kol neatėjo jūsų paveldėtojai. Dažnai sakoma: “Mielai duočiau, bet tikrai tiem, kurie to nusipelnė”.

Medžiai jūsų sode taip nekalka, nei jūsų ganyklų kaimėnės. Jie duoda ir tiem, kurie nieko jiems neduoda.

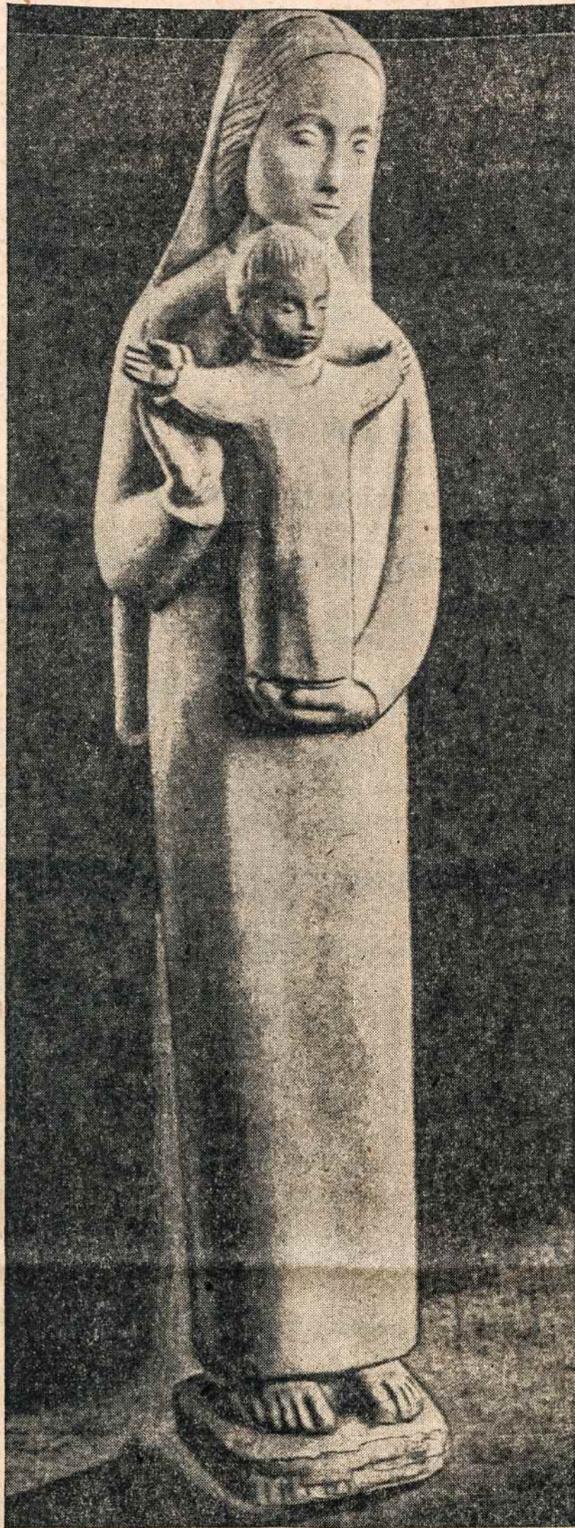
Tasai, kam yra duotos dienos ir naktys, turi teisę ir į tai, ką jįs turite. Jis turi teisę apmąšinti savo troškulį srovele jūsų šaltinio, nes jam yra skirta gerti iš gyvenimo didžiojo vandėnyno.

Kas gi esi, kad kiti turėtų tavę prašyti savo kvėpavimą ir klūpčioti prieš tave, kad matytum jų garbę apnuogintą ir žmogaus vertę nužemintą?

Ziūrėkite, kad būtumėte rasti verti duoti, kad Dievo rankoje būtumėte irankiu gyvenimo dovanom dalyti.

Kas gauna, tenesijaučia apsunktintas dėkingumo pareigos, ir kas duoda, teneslėgia dėkingumo reikalvimu, nes visi esame skolingi Tam, kuris žemę davė mums motina, o pats yra visų Tėvas.

(Ištraukos iš “The Prophet” knygos, parašytos Lebanono mąstytojo Kahlil Gibran, mirusio 1931).

Kova su Dievu Sovietų Rusijoje

Rusijoje kova su Dievu tebevedama toliau. Bolševizmas tuo atžvilgiu nėra pasikeitęs, nes jo ramstį sudaro ateizmas. Tačiau praėjęs karas ir pokario laikai yra kiek apkeitę bolševikų kovos su Dievu taktiką. Tai pastebi tie užsieniečiai, kurie Sovietų Rusiją lankė anksčiau ir atsilanko dabar. Vienas iš jų, dr. Walter W. van Kirk, protestantų kuhigas, prieš metus lankė Sovietų Rusijoje su grupe amerikiečių dvasininkų. Nors gerai žinome, kad kviesiems dvasininkam specialiai parodoma tai, kas su religija rišasi ir atrodo “normalu”, vis dėlto Kirk radęs kai kurių atmainų. Jisai rašo:

“Praėjo 20 metų, kai paskutinį kartą buvau Rusijoje. Tada man atrodė, kad tikėjimas yra jau mirštąs. Maskvoje buvo pilna antireliginių muzėjų. Krautuvėse buvo pardavinėjami konfiskuoti religiniai paveiksliai (ikonos) niekingom kainom. Daugiau buvo norima iš to pasijuokti, negu parduoti. Antireliginė literatūra plūdo iš “Bezbožniko” leidyklos. Dievo ir šventųjų karikatūros kaboję gatvių sankryžose. Religijos dėstymas buvo užgintas ne tik mokyklose, bet ir bažnyčiose. Keturiolika milijonų vyskupų ir tūkstančiai kunigų buvo išžudyti, dar didesni skaičiai jų ištremti į Sibirą. Kaimų bažnyčios buvo paverstos tvartais ir sandėliais. Tarp 1917 ir 1935 metų iš 46,457 stačiatikių bažnyčių teliko 4225, iš 50,960 stačiatikių kunigų liko tik

5665, iš 130 vyskupų 28, iš 1026 vienuolynų 37”. (Mūsų manymu ir tie nurodyti skaičiai dar nėra visai tikri).

DIEVO PRIREIKĖ KARO METU

Praėjusio karo metu, kai vokiečiai priėjo iki Maskvos, tai bolševikinė Stalino valdžia glėbėdamosi šaukėsi patriotizmo ir tikėjimo. Rusam buvo įkalbėta, kad yra šventa pareiga tėvynę ginti (nesakė, jog tuo būdu pirmiausia ginamas bolševizmas), o tikintiesiems — ginti Dievą. Maskvos radijas 1942 kovo mėn. šaukė, kad visi tikintieji turi stoti ginti “krikščionybę ir Kristų, kurį norima pakeisti Alfredo Rosenbergo filosofija”. Kaip žinoma, tasai Hitlerio ideologas neprapažino nė Kristaus dieviškumo nei Jo kilmės iš Dovydo (žydu) giminės. Bolševikai tai panaudojo propagandai. Tačiau jie turėjo duoti ir daugiau religinės laisvės. Minėtas Kirk vėl nurodo skaičius:

“Iš likusių 4000 stačiatikių bažnyčių vėl išaugo arti, 20,000 o, 20,000 iš 5000 dvasininkų 35,000, iš 28 vyskupų — 73 Spaudinamas pirmas Sv. Raštas po spalio revoliucijos (1917). Atvirose bažnyčios žmonių susirenka sausakimšai. Tiesa, tai daugiausia senoji karta, bet revoliucijos pradžioje ji buvo dar jauna karta ir ją galėjo paveikti antireliginė propaganda, bet to nepadarė. Iš pačios jauniausios kartos yra taip pat daug tikinčiųjų, apie 1400 jaunuolių ruošiasi į stačiatikių kunigus. Jie gerai žino, ką reiškia rinktis

Kristaus mokslą, užuot Markso ir Lenino. Tikėjimas Rusijoje išliko gyvas. Dievo garbinimas yra didelė rakštis Kremliaus ateistų akyse. Ką jie tat daro?”

Mokslo žodis akmens vietoje

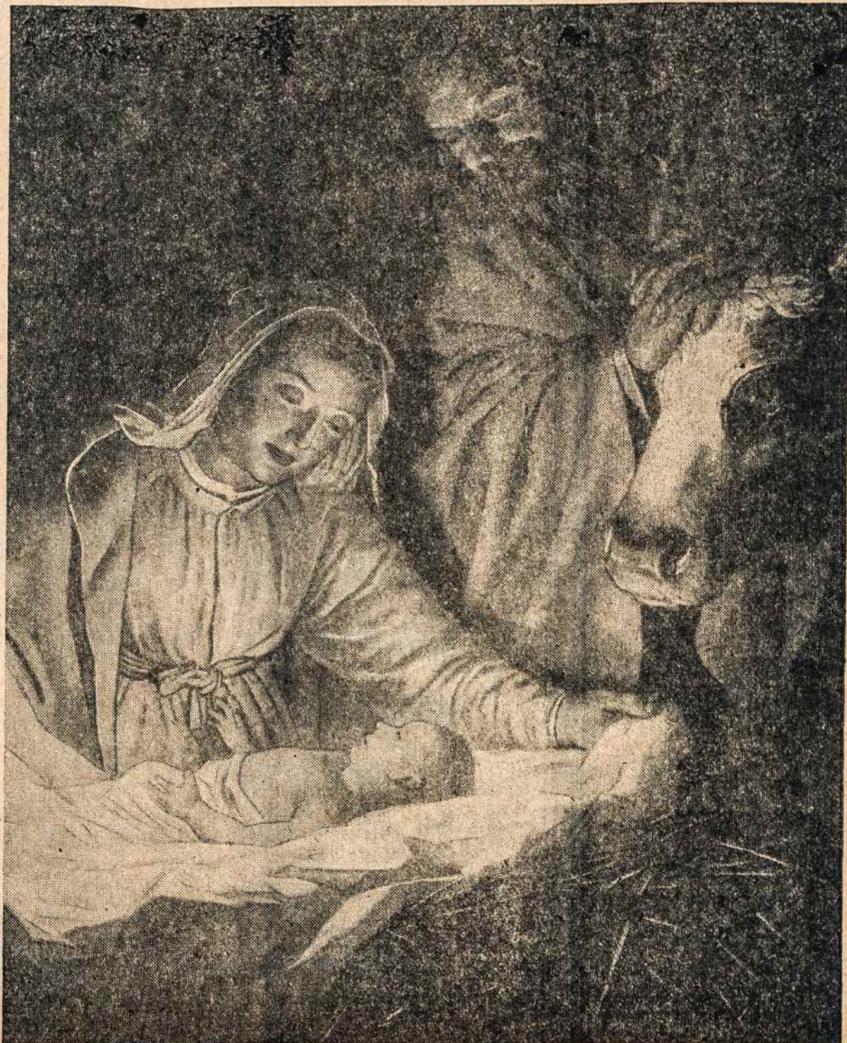
Chruščiovas savo 1954 metų kalboje “išpeikė” tuos komunistus partiečius, kurie griebiasi prievartos prieš tikinčiuosius. Esą nesuderinama su partijos garbingumu užgaulioti tikinčiųjų jausmu. Chruščiovas nurodė kitas priemones kalbėdamas:

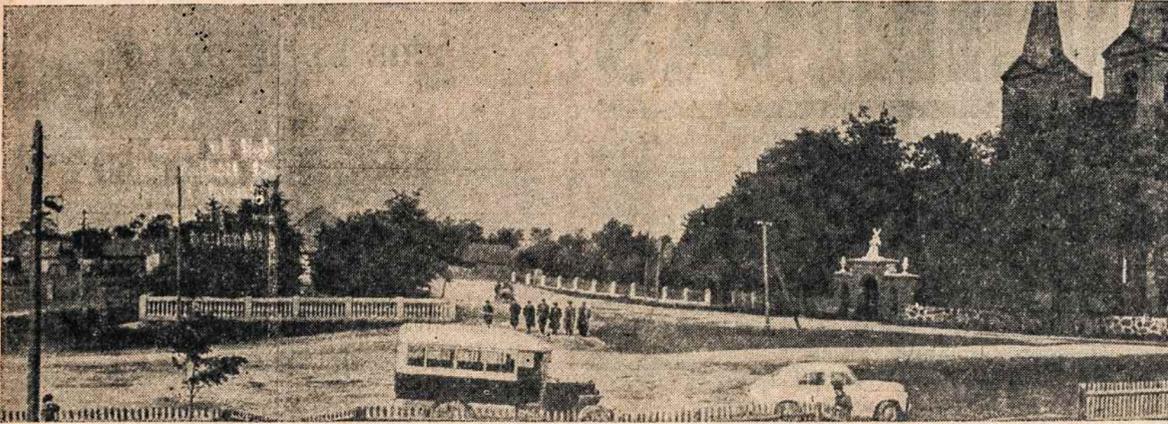
“Mokslas remiasi faktais, o religija bibliškais išsigalvojimais. Dėl to yra visai aiškus esminis skirtumas tarp mokslo ir tikėjimo prieštarauja mokslo suomenės mokslų tyrinėjimui yra priešingi tikėjimo dogmom. Tie dalykai nesudeinami, nes tikėjimas prieštarauja mokslo davinam apie žmogų, jo gyvenimą ir gamtą”.

Po tos kalbos uo'iem bezbožnikam pasidarė aišku, kad mažiau reikia svaidyti akmenis į kunigus, altojus ir kryžius, o daugiau svaidyti “moksliškais argumentais”. Kai žmonės labiau išsamonins, kad mokslas yra tikras, o tikėjimas “žmonių išnaudotojų” išgalvotas, tai religijai nebus vietos visuomenėje. Reikią daugiau apšvietos, kad išnyktų “tikėjimo tamsa”.

Bet kokia yra to tikroji apšvieta ir kokie moksliniai argumentai, parodo sovietų “Didžioji enciklopedija”. Atsiverskime

(Nukelta į 12 p.)

Žmonių nebuvo matyti nei mokyklos kieme nei kaimo kely

1946 m. rinkimai partizano J. Daumanto ir tarybinio rašytojo A. Baltrūno rašuose

Vienas Lietuvos partizanų vadų — J. Daumantas, prieš kelis metus prasimušęs į vakarus, mums paliko dokumentinę knygą „Partizanai už geležinės uždangos“, kur autoriaus pergyvenimais ir autentiškais šaltiniais remiantis, surašyta Lietuvos partizanų veikla 1945-6-7 m. Lietuvoje, ypač pietinėje Lietuvos dalyje. Dabar, kada tarybinių rašytojų raštai pasiekia mus vakaruose, turim progą kai kurias vietas sugretinti, ir mūsų akyse dar akivaizdžiau iškyla Lietuvos partizanų veikla, pasireiškusios okupuotoje Lietuvoje ankstyvaisiais pokario metais.

Duosiu ilgą tarybinio rašytojo A. Baltrūno ištrauką iš jo apysakos „Dainavos pavasaris“, pabaigoje sugretindamas ją su partizano J. Daumanto „Partizanai už geležinės uždangos“ knygos ištrauką, liečiančią tuos pačius įvykius — 1946 m. vasario mėn. bolševikus rinkimus okupuotoje Lietuvoje į vadinamą „Aukščiausiąją Tarybą.“

A. Baltrūnas rašo:
„Žmonių nebuvo matyti nei mokyklos kieme, nei kaimo kelyje...“

Neramus Almonės laukimas paveikė, matyt, ir vaikus.

— Tamsta mokytoja, o jeigu nesusrinksi? — besiglaustydamos šlamanciais popieriniais sparniukais prie Pakalnytės, nedrąsiai klausinėjo mergaitės. — Kas tada?

Almonė, vis dar slėpdama nuo vaikų savo nerimą, nejuociomis gniauzė rankose nosinaite.

— Kaip nesusrinksi? Susirinksi!... — ji suglostė Luko-

“Demokratiškiausi rinkimai pasauly” buvo Lietuvoje

šiuo Julytės pašurpusius plaukus. — Ir tavo tėveliai ateis, ir Onutės, ir visų kitų... Juk taip, mergaitės?

— Kad tėtėi koja skauda. Batas miške kulną labai nutrynė...
Mokytoja klausiamai pažvelgė į kitus vaikus.

— Mūsų avies apsieriuojant laukia. Negali šiandien...
— Pačiai liepė greitai pareiti...

— Rytot kuls, tai laiko neturi... Irgi nenorėjo leisti...
“Lyg susitarę visi būtų?”

— vos sulaikydama ašaras, galvojo pati sau viena mokytoja Almonė.

Laiptais girdėjosi žingsniai: kažkas ėjo pas mokyklos vedėją Norkūną. Paskui jau dviese nusileido žemyn. Su vedėju kartu į klasę ėjo pirminkas Šilinis. Nelinksmai apžvelgęs esančius, Norkūnas pratarė:

— Gal leisk vaikus namo... Skaudžiai sudilgino Almonėi krūtine.

— Nebesusrinksi, maņai? — vis dar netikra, paklausė ji.

Ne iš karto atsakė Norkūnas. Pažvelgė jis į niūrų Šilinį, kramtantį pageltusius ūsų galus, išėmė iš kišenės sulankstytą popieriaus lapą ir, pasivedęs arčiau lempos, parodė mokytojai Pakalnytėi.

— Paskaityk. Šilinis ant mokyklos vartų prisegta rado...

Didelėmis, vienoje kitoje vietoje nuo ištirpančios snaigės praskydusiomis raidėmis, buvo parašyta:

“Mokykloje vakaras neįvyks. Kuriems nebrangus savas kailis, tuos mes paagi-

tuosime iš kulkosvaidžių...”

“Beveik tuo pačiu metu — tik ne per kaimą, o nuošalio pakuonėmis — brido pusnėmis mokyklos link Kasiulis. Eiti kaimu, be abejo, būtų buvę geriau, — ten tarp namų ir medžių nėra tiek vietos įsibėgėti vėjui. Tačiau Kasiulis tyčia pasfrinko šį kelią, nenorėdamas atkreipti į save kaimynų dėmesio.

“Nueisiu pirmas, tai paskui skambės visa apylinkė. Į komunistus, sakys iširašė...”

Per pūgos tirštį neįmanoma buvo žvilgsniu užčiuopti medžių, sodybo kontūrų. Kasiulis klampiojo toliau beveik akiai ir, kai prie beržų priešai sujuodavo automato vamzdis, jis vos neatsisėdo į pusnį.

— Stok! — vėjas kažkur į šoną nunešė kimų balsą.

Išniro trys apsnigti siluetai.

Kasiulis juto, kaip krūtinėje ėmė pasiutusiai šuoliuoti širdis. Sutvirtėjo staiga nutirpę pakinkliai.

— Kur eini?
— Na, einu ant tokio reikalo...

Vis dar nesuvokdamas, su kuo taip nelauktai teko susidurti, Kasiulis gūžėsi, be perstojo mirkčiojo suglumusiomis akutėmis.

— Į susirinkimą, dėduk, reikia eiti, — nutraukė juokus pakimęs liaudies gynėjas (istrebėtelis. Rmj.)

— Vyručiai, aš gi ten ir einu, — staiga apsidžiaugė žmogutis. Tfu, net pagaugais nuėjo, kad jus kur šimtas aitvarų!

Po kelių minučių, traukdamas baigiančią smiltį matorkos suktinę, bliksėdamas guviomis akutėmis, Kasiulis jau pasakojo vyrams, kaip pakeliumi vos nenuginklavęs liaudies gynėjų būrio...” (Pergalė, 1956 m. ir. 2, psl. 36).

Tuo metu kai pirmoji pastotė, grįžusi su urna, įsuko kieman, Pakirsino girios pusėje piktai sutarškė kulkosvaidis. Vyrai, buvusieji gonkelėse, susižvalgė. Ančiulis persižegnojo, pasitraukė nuo lango toliau. Kasiulis paskubomis užsirišo kiškinės kepurės ausis. Po kelių minučių jo aukšta kailinė kepurė jau dūlavo pakluonėmis.

Norkūnas susirado seržantą Janulį, vadovavusį liaudies gynėjų grupei, liepė dar kartą perspėti vyrus, kad būtų viskam pasiruošę ir neišsivaikščiott. Norkūno žinioje buvo dar keturi šautuvai — vietos aktyvistų. Laukti, kad banditai mėgintų dienos metu artėti prie mokyklos, vargu buvo galima... Tik kartas nuo karto vienoje ar kitoje pusėje trinktelėdavo vienišas šūvis, kurį naidėdavo trumpa kulkosvaidžio serija. Bet ir to užteko, kad ilgesnį laiką visa apylinkė apmirtų. Ir kaimo gatvė,

ir aplinkiniai keliukai, takai buvo tušti — niekas nebepatraukė rinkiminės apylinkės pusėn.

Iš Merkinės valkomo telefonu pranešė, kad jie smarčiai atsilikę nuo kitų rinkiminė apylinkių...

Rinkiminėje apylinkėje paliko tik Almonė, Budreikų Stepukas ir du liaudies gynėjai. Visi kiti, pasiskirstę į lygias dalis, kad kiekvienoje grupėje pavojaus atveju būtų automatas ir šautuvas, sėdo į roges ir su urnomis išvažiavo...” (Pergalė, 1956 m. nr. 2, psl. 39).

Mokykloje ir aplinkinių pirklių languose viena paskui kitą sužibo šviesos.

Niekas, net ir poste buvęs liaudies gynėjas nepastebėjo, kada ir kaip iš miško pusės, prisidengdami augusiais pakluonėmis alksnių krūmais, priartėjo ginkluoti šešėliai. Tik sutelktinė ugnies papliumpa staiga sudrebino mokyklos langus, kažkur gonkose sužvangėjo, birdami stiklai. Pirmąją akimirka, užpūtus lempas, sunku buvo susivokti: iš kur šaudė, keli buvo ugnies židiniai, ir ką dar galima daryti, kad priešas neprietų arčiau. Visi penki liaudies gynėjai, turėję automatus, sukrito kieme, prie tvoros, skirtingose vietose.

Po kelių minučių vėl pasikartojo spragus kulkosvaidžių kalenimas. Šį kartą jau arčiau, pakalnėje, kur augo trys nusvirtašakiai gluosniai. Į tą pusę ir nukrypo liaudies gynėjų automatai, šautuvų vamzdžiai. Tačiau nemažesnis pavojus staiga atsirado iš priešingos pusės: nuo kaimo, kažkur iš tos vietos, kur buvo Ančiulio kiemas, viena po kitos ėmė švimbti kulkos ir, taškytamos sniega, smigo visai netoli malkų stirtos. Patekę tarp dviejų ugnių, vyrai nutraukė atsisaudymą, šliaužė pasitarti. Tuo metu į dangų iškilo raketa ir blausiai žalia šviesa nušvietė visą apylinkę, mokyklos pastata, kiema.

Trauktis nebuvo kur. O jeigu ir būtų buvę galima laisvomis rankomis prasimušti į Alytaus plento pusę, tai vis tiek jie negalėjo dabar palikti banditams rinkiminė urnų su biuletensiais, rinkėjų sąrašų...

Seržantas Janulis, persautas bėgant kiemu, sukniubo prieangelyje. Paėmęs jo automata, Norkūnas pastatė prie kiekvieno lango po vyrą ir, liepęs šaudyti tik tuo atveju, kada aiškiai bus matomas taikinyš, pats laiptais užbėgo į savo kambarėlį. Tamsoje slinko šešėliai.

— Pasiduokit, arba uždegim mokyklą! — iš apačios pasigirdo garsus Dolerio balsas... (Pergalė, 1956 m. nr. 2, psl. 42, 43).

J. Daumantas, partizanų vadas, tą patį rinkimų vaka-

Mes iš Meškuičių

“Jaunimo Gretos”, okupuotoje Lietuvoje leidžiamas bolševkinis jaunimo žurnalas, spalio mėn. įsidėjo reportažą apie Meškuičius. Vieną nuotrauką mes čia pakartojame. Atkreipkite dėmesį į kairėje stovintį stulpą. Ant jo kabo garsintuvas (gavarilka), kuris nusuktas tiesiai į šventorių. Kai bažnyčioje vyksta pamaldos, garsintuvas paleidžiamas garsiai rėkti. Juo skelbiama komunistinė propaganda, trukdoma žmonėms melstis.

Šv. Kalėdų ir Naujų Metų

PROGA

Nuoširdžiai sveikiname visus parapiečius bei pažįstamus ir linkime Dievo palaimos

MSGR. IGNAS KELMELIS
KUN. P. TOTORAITIS

Šv. Trejybės Parapijos Klebonas
NEWARK, N. J.

Šv. Kalėdų ir Naujų Metų sulaukus

NUOSIRDZIAI SVEIKINU

visus parapiečius, choristus, vargonininką, sesesles mokytojas, vaikučius, draugus ir prietelius

KUN. P. J. JUŠKAITIS

Nekalto Prasišėjimo Parapijos
Cambridge, Mass., klebonas

NUOSIRDZIAI SVEIKINA VISUS PARAPIEČIUS

SULAUKUS

Šventų Kalėdų ir Naujų Metų

Patersono Šv. Kazimiero Parapijos
Klebonas ir Vikaras

KUN. JONAS P. KINTA
KUN. V. DEMIKIS

NUOSIRDZIAI SVEIKINAME VISUS PARAPIEČIUS,
SULAUKUS

Kalėdų Švenčių ir Naujų Metų

Šv. Jurgio Parapija, Brooklyn, N. Y.

KUN. A. PETRAUSKAS, KLEBONAS
KUN. V. MASIULIS

Šv. Kazimiero Parapijos Nashua, N. H.

Klebonas ir Vikaras

nuoširdžiai sveikina mielus parapiečius, sulaukus

ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲ METŲ

linkime visiems Dievo palaimos bei globos

KUN. J. BUCEVIČIUS

KUN. A. VAINAUSKAS

Giedraus Kalėdų Džiaugsmo

Nuoširdžiai linki visiems parapiečiams ir
Darbininko skaitytojams

KUN. DR. JONAS STARKUS

Sv. Mykolo Arkangelo
Parapijos Klebonas
Bayonne, N. J.

IR KUN. ZEMEKIS

Nuoširdžiai sveikiname visus parapiečius, sulaukus

Šv. Kalėdų bei Naujų Metų

Elizabeth. N. J. Sv. Petro ir Povilo Parapijos Kunigai:

KLEB. KUN. M. G. KEMEZIS
KUN. V. KARALEVIČIUS
KUN. J. PRAGULBICKAS

Kristaus Gimimo Šventėje

NUOSIRDZIUS LINKĖJIMUS SIUNCIU

mano vadovaujamos radijo valandos klausytojams, rėmėjams, bičiuliams ir bendradarbiams, visiems linkėdamas skaidraus Kalėdų džiaugsmo, o brangiai Tėvų žemei — Lietuvai prisikelti vėl laisvai ir nepriklausomai

JOKUBAS J. STUKAS

Yra toks senas paprotys: prieš išplaukiant laiviu denio varpas kas pusvalandis skambina.

Trečią kartą sugaudus varpui, sustaugė "El-Korano" sirena, nes jau buvo atėjęs laikas pakelti inkaifą. Buvusis "El-Korano" vadas, tolimojo plaukiojimo kapitonas Antonelli, laivo vadovavimą perdavė savo tautiečiui taip pat tolimojo plaukiojimo kapitonui Ferrato.

— Na, sudiev, drauge, pasakė jis, imdamas paskutinę taurę. — Plauk sveikas. Jei matysi, kad vėjas per stiprus, ligi Palos plauk stačiai į šiaurę. Nuo šiaurvakarinio vėjo, tokio, koks pučia šiandien, Ispanijos krantai visada sudaro gerą užvėją.

— Sudiev, — ištare antrasis po ritualinio rankos paspaudimo. — Ten mieste perduok nuo manęs visiems linkėjimus. Žinoma, ligi Palos aš plauksiu stačiai į šiaurę. Taip ir buvau nutaręs. Tačiau jeigu šiaurys pasuks į šiaurę, tai man, žinoma, teks su juo susidurti iš priešakio.

Antonelli draugo nuomone patvirtino galvos linktelėjimu.

"El-Koranas" greitasis pašto garlaivis, septynių tūkstančių tonų, su trijų tūkstančių arklų jėgų varikliu, plaukias per valandą dvidešimt dviejų mazgų greičiu — buvo vienas iš moderniausių ir ištaigingiausių bendrovės laivų. Jis plaukė iš Orano į Port-Vendres. Kapitonas Ferrato jam vadovavo pirmą kartą. Šis tolimojo plaukiojimo kapitonas tikrai turėjo būti geras jūrininkas, nes bendrovė savo gerųjų laivų silpniams vadams nepatiki.

Geras jūrininkas niekada neatsisakys nuo gero patarimo ir jį priims ne tam, kad nepasinaudotų. Gi patarimai kapitonui Antonelli, kuris "El-Korano" vadovavo per dvidešimt mėnesių, o prieš tai buvo net metus "Mustafos Kemalio" laivo kapitonas, buvo ne iš tų, kuriuos galima sviesti per bortą.

Kapitonas Ferrato uostė vėjo keitimai. Vėjas pūtė ne stačiai iš šiaurės, bet greičiau nuo dešiniojos uosto būnos.

Laive buvo keleivių, o keleiviai tai kiekvieno jūreivio pašinas. Jie negali pakęsti nei laivo supimo, nei staigiosios stuktelių ir, pajutę, kad apima jūros liga, pradeda šūkauti kaip šakalai. Tiesa, tai labai juokinga, bet, deja, taip yra.

Atrodė, kad reikalas krypta į gerąją pusę. Kaip ir buvo numatyta, "El-Koranas", tik išplaukęs iš uosto, gavo stiprų smūgį nuo šoninio vėjo, nuo ko jis taip susipurtė, kad buvė deny keleiviai ir keleivės šaute nušovė į apačią. Tačiau po keletas minučių N. O. vėjas trimis ketvirčiais pasisuko į O. S. O.

Pasiviręs ligi tol ant kairiojo šono, laivas dabar atsitiešė. Drąsiai pradėjo kairioti nosis iš kajučių, o kiti net rizikavo išeiti į pasivaikščiavimo tiltelį.

"El-Koranas" buvo gerai pastatytas laivas. Į pasivaikščiavimo tiltelį buvo galima išeiti tiesiai iš rūkomojo salono, nelipant aukštyn ir nesileidžiant žemyn. Rūkomasis salonas buvo tiesiog sujungtas durimis su pramogų salonu, kuriame, be kitko, buvo pianinas, maži vargonėliai, džiazo estrada. Visi baldai buvo pagaminti iš amerikoniškojo ertškio, riešuto ir citrinos medžių. Nemaža čia buvo ir blizgančio metalo ir brangios odos. Keleivių miegamiosios kajučių buvo priešais, todėl nepatogumais jie skystis negalėjo. Pro gana plačius langus jie matė truputį nerimaujančios jūros putotas bangų viršūnes. Žiūrėnt pro langą, atrodė, kad esi didelėje nuo vėjo banguojančioje pievoje, kurioje ganosi baltos, žalia žolė skabandios avys.

Kapitonas Ferrato pasirodė deny, nes jis žinojo, kad vienas jo pasirodymas keleiviams laiduoja saugumą. Joks padorus laivo kapitonas nepasitrauks nuo komandos tiltelio, jei jūra bent kiek nerami.

— Laikas pamėginti koktelio, — pareiškė jis linksmi. — Laikas ir prie bridžio sėsti tiems, kurie jį mėgsta. Ligi pietų dar turime visą valandą. Ponia Lapara, jūs, rodos, esate uoli bridžio šalininkė. No-

CLAUDE FARRERE

KUČIŲ NAKTIS ISPANIJOS PAKRANTĖJE

rite, kad aš jums sudaryčiau puikią bridžio draugiją? Be to, ta proga mes jus pavaišinsime savo paskutiniu išradimu. "El-Koranas" gali pasididžiuoti savo raudononuju, kuris yra raudonesnis už raudoniausias rozes... Sutinkate?

Tardamas šiuos žodžius, kapitonas Ferrato mandagiai pasisveikino su jauna gražia ponia, kuri visi šios linijos laivų kapitonai labai gerai pažinojo, nes jos vyras buvo žinomas stambus pramonininkas ir su laivų bendrove nuolat turėdavo reikalų.

Ponia nusišypsojo, pareiškė sutinkanti išgerti koktelio, tačiau atsisakė nuo bridžio.

— Savo kajučių aš turiu drauge, kuri yra daug opesnė kelevė, negu aš. Todėl ilgesnį laiką palikite ją vieną aš negaliu.

— Kaip? Jūsų kajučių yra kelevė? Bet juk jūsų kajučių nr. 4! Nejaugi kasininkas būtų suklydęs?

— O ne! Jis nesuklydo... Mano kajučių tikrai ketvirta. Matau, kad jūs esate puikus kapitonas. Laive esate tik pirmą kartą, bet jį pažįstate, kaip savo delną.

— Kitaip negalima, ponia. Tačiau aš nesuprantu... Juk ketvirtoje kajučių tėra viena lova... Ar ta kelevė jūsų draugė?

— O, kapitone... Draugė mano lovoje! Ji greičiau susirietusi mano lovos kamputyje prie kojų... Tik nesistenkite atspėti. Tai katė, kurią aš vežuosi į Prancūziją.

— Štai kaip... Bet juk katės niekada neserga jūrų liga... Vadinasi, jūs galite...

— Ne, negaliu. Nors mano katė jūrų liga ir neserga, bet ji turės kačiukų...

— Na, čia tai tikrai puikus dalykas! Mums tai tikras šurprizas, ponia. Tik išvaizduokite: naujagimiai kačiukai laive ir dar kada — gruodžio 24 dienos naktį! Štai mums visiems lemia laimė. Po šimto!... Kalėdų naktį... Viešpatie, atleisk... gal aš piktžodžiauju... Mums, jūrininkams, tai didelė naujiena... Mes tikime, kad katė nėra paprastas gyvulys, kaip visi kiti. Katės laivuose visada buvo ir yra mėgstami gyvuliai. Šita tradicija užsilikusi dar nuo senovės Egipto laikų. Tas pats ir dabar: tik pamėginkite iš laivo į jūrą išmesti katę, ir laive įvyks sukilimas. Jei katė padvesia laive, tai jūrininkai tiki, kad būtinai atsitiks kas nors bloga... Tačiau, jei katė laive gimdo, tai reikšmė neabejotinai gera. Bet ypač, jei tai įvyksta šiandien... Barmanai, paruoškite "El-Korano" raudonojo visiems! Šitą įvykį reikia aplaistyti, ponia Lapara. Ei, barmanai, pasiūskite tuojau pašaukti virėją! Tegul jis iškepa skubiai kepsnį ir prie jo pagamina ką nors šaldaus, bet tokios spalvos, kuri atitiktų jūsų katės ir kačiukų spalvą. Kokios spalvos jūsų katė: juoda, pilka, ruda, šokoladinė?... Na, mažų mažiausia ji nebus žalia...

— Pone kapitone, ji visiškai baltutė. Tai tikra Angoros katė.

— Puiku! Tada tegul jis

paruošia Chantilly kremą. Tai puikiai tiks. O jūs, barmanai, pasirūpinkite kokteiliu.

Jūroje jau buvo visiškai tamsu.

Dviem valandom praslinkus po pietų, ponios Laparos kaimynė ketvirtoje kajučių išgirdo silpną kniaukimą ir atėjo pašaukti ponią Lapara, kuri pagaliau vis dėlto leido išsugudonamą žaisti bridžią. Šį momentą ponia kaip tik žaidė kontra — partiją, nuo kurios sunku atitraukti seną bridžio žaidėją. Išgirdusi naujieną, ji metė tik ką išdalintas kortas ir nubėgo pasisžiūrėti į kajučių. Kajučių ji buvo neilgiau, kaip vieną minutę, ir grįžo nešina gražiu krepšeliu, kuriame gulėjo balta kaip sniegas katė ir toki pat du kačiukai.

Apsitę ponia Lapara, visi džiaugsmingai šūkavo, net užmiršę nebaigtą bridžio partiją. Atrodė, kad kačiukų gimimas padarė įtaką ir jūrai, ir vėjui, nes šiaurys staiga papūtė iš šono ir pradėjo kilnoti laivo priešakį. Kad būtų patogiau keleiviams, budintis karininkas įkėlė laivą pasukti taip, kad jis kuo mažiauis suptųsi. Staigus laivo pasisukimas keleiviams padarė tokį įspūdį, kokį gali padaryti žvaburgis rudens vėjas, savaiga įsisukęs į suvytusius ir pageltusius lapus: visi staiga išbėgo į savo kajučių. Su kapitonu Ferrato ir laivo gydytoju beliko tik keli drąsėnieji, jau iš ankščiau pažįstą jūros inžinierius. Ponia Lapara, kurios nebaugino biogas oras, taip pat pasiliko, tačiau ir ji paskubėjo į saugesnę ir šiltesnę vietą nunešti katę su kačiukais.

Ferrato jau buvo beeinas į komandos tiltelį, kai jam staiga užkirtu kelią gražuolė kelevė, kuri truputį prisilgėtu balsu tarė:

— Pone kapitone...

Ji nebaigė sakinio, tartum nežinodama, ką toliau sakyti.

— Kas atsitiko? — paklausė nustebejęs Ferrato. — Ten pas jus kas nors negera?...

— Kažkas yra mano katei, — atsakė ponia Lapara, truputį susigėdusi. — To aš dar niekada nebuvau mačiui...

Atrodo, kad ji kažko bijo... Galima manyti, kad ji nenori būti kairiajame laivo šone...

— Gražiausia!...

Kajučių nr. 4 buvo po pačiu didžiuoju laivo salonu. Užteko tik nusileisti dvylika laiptų pakopų, ir jau buvai joje. Ferrato pasižiūrėjo į laivo gydytoją.

— Gal nueisime, daktare, pasisžiūrėti?

Ponia Lapara ėjo pirma, rodydama kelią. Abu karininkai sekė paskui.

Iš tikrųjų, katė nenorėjo būti kairėje laivo pusėje. Pro pavidurį duris jie pamatė, kad baltas gyvulėlis, įsikandęs vieną naujagimį, skubėjo į dešiniąją laivo pusę. Užlipusi laiptais, ji ėjo taip toli į dešinę, kiek tik tai buvo galima, ir ten kačiuką padėjo pačiame šalutiniame fotely. Ji grįžo dar kartą ir tą pat padarė su antruoju kačiuku. Juos suguldžiusi, ir pati ša-

lia atsigulė. Tačiau nepaisant to, atrodė, kad ji vis dar kažko bijosi. Jos geltonų oranžinių akių išplėsti vyzdžiai buvo nukreipti į kažką, ko niekas kitas nematė ir kas vis dėl turėjo nor nors būti. Kapitonas Ferrato manė, kad tas daiktas turi būti netoli laivo pirmagalio, kairėje jo pusėje. Tai buvo taip aišku, kad visi, mačiusieji katės baimę, pradėjo nerimauti ir žvalgytis į vienas kitą.

— Koks nelabasis čia galėtų būti! — plūdo kapitonas Ferrato. — Jei kas nors atsitiktų, mano širdis būtų nerami...

Ir jis, išėjęs iš salono, iš karto šokdamas per dvi laiptų pakopas, nubėgo į komandos tiltelį pas budintį karininką, kuris, rūkdamas cigarete, kaitaliojo raudoną ir žalią komandos signalus.

— Alio, Fargai! — sušuko dar tebebėgdamas Ferrato.

Karininkas išsitempė. ir pasisveikino su savo viršininku:

— Klausau, kapitone.

— Nieko ypatingo?

— Jei neskaityti to, kad O. S. O. vėjas atsituko į N. E... Šitokiam vėjui esant, aš nė kiek nesistebėčiau, kad mes staiga gautume jo smūgį iš rytų. Bet apie tai aš jums, kapitone, jau buvau pranešęs.

Ferrato atsikrenkštė ir nusišypsojo. Pasidairęs po dangų, jis tarė:

— Aišku. Aš jums ir neprikaišioju, Fargai... Tačiau ar jūs nieko nesate pastebėjęs? Kairėje pusėje ypač...

Budintis karininkas nustebo:

— Kairėje pusėje? Po velnių, kapitone, nagi kairėje pusėje krantas, bet jis dar toli... Žiūrėkite, Palos šviesas galima žiūrėti tik labai sunkiai. Štai... jos ten... tiesiog...

— Palos aš matau, — atsakė Ferrato, — bet kairėje laivo pusėje... priešaky jūsų nieko nematote?

Karininkas paėmė į rankas naktinius žiūronus ir pro juos ilgai dairėsi.

— Iš tikrųjų nieko nematau, — pagaliau atitraukęs nuo akių žiūronus, pasakė karininkas. — Aš nematau...

Paskutinio žodžio jis nebaigė ir, vėl staiga prisidėjęs prie akių žiūronus, pradėjo iš naujo dairytis. — Prakeikimas! Kairėje iš tikrųjų kažkas stūkso... Kapitone, bet jūs turite katino akis...

— Ne katino, bet katės, — patvirtino Ferrato. — Tiesa, ką jūs matote?

— Matau lyg ir kelias sudužusio laivo liekanas... Tartum koks laivelis būtų... Rodos, kad jis sukasi vietoje... Tačiau aš manau, kad toks daiktelis mums nepadarytų žalos, jei mes jį užkliudytume... Bet, žinoma, geriau jį aplenkti... Vairininke, penki dešimn! Po penkių minučių sukite atgal! — įsakinėjo jis telefonu vairininkui. Imkite, kapitone, žiūronus ir pasisžiūrėkite patys. Gal jūs sprasite, kas ten galėtų būti. Man atrodo, kad tai greičiausiai bus kažkokio sudužusio laivo supuvusios liekanos.

Paėmęs iš karininko žiūronus, Ferrato surado plūdurojančią vandenį įtarta daiktą, kuris nuo laivo buvo maždaug už 300 metrų. Jei laivas nebūtų pakeitęs savo kurses, jis būtų visai tiksliai į jį atsimušęs. Dabar tas tamsus daiktas likosi laivo kairėje, maždaug per 50 metrų.

Kai laivas prisiartinio beveik lygiagrečiai prie plūdurojančio daikto, karininkai aiškiai pamatė, kad tai povandeninio laivo jau traukiami ir vandenį periskopai. Laivo sraigtui apsisukus dar kelis tūkstančius kartų, toje vietoje sužabavo, pasigirdo baisus trenksmas, ir į padangos iškilo didelis vandens stulpas. Nuo oro ir vandens sujudimo "El-Koranas" sudrebėjo ligi pačios savo apačios visu korpusu. Karininkas meste išmetė iš rankų žiūronus, o Ferrato vis tebežiūrėjo nejudėdamas.

Staiga vėl įsiviešpatavo tamsa, kuri dabar atrodė dar didesnė, negu anksčiau buvo. Kai įvyko sprogimas, abu karininkai aiškiausiai pamatė smeganciją į vandenį povandeninio laivo uodegą. Viskas buvo taip aiškiai matyti, kad kapitonas Ferrato net pastebėjo antenos stiebelį. Po viskas paskendo monotoniškame jūros ošime, pro kurį daugiau nesigirdėjo nieko.

Išviešpatavusią mirtiną tylą suardė gaudus katės kniauktelėjimas. Atsisukę karininkai pamatė baltą katę, nešančią savo vaikus į tą vietą, iš kurios ji buvo atnešusi iš kurioje anksčiau nerimo. Įsikandusi kačiuką, ji skubiai lipo laiptais žemyn ir

nuėjo prie ketvirtosios kajučių durų.

Dešinėje laivo pusėje kniaukėjo vienas pasilikęs antrasis kačiukas.

— Štai... ji vienintelė viską numatė... Šitas kvailas gyvulys iš anksto nujautė, kad čia skandinamos minos, ir perspėjo mus apie besiantinantį pavojų... Ir dar žmonės kalba, kad mokslas yra galingesnis už instinktus!...

— Atleiskite, pone kapitone, — pastebėjo budintis karininkas. — Jūs, rodos, kalbate apie miną? Bet juk Viduržemio jūrose minų nėra prie Marmaros...

— Labai naiviai jūs galvojate, mano drauge. Nuo to laiko, kai prasidėjo tas nelėmtasis Ispanijos naminis karas, jų čia visur galima sutikti. Tarp Barcelonos ir Malagos jų prikaišiojo ir vyriausybininkai ir sukilėliai. Kam? Niekam. Kad sutrukdytų nekariaujantiems kištis... Mums — man ir jums — kištis... Viešpatie, aš įsivaizduoju, kas būtų atsitikę, jei mes nebūtume pasukę į dešinę... Kas būtų buvę, jei aš nebūčiau laiku pamatęs tos prakeiktos minos... Kas būtų buvę, jei šito iš anksto nebūtų jautusi ta kvaila katė? Juk miną ji mums parodė. Ji, žinoma, tegalvojo apie savo kačiukus, tačiau išgelbėjo visų mūsų gyvybes. Gražiai mes būtume atrodę, jei "El-Koranas" būtų bakstelėjęs į miną!

Kapitonas štipriai nusikėlė, paskui sušuko:

— Jungai, eik ir užsakyk dešimt bonkų šampano. Nebus per daug... Jūs, pone karininke, nueikite pakviesti ponį Lapara, jos katę ir kačiukus. Paprašykite, kad ateitų į didįjį saloną... Išgerime visi kartu į Kalėdų Senelio sveikatą... Jis mus šiandien išgelbėjo... Galite jį kalbėti, kaip jum patinka, bet aš, senas jūros velnias, jau trisdešimt metų po ją trunkąs, jums sakau, kad kvailios katės galvoje yra kažkas daugiau, negu gerbiamųjų ponų Dekarto ir Bergsono visose parašytose knygose!

(Išvertė Pr. K.)

DIENOS

(Eilėraštis gautas iš Lietuvos, autorius nežinomas)

Dienos diena. Rūkai nudryžę,
It dūmai, vėjui išgaruos —
Nuo saulės veido nusigrįžę,
Vargai paslėps akis delnuos...

O Rytas kels — gyventi, dirbti;
Nubus žvaigždė, nauja gyva;
Laisva daina galės paguosti
Tave, o mano, Lietuva!

Hga, kaip skausmo naktys ilgos —
Karšta, kaip vasaros diena —
Skambės visiems, kas išsilgo
Atpančiotos, laisvos dainos.

Sugers ją klonių jaunos gėlės —
Aidu kartos šilai, laukai...
Ir širdys laisvei pasikėlė
Drauge kartos laisvai, laisvai.

ZIEMOS NAKTIS

MAIRONIS

Ir kas do nakts! Dega žvaigždės aukštai,
Bemirkščioja tartum akutės,
Iš užgrijo pilnas mėnulis antai
Išpindo į langą grinčiotės.

Sarmotas rytys nebeblaško sniegu,
Tik kvapą užimdamas spaudžia,
Ar pirštais gudriais ant grinčiotės langų
Žvaigždėlėmis verpalą audžia.

Gražumas dangaus! Tarp žvaigždžių įsikirtę
Septyni antai šienpiūviai!
Aukščiai dar šviesiau Grigo ratai apvirę
Ant kelio išgrįsto blaiviai.

O kelias žvaigždžių milijonais nušviestas:
Kur žiūri, vis žydros akelės;
Kaip juosta per apvalų dangų ištiestas —
Tai paukščių vadinamas kelias.

Aplinkui nė balso! Tiktai vargdieniai —
Bekyšo išpusnių eglutės,
Tik kartais nuo beržo šarmos garbiniai
Nukrinta kaip lapas nuytęs.

Tik pusnys aplinkui ir žvilga ir spindi;
Tik spengia kas kartą skaudžiau...
Girdėtis... Iš tolo lyg skambalas dindi
Ir, rodos, kas kartą arčiau.

Holiday Greetings

MILLER FURNITURE

TWO STORES

Carson at 20th St.

HEmlock 1-1024

S. S., PITTSBURGH 3, PA.

South Sides Largest and Finest Furniture Store

Linkime linksmų šv. Kalėdų ir laimingų Naujų Metų

ANTHONY URBON

LIGHT LUNCH & GRILL

2214 Tabor Street

Pittsburgh 4, Pa.

FEderal 1-9249

Linkime Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų

Mūsų Draugams ir Kostumeriams

SOHO BEER SALES

KAZLAUSKAS, SAVININKAS

Telefonuokit CO 1-3535—ir alus greit bus jums atvežtas

2132 Fifth Avenue

Pittsburgh 19, Pa.

Linksmų Kalėdų Švenčių ir Laimingų Naujų Metų

JOSEPH G. YURASEK

BEER — WINE — LIQUORS

&
LIGHT LUNCHES

1828 Carson St.

Pittsburgh, Pa.

HE 1-9266

Linksmų Kalėdų Švenčių ir Laimingų Naujų Metų

JOSEPH WENTZ, JR.

L A I D O J I M O N A M A I

CE 1-2200

1323 N. Franklin Street, • Pittsburgh 12, Pa.

Sveikiname su šv. Kalėdom ir Naujais Metais
visus mūsų draugus ir pažįstamus

A. L. WENSLOVAS

LIETUVIS GRABORIUS

2128 Carson Street

S. S. Pittsburgh, Pa.

Tel. HEmlock 1-0203

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų

Linkime visiems mūsų draugams

LIBERTY HALL

PETRAS IR MARIJONA JURGAICIAI
S A V I N I N K A I

Lietuviška užėiga parduodame įvairius gėrimus

2204 Carson St.

Tel. HE 1-9795

PITTSBURGH 3, PA.

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

BEALLE SERVICE STATION

3327 W. Carson St.

Cor. Tabor Street

ESPLEN, PITTSBURGH, PA.

FE 1-2070

Dealers in Gasoline & Oil, Esso Products, also
Tires and Accessories

Ugnies kamuoliai krito iš dangaus

• Baisūs dalykai • Vos išvengt a didelės nelaimės • Negyvai užmuštas kanauninkas • Paskandintas laivas • Nežinia, ko galime sulaukti.

Aberdeeno (Skotijoje) observatorijos direktorius 1908 birželio 30 vėly vakarą buvo besirengias eiti namo. Staiga keistai nušvito padangė. Iš pradžių manė, kad tai šiaurinė pašvaistė, bet geriau išžiūrėjęs suprato, jog kas nors kita. Naktis buvo neįprastai šviesi. Dėl to reiškinio ir rytiniai laikraščiai prašėjo įvairiausių spėjimų. Prie jų prisidėjo Sir Napier Shaw, kuris didžiavosi anais metais jautriausiais savo barometrais. Jis pastebėjęs, kad barometrai nerimė, visai svyravė ir jautė lyg kažkokio didžio gyvio alsavimą — temperatūros pakitimą.

Anglijos laikraščiai parašė ir nutilo. Tada prašėjo vienas rusų Uralo apylinkės laikraštukas, ėmęs rašyti apie piemenų matytus kažkokius žibūrius ir šviesas. Iš to nustatyta, kad žemėn lepterėjo didžiulis meteoras, skridęs bent 252.000 km. į valandą.

Jo žiežirbos ore dar švitėjo, jam ir sudužus. Jis nukrito į Sibiro girias. Ligi 1921 metų joks mokslininkas daugiau juo nesirūpino. Tik tais metais rusas geologas Leonidas Kulikas nusitrenkė ligi Irkutsko ir dar pasistūmėjo šiaurėn, apklaudinėdamas piemenis ir žmones apie anos nakties šviesas. Jam pavyko nustatyti vietą, bet prie jos negalėjo prieiti per neįžengiamas girias ir pelkes. Sugrįžo tada į Maskvą ir suorganizavo mokslinę ekspediciją, kuri 1927 pasiekė Vanovara • miestuką prie Tanguska upės. Iš ten ekspedicija nusistūmė pirmyn, kol rado didžiulį kadai-

me" teoretiškai galima, bet praktikoje labai labai reta.

Lig šiol, kiek žmonių atmintis neša, tokios "laimės" susilaukė tik vienas žmogus — Milano kanauninkas. Jis 1660 birželio 2 išėjo miesto parke pasivaikštinėti. Žmonės pamatė kanauninką griūvant žemėn su perskelta galva. Dalyką atidžiai ištyrus rasta, kad tai kumštis dydžio meteorito darbas.

Panašaus likimo susilaukė 1907 m. britų laivas "Eclipse", plaukdamas Pacifike. Jį didokas meteoras bemažant paskandino. Dėl to, jei kas mena ano laiko pasaulinę spaudą, buvo kilę ginčijų su draudimo bendrove, atsiskaisia mokėti, nes draudimo sutarty nebuvo numatyta meteorų išdaigos.

Gali kilti klausimas, iš kur tie meteorai atsibaladoja?

Atsakymas labai paprastas: iš mūsų pačių apylinkės, tai yra — iš saulės sistemos. Meteorai yra atplaišos subirusių kometų arba sutrūkusių planetų, kurios kadaise buvo tarp Marso ir Jupiterio. Ir šiandien toji erdvė pilna visokių skeveldrų, mokslininkų vadinamų planetoidų. Jų cheminė sudėtis panaši į žemės kūnus, tik aukštos temperatūros suldydintus į metalų formas.

Prie šio "dangiško" nepatogumo dabar jau reikėtų pridėti ir spūtnikų išdaigas. Juos leidinėja Chruščiovas, Amerikos gimnazistai, o jei dar paleis Navy, Army ir Air Force, tai tikrai galėsime gauti per pakaušį kokiu sraigtu ir mirti ne taip, nei padoriam žmogui dertė. O-i

KOVA SU DIEVU

(Atkelta iš 9 p.)

1957 vasario 18 išleista 46 tomą. Kas jame rašoma apie Kristų ir krikščionybę?

KAZIN, AR KRISTUS GIME BETLĖJUJE?

Apie Kristų toje "mokslineje" sovietų enciklopedijoje rašoma:

"Kristus. Mitologinis krikščionybės grindėjas, kuris tariamai gimęs Palestinos miestelyje Betlėjuje. Naujo tikėjimo mokes Judėjoje, Galilėjoje, Samarijoje ir kitose vietose. Buvęs prikryžuotas ir, kaip krikščionių mokoma, prisikėles iš mirusiųjų."

Iš tų žodžių aišku, kad Kristus laikomas ne istoriniu asmeniu, o tik mitologiniu, kaip koks senų graikų pramanytas karžygis — pusdievis. Tai laikoma "mokslo" įrodytu dalyku. Tuo tarpu istorija liudija Kristų gyvenimą, kaip ir Jo laikų imperatorių Augustą, Eroda, Pilotą ir k. Kas tvirtina, kad Kristus buvo tik mitologinis asmuo, tvirtina niekus.

Be to, bolševikinė enciklopedija, laikydamosi ateistinės linijos, nepaminė net to, kad krikščionys Kristų išpažįsta Dievu. Bolševikai Dievo bijo, kaip ir pats velnias.

KODEL KRIKŠČIONYBĖ NEGERA?

Toliau taip rašoma apie krikščionybę:

Krikščionybė, kaip ir kiekviena kita religija, vaizduoja fantastišką, sujauktą visuomeninį gyvenimą Istoriniu atžvilgiu tokia visuomeninė santvarka yra tik laikinė. Pašalinus išnaudotojų sistemą Sovietų Sąjungoje ir

se išdegusį plotą. Degimo vidury užtiko duobė — kraterį apie 2 km. pločio ir 1 km. gylio. Buvo nustatyta, kad meteoras susidėjo iš geležies ir nikelio, nes kraterio briaunose užtikta meteorito trupinių. Juos ir dabar galima matyti įvairiuose Rusijos muzėjuose.

Meteoras krisdamas sunaikino apie 12.000 kvadratinį km. plotą.

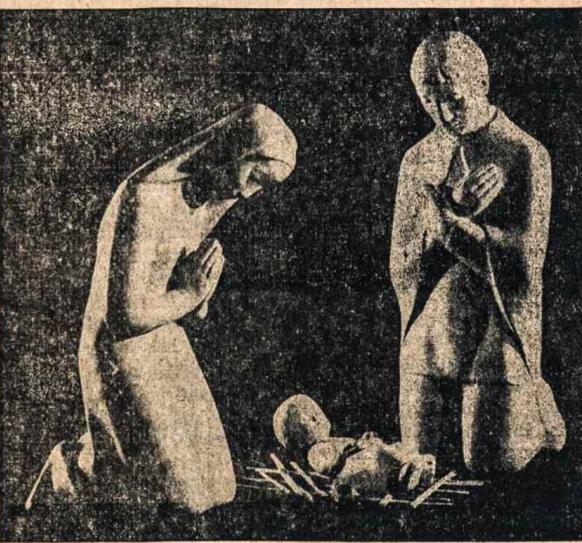
Tai leidžia pagalvoti, kas būtų atsitikę, jei būtų pataikyta į žmonėms apgyventą sritį. O galėjo taip įvykti. Jei būtų kritęs 5 valandom vėliau, būtų tekę Turkijai; jei 6 — Afrikos Saharai, jei 12 — Amazonės sričiai; dar vėliau Pacifikui.

Kaip aiškėja iš šio pasakojimo, virš mūsų galvų nuolat kybo "dangiškas" pavojus. Bet nereikia per daug baimintis. Dideli meteorai labai retai į žemę atsirenkia, o mažyčiai — pradedant žirnio ir baigiant kelių centnerių grynų akmeniu — bekrisdami įkaista ir sudega. Tokius reiškinius dažnai galima matyti naktimis. Paprastai juos vadiname krintančiomis žvaigždėmis.

Be sibirinio didžiulio meteorito, į žemę yra trenkę, bent ligi šiol žinomi, dar kiti du.

Arizonos dykumoje užtikta išmušta duobė, pusantrą km. skersmens. Ten meteoras trenkęs maždaug prieš 5000 metų. Dar seniau, prieš kokius 10.000 metų, yra nukritęs Quebeco provincijoje, Kanadoje.

Jei jau tokie dalykai dedasi, tai galima tikėtis kiekvienu momentu iš padangių gauti per kepurę? Tokia "lai-

BETLĖJUS.

Skulptūra.

krātuose, visuomeniniai krikščionybės pagrindai, kaip ir kitų religijų, išraunami". Taigi, krikščionybė nėra toleruojama, o persekiojama, nors Chruščiovas ir kitaip kalbėjo.

Vis dėlto pripažįstama, kad krikščionybė stengėsi sušvelninti žmonių santykius, bet jai nepavykė ir jos metodai komunizmui nepriimtini. Kodėl? Gi dėl to, kad krikščionybė skelbia šūki žmonėm susitaikyti ir atleisti". Vadinasi, krikščionybė paneigia ma ne dėl to, kad ji visuomeninių reformų nesiektų, bet kad jų siekia taikingai. Krikščionybės taika geros valios žmonėm bolševikam yra nepriimtina.

NUVERSTI DIEVĄ NUO SOSTO

Bolševikų siekimas kaip buvo, taip ir paliko tas pats, tariant dr. W. van Kirk žodžiais: "Nuversti

BETLĖJUS.

Vaikų piešinys.

Kūčios Valančiaus "Palangos Juzėje"

Užėjo Kūčios. Nuo ryto pervovom alkani. Vakarop dukterys — Elzė, Apolonė ir Petronė apskleidė stalą pirma šienų, paskiau drobule ir padėjo lėkštes. Motuzienė atnešė baltoje lėkštėje plotkas.

Suėjo šeimyna. Motuza lauzė su visais tardamas:

— Ačiū Dievui, sulaukėm sveiki kūčių, rasit, Viešpatie leis ir kitų sulaukti.

Imantysis sklypelį plotkos atsakydavo:

— Duok tai, Viešpatie, duok tai, Viešpatie!

Tuo tarpu dukters padėjo ant stalo virtų pupų, žirnių ir kviečių su saldžia sriuba, kurioje dar taksojo sklypelis plotkos. Tuojau visi persižegnojom, sukalbėjom poterius ir pradėjom put put lesti grūdus. Dabar Motuzienė atnešdino kopūstų, su žirniais virtų. Gurkšt gurkšti prikimsom pilvus kaip reksčius. Pavalgė sukalbėjom "Tėve mūsų", blypt blypt sugulėm ir pūškavom.

SVEIKI SULAUKĖ ŠVENTŲ KALĖDŲ!

PAUL'S SUPER MARKET

PAUL YUTZ, SAVININKAS

4332 Greensprings Ave., West Mifflin, Pa.

Tel. 1-9534

805 Ravine St.

Munhall, Pa.

HO 1-1278

860 E. 8th Ave.,

Munhall, Pa.

HO 1-9362

100 Whitaker St.,

Whitaker, Pa.

HO 1-9163

Linksmų Kalėdų Švenčių ir Laimingų Naujų Metų

linkime lietuviams kostumeriams ir draugams

PACKERS RESTAURANT

OPEN DAY & NITE

2018 Carson Street

Pittsburgh 4, Pa.

HE 1-9773

Sveikiname su Kalėdų ir Naujų Metų šventėmis

Mūsų draugus ir pažįstamus

BLUE EAGLE INN.

MIKE WHITE, SAVININKAS

Parduodame whiskey & beer, taipgi turim

gero alaus, degtinės ir šnapso

2026 Fifth Ave. Pittsburgh 19, Pa. Tel. CO 1-8534

Sveiki sulaukė linksmų Kalėdų

CHARLES MARKET

MAISTO KRAUTUVE

2136 Fifth Ave.

Pittsburgh, Pa.

Phone: EX 1-0473

CHARLES SPIRGIS, SAVININKAS

Linkime linksmų šv. Kalėdų ir laimingų Naujų Metų

V. J. KRAUS, Jeweler

V. KRAUŽLYS savininkas

1816 Carson St.

Pittsburgh 3, Pa.

Tel. EV 1-4850

Linksmų Kalėdų Švenčių Linkime Visiems Mūsų

Kostumeriams ir Draugams

KAUNAS BAKING COMPANY

DUONA ir KEKSAI

Wedding and Birthday Cakes

304 Olivią Street

McKees Rocks, Pa.

Phone: FEderal 1-4455

Tą naktį Betliejus džiūgauja, skamba Kalėdų varpai

Kristaus Gimimo bazilika — seniausias krikščioniškojo meno paminklas

Kasmet piligrimų būriai keliauja į šventąją Žemę, kur Betliejuje švenčia Kristaus gimimą. Keliaus jie ir šiemet, kaip anie Evangelijos piemenėliai skubės nusilenkti gimusiam Taikos Karaliui ir patys melsis už taiką ir teisingumą. Su jais ir mes nors mintimis nusikelkime į tą šalį.

Betliejus tik penkios mylios nuo Jeruzalės. Dėja, dabar laisvai nebegali nukeliauti, nes Jeruzalės priemiesčiuose užtvėrtos spygliuotos vielos. Jos skiria Izraelio ir Jordanijos valstybes, o šiai pastarajai atiteko ir Betliejus.

Keliaudami sutiksime besiganančias avių bandas. Ramiai jos skobrinėja žolę kaip karaliaus Dovydo laikais, kaip Kristaus gimimo metu. Ma-

tysime ir nemažus kalnus, apaugusius vynuogynais, alyvų medžiais. Prie jų papėdės prisiglaudęs Betliejus.

Išvydęs jį, prisimeni senus laikus, verti istorijos lapus.

Buvo čia kadaise Izraelio karaliai — Dovydas, Saulius, o paskui per akmenuotus kalnus žygiavo kariai. Praėjo Nabukodonosaras, Aleksandras, Titas, Saladinas, Richardas I, Temerlanas, Napoleonas, Mohamedas Ali, Allenby. Ir kur jų pėdsakai? Jų neliko, o Betliejus šviečia savo garbe. Jisai nedidelis miestelis, bet išaukštintas tarp tūkstančių miestų, nes čia gimė Jėzus Kristus. Hebraiškai Betliejus (Bethlehem) vardas lietuviškai reiškia — duonos namai. Dar jis vadinamas ir Ephrata — vaisin-gasis.

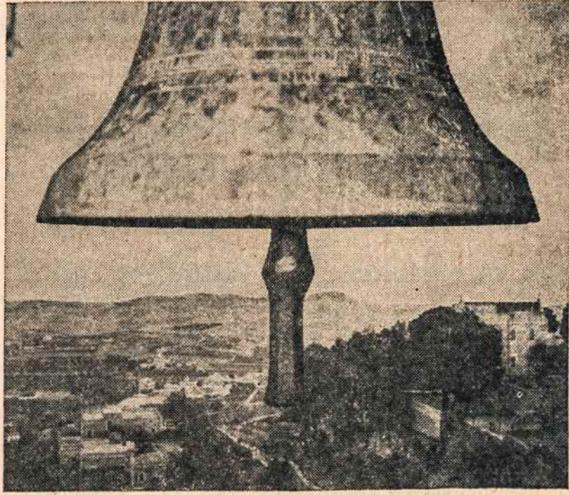
Dabar jis turi 9140 gyventojų (pagal 1946 metų gyventojų surašymą). Išsistatęs gražiai. Rasi ir naujų pastatų, kurie priglaus maldininkus, gausius turistų būrius. Beveik pusę gyventojų yra krikščionys. Verčiasi jie, dirbdami įvairiausius rožančius, kryželius ir kitus šventosios Žemės suvenyrus.

Gatvelės judrios, su rytietiško miesto nuotaika, su krikščionių ir musulmonų giesmėmis. Kai išžiūri į kalveles, į senuosius mūrus, iš jų pajunti gyvą praeitį. Juk čia, tarp tų kalnelių, vyko Rachilės mirties scena, čia gimė Ruthos meilė.

Anais Senojo Testamento laikais labiausiai Betliejų išgarsino Dovydas.

Jis čia ganė avių bandas, kai Samuelis jį pašaukė būti karaliumi. Iš čia jį nusiuntė pas karalių Saulių, kad jam skambintų arfa.

Iš tos pačios Dovydo gimimo

BETLEJAUS VARPAS viršum miesto.

nės gimė ir Kristus. Krikščionybei išsiplėtus, vėl išgarsėjo Betliejus. Lankydami Kristaus gyventas vietas, rinkosi čia maldininkai. Karalienė Elena 327 metais pastatė Gimimo bažnyčią, dar vadinamą ir Marijos vardu. Bažnyčia yra 120 pėdų ilgio, 110 pėdų pločio, padalyta į kelias naves, kurias skiria korintiečių kolonos.

Didžioji nava yra seniausia krikščioniškojo meno paminklas, išlikęs iki mūsų dienų.

ARABAI krikščionys Betliejuje per pamaldas žiūri tvarkos.

Kai buvom dar vaikai, viską būtum atidavę, kad tik galėtum išgirsti gyvulių kalbą. Dėja, po Kūčių sulaukti vidurnakčio ne taip lengva, veik neįmanoma, — akys per anksti užsimerkia. O ir atvirom akim sunku pataikyti laiką: tai per anksti, tai per vėlai. Taip visi vaikai užaugdavo vyrų, niekad neišgirdę gyvulių kalbos.

KRISTAUS GIMIMO GROTA

Per metų metus ji buvo puošiamą, jos mozaikos siekia 1169 metus, buvo pristatomi vienuolynai, koplyčios. Dabar tai sudaro didelį pastatų junginį.

Patį Kristaus gimimo vietą yra rūsyje po bažnyčia. Gimimo kriptą (33 pėdų ilgio ir 11 pėdų pločio) išklotą marmuru, papuošta sidabriniais, kristaliniais žibintais. Jie simbolizuoja krikščioniškąsias bendruomenes ir dega visą laiką. Kriptoje ant sienos lotyniškai įrašyta: "Hic de virgine Maria Jesus Christus natus est" — Čia Mergelė Marija pagimdė Jėzų Kristų.

Netoliese yra kita kriptą, kur stovėjo ēdžios, šalimais — piemenų susirinkimo vieta.

Požemyje yra ir šulinys, kur, pagal pasakojimus, įkritusi Trijų Karalių žvaigždė. Be to, dar yra šv. Eusebijaus kapas, šv. Jeronimo kapas ir koplyčia (šv. Jeronimas pirmasis išvertė šv. Raštą į lotynų kalbą).

Bažnyčią valdo lygiomis teisėmis lotynų, graikų ir armenų krikščionys.

Iškilmingos pamaldos vyksta vidunaktį.

Vadovaujant Jeruzalės patriarchui, didžiulė procesija ateina į bažnyčią. Vienas vyskupas, palydėtas berniukų choro, neša Kudikėlio Jėzaus statulą ir ją paguldo gimimo kriptoje. Tada prasideda pačios pamaldos. Įdomu tai, kad tuoj po Evangelijos uždega didelę žvaigždę ir įrašą "Gloria in Excelsis Deo! — Garbė Dievui aukštybėse!"

Per šias pamaldas išnešama ir kitą Kudikėlio Jėzaus statulą, kuri per visus metus yra slėpiama. Tai karališkame soste sėdinčio Kudikėlio statula.

Bažnyčion maldininkai įleidžiami tik su atskirais leidimais. Kita dalis susitelkia lauke, kur ją tvarko Jordanijos policija. Gi svarbiausias tvarkdarius teisės pasiliko arabai krikščionys. Išsipustę, užsidėję rytietiškas kepurės, jie stovi iškilmingai prie durų, vienoje rankoje laikydami lazdas, o kitoje lenktus kalavijus.

Tą naktį Betliejus džiūgauja ir skamba Kalėdų varpais kurie kviečia laikai ir ramybei visus geros valios žmones.

BETLEJAUS KODIKIS

ARMENŲ kunigai Kristaus Gimimo bazilikoje laiko pamaldas Kalėdų naktį

Tai išgirdęs karalius Erodas nusigando

JEZUS KRISTUS gimė Erodai Didžiajam karaliaujant. Jisai buvo žydų karalius dėl to, kad Romai jį tokiu pripažino, bet neturėjo žydiško kraujo ir nebuvo kilęs iš karališkos giminės.

Apie Erodą sužinoje iš Juozapo Flavijaus raštų, o šis savo žinias yra paėmęs iš dingusių užrašų Nikalojaus Damaskiečio, Erodo ministerio. Flavijus savo veikalė "Žydų senovė" pastebi, kad Erodas patis rašęs atsiminimus, bet vargiai jais autorius bus pasinaudojęs.

Erodo tėvas Antipatras buvo idumėjas. Idumėja ligi 110 m. prieš Kristų buvo pagoniška, vėliau pavergta ir žydų užvaldyta. Erodo motina Kypreos buvo arabė. Abu tėvai nebuvo karališkos giminės.

Erodo graikiškas vardas reiškia "kilęs iš herojų". Jis rodo, kad jo tėvam nedaug rūpėjo judaizmas, jei savo sūnui parinko mitologinį graikų vardą. Toks vardas, Erodai tiko, nebent tuo, kad jis, kaip nebe vienas anų laikų herojų, buvo užsispyręs, godus valdžios ir prabangos, žiaurus ir kraugeriškas.

Jeruzalėj kadaise buvo garbingųjų Izraelio karalių sostai. Jiem sugriuvus, broliai Makabėjai mėgino vėl atstatyti valdžią savo ipėdiniam asmenitams, kurie visom keturiom priešinosi sėdėjusiam Erodo tėvui Antipatru. Erodas savo suktumu, o labiausiai remiamas Romos, pajėgė susitvarkyti su visom klūfim ir įsėsti į sostą.

Erodas pataikavo Romai, kiek tik įstengė, kadangi jos galybė siekė tolimus Rytus. Lankstydamasis ėjo su tais, kurie Romoj buvo galingesni. Laizėsi Julijui Cezariui. Šį nuždžius, persimetė pas Antonijų, bet greit perėjo pas jo varžovą Oktavianą, su kuriuo ir li-

ko visą gyvenimą, šiam pasiskelbus Augustu, galingiausiu Romos viešpačiu.

Erodas buvo iš tėvo paveldėjęs sostą, bet tuo laiku Palestina buvo Romos imperijos kolonija. Reikėjo, kad ir Roma pripažintų karaliu. Oktavianas ir Antonijus (dar juodu nebuvo susipykę) pasiūlytė Erodą Romon ir 40 metais prieš Kristų jį apskelbė karaliu. Dėkingumui parodyti Erodas karalius, tikrąjį Dievą garbinančios tautos, žengia Romoje į pagonių Jupiterio šventovę smilkyti stabų ir sudėti aukų. Tas faktas rodo, kad Erodai religija tebuvo įrankis politikoj laviruoti. Tiesa, jis statė šventoves žydams, bet statė jas ir romėnam. Į grynai religines judaizmo problemas nenorėjo maišytis; kad nepasidarytų priešų iš rabinų, kurie žydų tau buvo labai įtakingi.

Žydai, savo karaliaus drungnū religingumu nebuvo patenkinti. Tai žinojo ir Erodas. Bet dėl to per daug nesijaudino. Jei karaliui trūko tautos meilės, tai su kaupu buvo baimės, kurios mokėjo pasigamininti savo kieta ranka ir aštriu kardu.

Visas jos ydas virsijo pyktis, noras viešpatauti ir baimė, kad kas galėtų iš jo sostą paveržti. Tam apsaugoti vartojo visiem tiranam įprastą priemonę — žudyti.

Vos tiktai įsėdo į sostą, padedamas Romos legionininkam (37 m. prieš Kristų), tuoj pat nuždė savo varžovo Antigono 45 šalininkus ir didelę dalį sinedriono narių. Po dviejų metų įsakė paskandinti Jericho maudynėse savo švogerį Aristobulą, kurį neseniai pats buvo paskyręs vyriausiu kunigu, nors tas teturėjo 16 metų ir buvo Erodo mylimiausias žmonos Mariamės brolis. Po trijų metų nu-

ždė Juozapą, kuris buvo kar-tu jo dėdė ir švogeris, nes buvo vedęs Salomę, Erodo seserį. Gi 29 m. pr. Kristų Erodas pasiekė savo pasitumo viršūnę. Išgirdęs dvare kažkokius plepalus apie savo žmoną Mariamę, kurią mylėjo ligi pamišimo, įsakė ją nužudyti. Jo įsakymą įvykdžius, pamišęs iš skausmo liepė tarnams garsiai šaukti mirusiąją vardu, tartum ji būtų gyva. Po kelių mėnesių liepė nužudyti ir uošvę Aleksandrą, Mariamės motiną. Apie 25 m. nuždė Salomės antrąjį vyrą, savo švogerį, Kostobarą.

Iš Mariamės Erodas turėjo keletą vaikų. Du iš jų — Aleksandrą ir Aristobulą — buvo pasiuntes Romon mokytis. Ten jie buvo imperatoriaus Augusto globojami. Jiem grįžus, Erodas nusprendė ir juos likviduoti. Nors Augustas mėgino gelbėti, bet buvo nužudyti. Ta proga imperatorius pasakė: "Melius est Herodis porcum esse quam filium" — geriau būti Erodo paršu nei sūnum.

BERNELIUS išzudymas Betliejuje

KRISTAUS KODIKIO statulėlė, kuri nešama Kalėdų procesijoje Betliejuje.

Kūčių Šienas Lietuvoje

Lietuviai, ruošdami Kūčių stalą, po staltiese padeda truputėlį šieno, o kai kur kaimiečiai dargi ir po stalu gerą gniužulą. Paprotys yra senas kaip ir pačios Kūčios.

Simbolinė prasmė primena tą tolimą naktį, kai Betliejaus tvartelyje gyvulių ēdžias ant šieno buvo paguldytas vos, gimęs pasaulio Atpirkėjas. Lietuviui Kūčių šienas vaizdžiai tai primena, Išganytojo neturtas jautriai širdį nuteikia, lyg tas šienas būtų tas pats, kuris priglaudė dieviškojo Kudikėlio sąnarelius.

Čia lietuvis susimąsto, pasitenkina savo kartais sunkia dalia, neturtu arba ir menku Kūčių stalu. Prieš Kristaus neturtą nublanksta kad ir skurdžiausi žmonių nedatekliai.

Kaimietis lietuvis yra suaugęs kūnu ir širdimi su savo žeme, jos šieno kvapu, žemės vaisiais ir gyvulėliais, Kalėdų naktis — šventa naktis. Joje reikia visa atsiminti, su visais pasidalinti, visus aplankyti ir pavaišinti.

Su šventu pietizmu lietuvis ūkininkas, vidurnaktį išmušus, pasiėmęs iš po Kūčių stalo kalėdinio šieno, žengia į tvartą ir visiem gyvulėliam apdalina po saujele, į visus prabildamas geru žodžiu, lyg tie gyvulėliai suprastų ir mokėtų suvokti didžiąją šios nakties paslaptį ir visos žmonijos džiaugsmą.

Lietuvis visad myli savo gyvulius, o kaip ypatingiau nepamylėti per Kalėdas? Juk gy-

Jo sąžinė apsunkinta ir nekaltųjų bernelių krauju, kuriuos įsakė išzudyti Betliejaus apylinkė, kad jų skaičių paktektų Atpirkėjas, Erodo supratimu, jo sosto varžovas.

Kiek baimė dėl sosto jį persekiojo, aišku iš to, kad savo ipėdiniu buvo numatęs vyriausį sūnų Antipatrą, bet negalėjo iškentėti. Penkiom dienom prieš mirtį ir tą įsakė nužudyti.

Paskutinė Erodo žmogžudystė buvo tikrai pasibaisėtina. Jis išžinojo, kad jam mirus, jo niekas neverks. Tad į Jerichą, kur sirgo, sušaukė daugybę šalies didžiūnų ir juos uždarė, įsakydamas tuoj po jo mirties visus išzudyti. Taip asarų netrūko. Tauta verkė ne Erodo, bet jo išzudytųjų garbingų ir gerų žmonių.

Pasirgęs keletą mėnesių kažkokia keista puvimo liga, 37 metus karaliavęs, kovo pabaigoje ar balandžio pradžioj Jeriche mirė. Erodo pavaldiniu teikėsi būti bent per trumpą laiką pasaulio Išganytojas Jėzus Kristus. M. S.

Merry Christmas

The advertisers listed below send the following Christmas greeting to all of our readers. We recommend them to you for dependable service thru-out the year. Keep this page handy for future reference whenever you need any type of service and to remember the business men who remembered YOU.

CHRISTMAS PRAYER

Warm & Sincere Holiday
Greetings To All
From

The Federal SAVING and LOAN Association

FLATBUSH & NOSTRAND
AVENUES
BROOKLYN, N. Y.

Safety of your Savings
Insured up to \$10,000

MARY WALSH

246th St. & Arlington Ave.
Kingsbridge 6-0971
BRONX, N. Y.

PROPERTIES FOR SALE

Plots and Acreage
Houses & Estates - Appraisal
Riverdale-on-Hudson
Riverdale Fieldston
Spuyten Duyvil

PORT MOTORS INC.

AUTHORIZED DEALERS
530 Willett Ave.
PORTCHESTER, N. Y.

WE 9-5100

ACE AUTO PARTS, INC.

62 South Long Beach Road
Rockville Center, L. I.

FARM FOOD RESTAURANT

142 West 49 St.
New York City
and
DAIRY LAND
291 West 35 St.
New York City

ANTHONY DANIELE
53 Park Ave.
Yonkers, N. Y.
GENERAL INSURANCE
YO 5-6575

Columbia Savings & Loan

ASSOCIATION

93-22 Jamaica Ave., Woodhaven, L. I., N. Y.
(MAIN OFFICE)

9 Station Square
Forest Hills,
L. I., N. Y.
(Branch)

On bended knees with hands clasped tight
With heads bowed low—in prayerful might
We offer humble thanks to God
For giving us our daily rod
To walk despite some rocky roads
To carry many, many loads
And yet to know along the way
HIS Guiding hand—will show the way.

FIORI BROS INC.
40 La Salle St.
Staten Island, N. Y.
GI 2-5900

WOLFF BROS
100 Neptune Ave.,
Brooklyn, N. Y.
NI 6-5000

NIELSON SHOPS
CONFECTIONERS
41 Pearl Street
Portchester, N. Y.

Other Stores in Scarsdale,
Bronxville, Old Greenwich,
Larchmont and Greenwich
All in Westchester County

FORDHAM EQUIPMENT CO.
2373-79-79 Hoffman St.
New York 58, N. Y.
• Memorial Plaques
• Churchill Bulletin Boards
• Cork Boards
• Chalk Boards
• Menu Boards
SE 3-4131

ANDY'S BODY
and
FENDER WORKS
Expert Body & Fender Repairs
Auto Painting
183-03 Station Road,
Flushing, Long Island
IN 3-4411

S. & P. AUTO SERVICE
Expert Body & Fender Work
Collision - Painting
24 Hour Towing
216-20 Hempstead Avenue,
Queens Village, L. I., N. Y.
HO 5-8883

Nicholas Vardaro
LANDSCAPER
NE 6-3952

Abarno's
Service Station
526 Tompkins Ave.
ROSEBANK
Staten Island, N. Y.
GI 7-9492

CONSOLIDATED SERVICE

4 White St., New York 13, NY
WA 5-8-498

- GIRLS UNIFORMS
- ACADEMY SHOES
- BOYS ELEMENTARY
SCHOOL UNIFORMS

COLLEGIATE OUTFITTING
CO. INC.

The Finest of
School Uniforms,
at most reasonable prices
387 4th Ave. N. Y. C.
MU 9-0250

Daniel Murphy AND CO.

480 CANAL STREET
NEW YORK, NEW YORK

ACOUSTICON OF FLATBUSH
YOUR HEARING IN OUR
PROBLEM
Batteries - Cords - Repairs
for all makes hearing aids.
849 FLATBUSH AVE.
BROOKLYN 26, N. Y.
BUckminster 2-8928

BURBURAN'S RESTAURANT
158-06 Northern Blvd.
Flushing, L. I., N. Y.
FL 9-9000

ATLAS
HARDWARE
51 Warren St., N. Y. C.
BA 7-8048

FRENCH ROUMANIAN
RESTAURANT
105 Delancey St.,
New York City
GE 5-1141

BALDWIN SAVINGS & LOAN ASSOC.

2303 So. Grand Ave.
BALDWIN, L. I., N. Y.
BA 3-4500

G. SATRIALE & SON

Real Estate-General Insurance
2459 Webster Avenue,
Bronx, N. Y. Tel. PO 7-3398

Seasons Greeting
THE
DRAGON SEED
120-24 Queens Blvd.
Kew Gardens, N. Y.

Greetings to all
ABATELLI
REAL ESTATE
196-34 Northern Blvd.
Bayside, L. I. BA 9-9000

JACOB RUPPERTS

1639 3rd Ave.
NEW YORK CITY

JOSEPH FRIEL
1473 Broadway
Brooklyn, N. Y.
GL 5-3459

IDEAL SPORTSWEAR, INC.
70 Wyckoff Ave.,
Brooklyn, N. Y.
GL 6-0250

WUHAN TEA GARDEN
1533 Pitkin Ave.,
Brooklyn, N. Y.
DI 2-4076

METRO ELIOT
AUTO BODY WORKS
60-17 Eliot Avenue
Maspeth, L. I. HY 7-9850

BRONXDALE
LUMBER CO.
P. J. NAUGHTON
1807 Bronxdale Avenue
Bronx, N. Y.

WASHINGTON
BRIDGE GARAGE
510 West 181st Street,
New York, N. Y.
Tel. WA 2-9828

SHALLER & WEBER
1654-2nd Ave.
New York City
TR 9-3047

NICK'S RADIO SHOPPE
359 Graham Ave.,
Brooklyn, N. Y.
EV 4-9660

GRAVESEND Investing Corp.

155 AVENUE U
BROOKLYN, N. Y.

Careccia Travel Bureau

1748-86 St.

BROOKLYN, N. Y.
BE 6-3300

CHARDOS RESTAURANT

307 E. 79 ST.
NEW YORK CITY
RH 4-9382

Merry X-mas
Happy New Year
To All

Feldman Vans

785 Cypress Ave.
BROOKLYN, N. Y.

Greetings To All

American Glory Cafe

3941 Queens Blvd.
LONG ISLAND CITY, N. Y.

Seasons Greetings

V. CARUSO & SON

224 Union Ave.
NEW ROCHELLE, N. Y.

STUDEBACKER PACKARD CORP.

1716 Broadway
New York City
JU 2-5118

Staten Island News Co. Inc.

195 Broadway
West Brighton

STATEN ISLAND, N. Y.
GI 2-0943

JACKSON MOTORS

95 - 10 Northern Blvd.
JACKSON HEIGHTS
Long Island, N. Y.

IL 7-2100
TW 9-1770

GLENWOOD WINE
and
LIQUOR STORE
371 Warburton Ave.
Yonkers, N. Y.
YO 5-0340

AL MULLER RESTAURANT

313 West 50 St. • CI 7-9141 • New York City
AL MULLER GREET'S YOU

"Where The Sports World Gathers"

TEDDY'S RESTAURANT

219 W. Broadway, New York City
YOUR HOST — SAL CUCINATTA
WO 6-2180

HAPSBURG HOUSE

THE FAMOUS VIENNESE RESTAURANT

313 E. 55 St. PL 3-5169
New York City

ARELE'S NEW ROUMANIAN

50 Delancey St., New York City
Special Party Group Rates, Low Midweek, Organization Rates

STEVE PHILIPS RESTAURANT

1144 Yonkers Avenue, Yonkers, N. Y. • BE 7-1583
Modern Hall to Accomodate 500 People. Specializing
in Weddings and Banquets

PATSY'S ITALIAN RESTAURANT

236 West 56 St. N. Y. C. CI 7-3491
Serving Fine Neapolitan Cousine a la Carte

BEN LOMBARDO

• Auto & Truck Parts in Stock • Wrecks Bought
Any Condition
4220 BOSTON ROAD, BRONX, N. Y.
FA 4-1570 — FA 4-9618

OPEN 7 DAYS

Marta Restaurant & Bar

SERVING THE FINEST FRENCH & ITALIAN CUISINE
75 Washington Pl. GR 3-9077

Storm Windows Inc.

"MAKES THE WEATHER BEHAVE"
400 Walnut Street
YO 8-5577 YONKERS, N. Y.

ROSE'S RESTAURANT

G. CALVI, Prop.
Special Barbecued Chicken To Take Out. Pizza - Spaghetti House
359 1/2 South Broadway, Yonkers, N. Y. • Yonkers 9-9133

D. Beninati Contractors

Roofing, Sheet, Metal Work, Tar Roofing, Water Proofing
805 McLean Avenue, Yonkers, N. Y. • Tel.: BEverly 7-6833

Westchester Surgical Supply Co.

671 MAIN STREET, NEW ROCHELLE, N. Y.
Tel. NE 2-4200

Dany Hurwyn's Aztec Room

82-10 Roosevelt Ave., Jackson Heights. Long Island's New Show
Spot. The Finest in Charcoal Broiled Steaks, For Reservations
HA 9-9496

DINNER AT THE LIMELIGHT

91 7th Ave. S. at Sheridan Sq. Restaurant-Coffee-House
Photography Gallery. 6 to 10 P. M.

Marino's Restaurant

Finest Italian Cuisine. Wines and Liquors
Luncheon - Dinner - Supper.
716 Lexington Av. (at 58th St.), New York, N. Y. EL 5-8923

Visit The Newly Remodeled

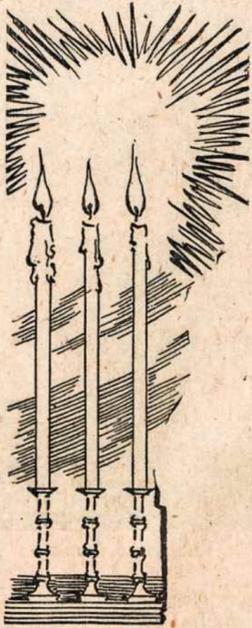
TROCADERO VALENCIA

SPANISH AND AMERICAN CUISINE
Open 11 a. m. to 2 a. m. - Table d'hote & ala Carte - Res.
Prices Selected Wines & Liquors - Room for Private Parties up
to 100. • WA 9-9565 245 West 14th St.

Frances Connolly & Sal Trovato
Entertain Nightly at

Little Venice Restaurant

Italian - French - American Cuisine
LUNCHEON \$1.75 -- DINNER FROM \$2.75
AND A LA CARTE Dominic, Your Genial Matre D'Hote
SPECIAL: SIZZLING CHARCOAL BROILED STEAKS
126 West 13th St. CH. 8-9797
Completely Air-Conditioned
For Summer! Open For Lunch -- 5 Days Mon.-Fri., Cocktails Sat.

FUEL OIL - OIL BURNERS
Fred Schildwachter & Son, Inc.
 1400 Ferris Place,
 BRONX 61, NEW YORK
 TA 8-2500-01-02

Gargiulio's Restaurant
 2915 West 15 St.
 BROOKLYN, N. Y.
 ES 2-9456

Dr. A. E. Guarino
 CHIROPRACTOR
 5th North Avenue
 NEW ROCHELLE, N. Y.

George Fennell AND CO.
 FINE FURNITURE
 110 South Fourth Avenue
 MOUNT VERNON, N. Y.

EDGEMONT CASINO
 784 Central Park Ave.
 SCORSDALE, N. Y.
 SC 3-9784

CHEZ VITO RESTAURANT
 36 East 60 St.
 N. Y. C. PL 5-2545

M. G. Baseri Ink. RELIGIOUS PICTURES
 136 Green St. N. Y. C.
 RE 2-0559

Church Supply
 4 Barclay St., N. Y. C.
 BA 7-8798

X-mas Greetings from
PARK CENTRAL RESTAURANT
 30 South Broadway
 Yonkers, N. Y.
 YO 9-8692

Merry X-mas To All
 If Its Ice Cubes, See Us
Wen. Pellegrino and Co.
 331 E. 52 St., N. Y. C.
 EL 5-1569

Pascal & Gousano Cossacks
 Specializing all type
 Garments for the Clergy
 2 East 23, N. Y. C.
 SP 7-8441

Joy - Young Restaurant
 65 Mott St.
 N. Y. C. BE 3-9404
 Chinese Food
 Native Style

Lew Michtom
 8514 & 5th Ave.
 Brooklyn, N. Y.
 SH 5-1611

"Catering to Men With Good Taste"

Balch - Price & Co.
 291 Livingston St.
 New York City
 TR 5-5900

Sutter French Confections, Inc.
 French Candies, Cakes
 Pastries, Pies and Cookies
 Bronx: 2512 Grand Concourse
 New York: 18 Greenwich Av.
 Brooklyn: 803 Flatbush Ave.

G & T. CONDRON
 180 Mararomoneck Ave.
 White Plains, N. Y.
 The Best in Bridal Wear
 WH 8-0887

RIVIERA CHATEAU
 3295 Amboy Road
 STATEN ISLAND, N. Y.
 EL 1-9678

GRIPSHOLM RESTAURANT
 374 East 57 St.
 NEW YORK CITY
 PL 9-6260

International Tailoring Company
 59 Fourth Avenue
 New York City 3, N. Y.
 FINE MADE-TO-MEASURE
 GARMENTS FOR THE
 REVEREND CLERGY

Greeting's From
Locust Manor Restaurant
 1279 North Ave.
 NEW ROCHELLE, N. Y.
 NE 6-9022

Le Caneton Restaurant
 "THE DUCKLING"
 Continental Cuisine
 775 Lexington Ave.
 New York City
 TE 8-5618

LIBORIO RESTAURANT
 884 8th Ave.
 (Between 52 & 53 Sts.)
 New York City
 Authenic Cuban Food
 CO 5-9793

PHIL KRONFIELD
 304 East 54th St.
 New York 22, N. Y.
 JU 2-7717
 CO 5-8961

Mery X-mas
EDW. GRUEBEL
 57-08 69 Lane
 Maspeth, L. I., N. Y.
 Seasons Greetings
ACETYLENE & WELDING EQUIPMENT
 1065 Atlantic Ave.
 Brooklyn, N. Y.

Greetings
CAPIELLO CHEESE CO.
 658 3rd Ave., Brooklyn, N. Y.

RESTAURANT LAURENT
 111 East 56
 N. Y. C. PL 3-2729

FOUR STAR MOTORS
 1532-86 St.
 BROOKLYN, N. Y.
 TE 7-6000

Warm and Sincere Holiday
 Greetings To All
 From The
Washington Heights Federal Savings and Loan Assoc.
 1390 St. Nicholas Ave.
 New York City

Season Greetings
CASTORO REALTY
 3605 31 St.
 ASTORIA, L. I., N. Y.

PILGRIM LAUNDRY
 1102 Prospect Ave.
 BROOKLYN, N. Y.
 SO 8-4567

Chester W. Newman Co.
 11 Manor House Square
 YONKERS, N. Y.
 YO 5-4600

Winnik Tailoring Co.
 490 Johnson Ave.
 BROOKLYN, N. Y.
 HY 7-2899

A. J. Guarino Realty Co.
 438 - 4th Ave.
 (9th Street)
 BROOKLYN, N. Y.
 ST 8-0038

MORAVIAN FLORIST
 2286 Richmond Ave.
 852 CONEY ISLAND AVE.,
 STATEN ISLAND, N. Y.
 EL 1-4440

Merry Christmas
 Happy New Year
 From
ALEXANDER HAMILTON SAVING & LOAN ASSOC.
 1 Colt St.
 PATERSON, N. J.

Cullen Brothers
 140 - 1st Ave.
 New York City
JERSEY PORK AND PROVISIONS
 AL 4-9238

Donnelly AND Purcell
 203 - 207 Euclid Ave.
 Brooklyn, N. Y.
FUNERAL DIRECTORS
 AP 7-6699

LAURENCE Service Station
 • General Repairs • Wheel
 Alligament • Tires & Auto
 Accessories
 BROOKLYN, N. Y.
 GE 8-9711

KREUGER BREWING CO.
 75 Belmont Avs.
 NEWARK, N. J.

BAGDAD RESTAURANT
 REAL HOME COOKING. ARABIC CUISINE.
 Specializing in Charhoal Broiled Shishkabab. Also Finest Oriental Food & Pastries. 4 West 28th St., New York, N. Y.

Washington Hotel
 124-05 Rockaway Beach Blvd. Rockaway Beach, N. Y. NE 4-4244
 Open all year. Catering for all occasions.

Sean F. McGuinness Filling Station
 High-test blue Sunoco Service - General Automotive Service
 Lubrication Tires, Batteries
 1926 E. 177th St., Bronx, N. Y. TA 2-9231

Joyous Holiday Greetings
DANIEL JONES, INC.
 Established 1888
 CUSTOM BUILT FINE FURNITURE
 314 Grand Steet New York, N. Y.

De Feo Cadillac Corp.
 1245 Central Park Ave. & Palm Road • Yonkers, New York
 ANTHONY DE FEO. Phone: YO 3-6300

Seasons Greetings From
Fourth Federal Savings & Loan Association
 1355 1st Avenue. New York City

Imperial Restaurant
 A Rendezvous Near the U. N.
 Continental Cuisine at its Finest
 LUNCHEON • DINNERS — COKTAILS
 CLOSED SATURDAY OPEN SUNDAYS
 MUrray Hill 3-5087

322 East 44th Street, New York City
KING PENN FOOD CENTER
 TR 5-7792
 297 A Myrtle Ave. Brooklyn, N. Y.

PORTERHOUSE RESTAURANT
 PORTERHOUSE STEAKS — CHOPS — MAINE LOBSTERS
 294 W. Merrick Road, Valley Stream, L. I.
 VALley Stream 5-9597

GUFFANT'S
 The Traditional Favorite of Gourmets Serving Fine Italian &
 Continental Foods. Choice Wines & Liguors, Luncheon-Dinner.
 FOR OVER 60 YEARS
 274 7th Ave., (cor. 26th St.) N. Y. C. - N. Y. WAtk-ns 9-9418

REILLY'S PRESCRIPTION PHARMACY
 Serving Astoria Since 1900
 23-05 Astoria Boulevard, Astoria, Long Island
 Tel. AS 8-9614

TRANS-WESTCHESTER UPOLSTERY
 RE-UPOLSTERY
 AND SLIP COVERS
 14 FIRST ST. at THIRD AVE. NORTH PELHAM, N. Y.
 Tel. PE 8-3506

Sugiedojo giesmę, ant varstoto pasideda medį

SVEČIUOSE PAS LIAUDIES MENININKĄ

SVENTASIS

Tie kryžiai ir kopytėlės pasidarė neatskiriama lietuviško gamtovaizdžio dalis. Ir dar daugiau — jie yra gili lietuviškos sielos išraiška.

Kai įsižiūri į tuos pakelės šventuosius, matai jų veiduose sutelktą kančią, mistinę rimtį. Per juos regi lietuvių tautos kelią — sunkias baidžiavas, prispaudas, negandos ir nelaimių metus. Tik giliai kenčianti ir Dievuje paguodos ieškanti tauta galėjo taip pasipuošti gausiais kryžiais ir stiprinti pakeleivį savo rimtimi.

Šią kryžių mistiką pamatė ir svetimieji, keliavę per mūsų kraštą. Jie giliau už pačius lietuvius įžvelgė jų grožį. Kai vakaro saulėlydžiuose ir rytmečio rūkuose išvyzdavo pakelės kryžius, statulėles, jie svaigo šventu ramumu.

PAPRASTOS RANKOS

Kas gi papuošė Lietuvos žemelę kryžiais, kas išdrožė tas liūdnas sukauptas statulėles?

Jos gimė paprasto, pilko žmogaus vaizduotėje. Jas padarė nemokytos rankos, kurios nieko nežinojo apie proporcijas, technikos įmantrumus. Tai liaudies menininkai, kurie, jei būtų gavę mokslą, būtų gal tapę tikrais individualiais dailininkais. Dabar jie ištirpo savo tautoje. Nežinomos nei jų pavardės. Jie atidavė savo kūrinys tautai, o patys pasitraukė į užmirštį.

KRISTUS

Prie šio meno atėjo iš grynų pašaukimo, iš pamėgimo drožinėti. Dažnai tokie pašauktieji jau piemens dienoje, švilpaujami paskui bandą, nešėsi su savim medžio gabalą ir peilį. Ir kai tik turėjo laiko, tuoj drožinėjo, dailinėjo pakelės matytus statulėlių pavidalus. (Taip prie bandos savo meną yra pradėję ir žinomi skulptoriai — J. Zikaras, V. Grybas. Jų darbus tuoj pastebėjo kiti ir sudarė sąlygas mokytis).

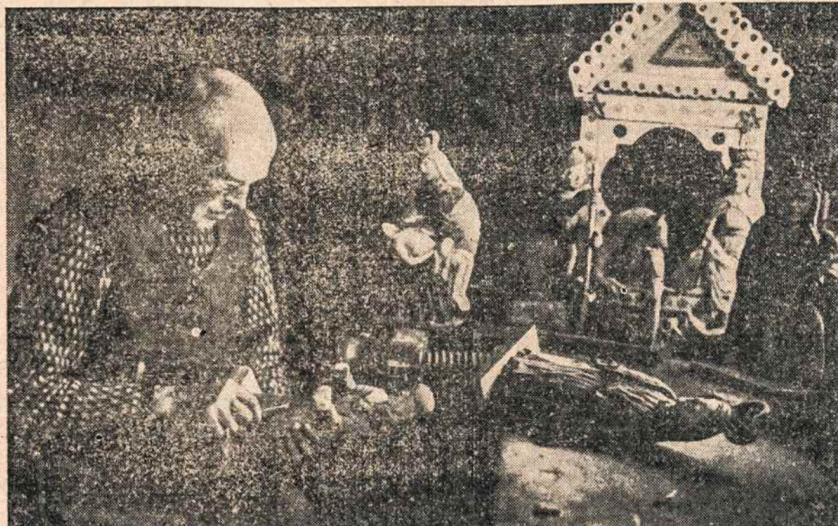
Iš piemens amžiaus išsimušę, tokie „menininkai“ dažniausiai pasidarydavo amatininkais staliais. Įsitaise įrankius, keliavo iš kaimo į kaimą. Vienas kitas įsikūrė savo dirbtuves, turėjo net padėję.

Ziema buvo tas laikas, kada liaudies menininkas daugiausia triūsė. Vasara, kai ir akmenėlis juda, šaukė juos laukų darbai. Tik retas kuris, dažniausiai nusėjęs, knibinėjo ir sodam linksmai šniokščiant.

KAS JIE TOKIE?

Šie menininkai niekuo nesiskyrė nuo kaimo žmonių. Dažniausiai jie gyveno kaimė. Tik vienas kitas įsikūrė miestelyje, kur daugiau gaudavo darbo, kur visiems pasiekti buvo patogiau.

Jie gyveno bendru liaudies gyvenimu. Dažnai, kaip ir visi amatininkai, mokėjo groti kokių instrumentu, turėjo šmaikštų liežuvį ir gebėjo riesti linksmas istorijas. Tokius menininkus yra prisiminę ne vienas lietuvių rašy-

LIAUDIES Skulptorius savo dirbtuvėje

tojas savo raštuose. K. Boruta skyrė net romaną (Mediniai stebuklai), tik jo menininkas (dievdirbis) yra jau kitoks — girtuoklis, padauža. Jis į savo meną žiūri kaip į paprastą amatą. Gi dauguma tokių menininkų savo skulptūrų drožinėjimą surišo su religiniu pergyvenimu.

SVEČIUOSE PAS LIAUDIES MENININKĄ

Kartą teko pažinti tokį menininką. Jis gyveno Žemaičių Kalvarijoje ir savo darbais plačiai garsėjo. Jį aplankė net vienas žymus dailininkas, išpirkęs beveik visas statulėles.

Gyveno jis vienišas, įsikniaubęs į savo darbą, amžinai užsiėmęs. Nėpasizymėjo įprastiniu meistrų linksnumu, bet savo nuotaka buvo tikras menininkas.

Jis dirbdavo stalus, lovas, spintas. Dėl to kentėjo ne kartą, nes to darbo nemėgo. Kai jis darydavo kokią spintą ar stulą, kur negali įdėti kokių pagražinimų, buvo nepatenkintas, surūgęs. Skubėdavo, kad tik greičiau atsikratytų ir darbą iš savo dirbtuvėles išgrūstų laukan.

Tačiau dirbdamas skrynją, švilpavo. Čia bus kur pasireikšti. Greitai sukales sienas, imdavo dažus, teptukus ir švytėdamas margindavo, dažydavo kaip išmanydamas. Po darbo, virdamas valgyti, žiūrėk, ir harmoniką pasiima nuo lentynos, perbraukia pirštais per visus balsus ir sutryliuoja kokią polką. Jo trobelė užauja linksma. Jis pats būda medinėm klumpėm, prisimena daineles.

— Vaikė, tai gal bus kraičio skrynja, — atsakydavo nustebusiam. — Į ją reikia įdėti linksnumo!

Mažoniausia jam buvo drožinėti šventųjų statulėles. Jau vasarą parsigabendavo gero liepos medžio, supiaustydavo jį gabalais ir užkišdavo palubėje už sukaltų kartelių. Tegu gerai pradžiūsta. Kartas nuo karto pavartydavo, padaužydavo bičiuliškai ranka ir vėl padėdavo, laukdamas žimos.

Kai iškrinta sniegas, kai ateina adventas, pradeda savo kūrybos sezoną. Subruka į kampus lentas, išmeta visus nereikalingus daiktus, švariai iššluoja grindis ir tada iš sandėliuko atsineša parinktą medį, iš kurio dirbs statulėlę.

RITUALAS

Kai prie kraičio skrynų švilpavo, tai dabar senukas aprimdavo, tartum koks pakelės šventasis. Jau nenusišypso, nepajudina harmonikos nuo lentynos, neprisimena dainelių. Užsidėjęs akinius, atsivertęs kantičkas, sugieda kokią giesmę ir tada ant varstoto pasideda medį.

Prieš tokį darbą persižegnoja ir peržegnoja medį. Ir tik dabar stoja dirbti.

Pirmiausia atmatuoja ir atpiauna medžio gabalą, paskui diduma aptašo, aplygina. Tada ima kaltus, peiliukus, skaptus ir drožia.

Ziemos diena Lietuvoje trumpa. Štai ir leidžiasi saulutė, reikia baigti darbus. Tada jis sušluoja skiedreles. Jų negalima su kitom maišyti, jos juk šventos, jos nuo to medžio, iš kurio bus statulėlė.

Tada bereikia nudažyti. Išsidėsto dažus, teptukus ir nutepa, išgrąžina, kaip tik išmano. Statulėlė visai baigta. Užkelia ją į lentyną, kur ji lauks vasaros ir paskui iškeliaus kur į pakelės kryžių ar į ūkininko sodybą. Ir pats meistras tada praeidamas nušovė kepurę ir gerai pasižiūrės, kaip atrodo jo kūrinys.

KĄ JIE KŪRE?
Sis meistras nenorėjo drožti jokių „svietišku“ statulėlių. Atsakydavo trumpai, kad nemoka. Gal tikrai neatei-

Rūpintojėlis

PUTINAS

Dievuli mano, kas per šviesios naktys. Ir kas plačių padangių per aukštumas. O žvaigždės, žvaigždės, didelės ir mažos. Taip spindi, net graudu, Dievuli mano.

Išeisiu, sau tariu, ant lygaus kelio: Ant lygaus kelio tai valia valuzė, Ant lygaus kelio šviesiąją naktuzė. Tai tik jaunam plačias dūmas dūmoti.

Bet kam gi tu, budrus Dievuli mano, Prie lygaus kelio rūpestėliu rymai. Prie lygaus kelio, kur vargu vargeliai. Vieni per dienas dūsaudami vaikšto.

Dievuli mano, argi mūsų godos. Tave prie kelio iš dangaus atprašė, Ar gal tos šviesios rudenio naktuzės. Tave iš mūsų žemės išsapnavo.

Priimk mane, budrus Rūpintojėli, Prie lygaus kelio šianakti padūmoti. O kad aukštam dangių tos šviesios žvaigždės. Taip spindi, net graudu, Dievuli mano.

Jei kartais kas įeina į dirbtuvėlę, kur sužertos skiedros, jis žvilgtelėjęs per akinius ir tuoj sustabdo:

— Tik nesumink šventųjų skiedrelių!

Skiedreles kiekvieną kartą sudegina atskirai, nemaišydamas su kitom malkom ar prakurais. Tada persižegnoja ir taip baigia tos dienos darbą. Vakare prie mažos lempelės skaito knygas ir vienas pats gieda adventines giesmes. Taip diena iš dienos, kol vieną kartą statulėlę pasta- to ant varstoto.

rūs. Jie ėjo iš kartos į kartą nusistojusiais modeliais, kiekvienas juos pamėgėjo ir kartu įrocė savo meno dalelę.

Si lietuvių liaudies skulptūra griežčiausiai neturi jokio ryšio su senąja lietuvių religija. Ji išaugo iš krikščionybės. Ir pačias skulptūras, jų modelius, tipus, liaudis pasisavino iš kitur. Bažnyčiose buvo atvežtų skulptūrų iš kitų kraštų. Buvo net gerų meistrų padarytų. Šios ir užvedė liaudies menininkus ant pačios temos. Gerai įsižiūrėję bažnyčioje, jie bandė patys savo namuose ką nors panašaus padaryti. Nemokėdami ir neturėdami jokios mokyklos, darė savitai, ir taip sukūrė naują formą. Nė kiek nesvarbu, kad siužetai dažnai yra atėję iš kitų kraštų. Svarbu, kad jie sugebėjo rasti savo išraišką.

FORMA

Medis ir paprastos technikos priemonės, — dažniausiai peilis, — nulėmė ir pačių skulptūros formą. Pagalau veikė ir nusistojusios tradicijos, gerųjų meistrų pavyzdžiai. Norėta, kad skulptūra būtų natūrali, kuo labiausiai panaši į tikrą žmogų. Bet ar taip išėjo? Jie nežinojo anatomijos. Visur pabrėždavo galvą, o grupinėse skulptūrose pagrindinę figūrą padarydavo bent kelis kartus didesnę už šalutines. Tai jiems atrodė visai suprantama, nes kaip kitaip atiduosi pagarbą šventajam.

Pirmiausia tokiam menininkui rūpėjo padaryti veidą. Jį išdailindavo, išlenkdavo ir apvalumą, o drabužiai — tai antraeilis dalykas; jie būdavo nudrožiami geometrinė-

Žemės ir dangaus žiburiai

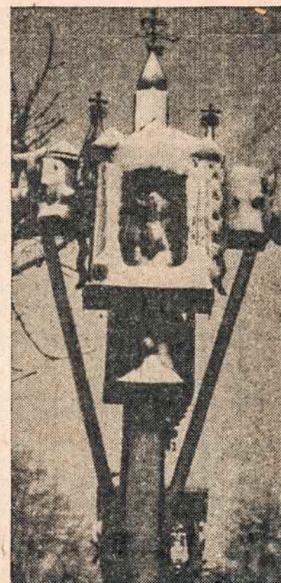
(Atkelta iš 9 p.)

Nuostabus tuo, kad Romos geležis buvo nugalėjęs visas to meto gyvusias valstybes. Ir Augustas buvo priveikęs visus kóngurentus. Buvo taika, nes nebebuvo toliu kę nugalėti. Dievačio Janus šventykla, kurioje būdavo maldaujama laimės, pasi sekimo kare, buvo dabar uždaryta. Per septynis šimtus metų trečiu kartą uždaryta. Nereikėjo dievačio maldauti, nes nereikėjo kariuoti... Tai buvo laikas, apie kurį buvo pranašaujama, kad pasaulio karaliai ateis, kai žmonija nevertos ginklų ir neis į karą. Bet taika buvo paremta romėno ginklu. Iš po ginklo norėjo žydai išvaduoti taip pat ginklu. Jiems sunku buvo sumti karalių kuris ginklą liepe dėti į makštis...

Nuostabus ir tuo, kad to meto žinomas pasaulis virto viena valstybe. Nebebuvo daugiau medų ir persų, nebuvo skitų ir barbarų. Tebuvo Romos valstybė nuo vakarinio vandenyno iki Persijos lygumų, nuo išalusios šiaurės iki smėlio dykumų pietuose. Roma — sostinė, Augustas — imperatorius, lotynų kalba — valstybės kalba. Pasaulis rodė vienisias. Vientisas savo didybėje. Vientisas savo nuodėmėje. Išlaisvinimo ir atpirkimo buvo reikalinga ne viena žydų tauta, bet visa žmonija. Visa žmonija jo laukė. Ir jis visiem atėjo.

★

Kai baigia skaityti, miesto žiburiai pro langą jau buvo prigęję; dangus buvo dar patamsėjęs ir jį be paliavos svaidė šviesos pluoštus švyturys, rodydamas keleiviam kelią. Kad gerojo bičiulio nepažadinčiau, atsargiai atsukau radiją. Iš jo skambėjo paskutiniai garsai "Silent Night" — tyli naktis.

KOPYTELĖ ŽIEMA

mis plokštumomis. Pati kompozicija išeidavo naivi, kaip ir pati kaimiečio siela, sustingusi, tačiau visa skulptūra visada liko nuosirdi ir įtikinanti.

MEDŽIO RAIZINIAI

Lietuviškasis kaimas mėgo tas savo meistrų statulėles. Jų pristatė pakeles ir kiemus. Norėjo ir namie kur ant lentynos pasidėti. Bet tuo metu iš užsienio pradėjo plūsti litografuoti paveikslai, kartais net ir medžio raiziniai. Tas mūsų liaudies menininkus išvedė į naują kelią, pradėjo ir jie daryti panašius medžio raizinius.

MOTINA SOPULINGA

Šiuose raiziniuose liaudies menininkai irgi neiškrypo iš savo kaimiškos tradicijos, pasilikę tokie pat primityvūs, bet giliai nuosirdūs. Tačiau raiziniai neturėjo didelio pasisekimo. Atėję iš kitų kraštų šventųjų paveikslai, kurie savo technika buvo tobulesni, jiems užkirto kelią.

Lietuvių liaudies meną labai gražiai įvertino svetimieji. Apie jį daug rašė lenkai vokiečiai. A. D.

(M.)

SV. JUOZAPAS

SV. KAZIMIERAS